

הראל חברה לביטוח בע"מ

**דוח ביניים ליום
30 בספטמבר 2022**

תוכן העניינים

1.....	תיאור החברה	1
1	כללי	1.1
2	בעלי המניות בחברה	1.2
2.....	מצב כספי ותוצאות הפעולות, הון עצמי ותזרים המזומנים	2
2	שינויים מהותיים בעסקי הקבוצה ואירועים בתקופת הדוח	2.1
3	שינויים מהותיים בעסקי הקבוצה ואירועים לאחר תקופת הדוח	2.2
3	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה	2.3
4	תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין בתחומי פעילות הקבוצה	2.4
10	תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הראל ביטוח	2.5
17	פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים	2.6
21	נזילות ומקורות מימון	2.7
21.....	היבטי ממשל תאגידי	3
21	נושאי משרה	3.1
21	דירקטורים	3.2
21.....	גילוי בנושא יחס כושר פירעון כלכלי	4
25.....	בקורות ונהלים לגבי הגילוי:	5

דוח הדירקטוריון

הראל חברה לביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022

דוח הדירקטוריון לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 ("תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל ביטוח" או "החברה") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2021, אשר פורסם ביום 28 במרץ 2022 ("הדוח התקופתי").

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפוי/ה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

1 תיאור החברה

1.1 כללי

הראל ביטוח הינה חברה פרטית, בשליטה מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל השקעות"). הראל השקעות הינה חברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב, החל משנת 1982. פעילותה של הראל השקעות, באמצעות חברות שבשליטתה, בשוק הביטוח והחיסכון ארוך הטווח וכן בשירותים פיננסיים ושוק ההון ("הקבוצה")

פעילות הביטוח נעשית ע"י החברה עצמה ובאמצעות חברה אחות - אי.אם.אי - עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ (בשליטה מלאה של הראל השקעות) ("EMI")¹.

הפעילות בתחום חיסכון ארוך הטווח נעשית הן באמצעות החברה, באמצעות חברה אחות – הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל") והן באמצעות חברות בנות, שהינן חברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כדלקמן: קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (בשליטה מלאה) ("קחצ"ק") המנהלת קרן השתלמות המיועדת למשרתי קבע וגמלאי צה"ל; לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (בשליטה בשיעור של 79%), המנהלת קרן פנסיה ותיקה ("לעתיד").

הפעילות בתחום האשראי נעשית באמצעות החברה הבת - הראל +60 בע"מ ("הראל +60") העוסקת במתן הלוואות מסוג משכנתא, לרבות "משכנתא הפוכה" שהינה הלוואה הניתנת ללווים שהינם בני 60 ומעלה, בשעבוד דירת מגורים; במסגרת פעילות ערביות מכר של החברה; וכן במסגרת מתן ערבות פיננסית ושירותי תפעול לתיקי משכנתאות המבוטחים על ידי צדדים שלישיים באמצעות החברה ו-EMI. נכון ליום 30 בספטמבר 2022, תחום האשראי לא מהווה מגזר פעילות בדוחות הכספיים. בהתאם, הנכסים, ההתחייבויות ותוצאות פעילות תחום האשראי נכללים במגזרי הפעילות השונים של החברה לפי העניין.

¹ ביום 1 ביולי 2021 נכנס לתוקף השינוי המבני אשר במסגרתו הועברו מלוא החזקותיה של החברה בחברת החזקות במשכנתאות ישראל בע"מ המחזיקה במלוא הון המניות של EMI, להראל השקעות.

1.2 בעלי המניות בחברה

הראל השקעות מחזיקה במלוא הון המניות של החברה. בעלי המניות העיקריים בהראל השקעות הינם משפחת המבורגר - יאיר המבורגר, גדעון המבורגר ונורית מנור (בסעיף זה: "בעלי המניות") המחזיקים, נכון למועד פרסום הדוח, בכ-47.63% מזכויות ההצבעה ומהון המניות המונפק של הראל השקעות.

ההחזקה של בעלי המניות בהראל השקעות הינה בעיקר באמצעות ג.י.ן ייעוץ כלכלי וניהול השקעות 2017 שותפות מוגבלת בשליטתם ובבעלותם המלאה של בעלי המניות, בה הם מחזיקים כשותפים מוגבלים, באמצעות חברות פרטיות בבעלותם המלאה ("השותפות ג.י.ן") וכן מחזיקים בשותף הכלכלי בשותפות ג.י.ן.

2 מצב כספי ותוצאות הפעולות, הון עצמי ותזרים המזומנים

2.1 שינויים מהותיים בעסקי הקבוצה ואירועים בתקופת הדוח

- 2.1.1 דירוג החברה ע"י חברת הדירוג "מידרוג"
לעניין אשרור דירוג החברה ע"י חברת הדירוג מידרוג - ראו באור 6' בדוחות הכספיים.
- 2.1.2 עדכון פרמיית אי נזילות
לעניין חוזר בדבר עדכון פרמיית אי נזילות אשר יושם על ידי החברה בדוחותיה הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021 - ראו סעיף 2.4.1.2.3 להלן.
- 2.1.3 מענק מיוחד לעובדים
לאור התוצאות המצוינות של החברה בשנת 2021, החליטה הנהלת החברה להעניק לכל עובד שוותק עבודתו בקבוצה הינו מעל שישה חודשים, מענק מיוחד בסך של 10,000 ש"ח. סך המענק המיוחד כאמור הסתכם לכ-50 מיליוני ש"ח והינו בנוסף למענקים שמשלמת החברה לעובדיה. המענק האמור אושר על ידי דירקטוריון החברה ביום 28 במרץ 2022.
- 2.1.4 סיום כהונה של היועצת המשפטית ומינוי יועץ משפטי
הגב' נטלי משען-זכאי, אשר כיהנה כמשנה למנכ"ל החברה וכיועצת המשפטית הראשית של קבוצת הראל וכן כיו"ר הדירקטוריון של חברות הגמל והפנסיה של הקבוצה, סיימה בסוף חודש מאי 2022 את תפקידה בקבוצת הראל בתום שמונה שנות כהונה.
עו"ד גלעד שפירא מונה כמשנה למנכ"ל החברה וכיועץ המשפטי הראשי של קבוצת הראל, החל מיום 1 ביוני 2022.
- 2.1.5 חוזר בדבר עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה
לעניין השפעת חוזר בדבר עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה על החברה ("החוזר") - ראו באור 9 בדוחות הכספיים.
לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 3 ביולי 2022, אסמכתא: 2022-01-069369.
- 2.1.6 פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ח') של הראל הנפקות
לעניין פדיון מוקדם מלא לאגרות החוב (סדרה ח') שהונפקו על ידי הראל הנפקות - ראו באור 6' בדוחות הכספיים.

2.2 שינויים מהותיים בעסקי הקבוצה ואירועים לאחר תקופת הדוח

2.2.1 אישור התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

לעניין אישור התקשרות בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה – ראו באור 10 בדוחות הכספיים.

2.3 התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

2.3.1 כללי

הפעילות הכלכלית בעולם המשיכה להתמתן גם ברבעון השלישי של 2022 כתוצאה מההידוק המוניטרי המהיר, האינפלציה הגבוהה, משבר האנרגיה באירופה, המלחמה המתמשכת באוקראינה וההאטה בסין. גם הקשיים בשרשראות הייצור והאספקה המשיכו להכביד על הפעילות הכלכלית, למרות שנרשמת הקלה. לאור זאת הגופים הבינלאומיים עדכנו כלפי מטה תחזית הצמיחה הגלובלית לשנה הנוכחית ולשנה הבאה.

סביבת האינפלציה בעולם המשיכה לעלות ובמרבית המדינות האינפלציה עדיין גבוהה משמעותית מיעדי הבנקים המרכזיים. לאור האמור, מרבית הבנקים המרכזיים המשיכו להעלות את הריבית, חלקם בקצב המהיר ביותר מזה עשורים. לאור זאת והכוונות העתידיות של חלק מבנקים מרכזיים להמשיך ולהעלות את הריבית, נרשמה עלייה משמעותית בתשואות אג"ח הממשלתיות.

2.3.2 התפתחויות במשק הישראלי

על פי האומדנים הראשוניים התוצר בישראל צמח ב-2.1% בשיעור שנתי ברבעון השלישי של 2022, בקצב מתון יותר בהשוואה לרבעון השני של 2022. שוק העבודה מוסיף להיות הדוק ומצוי בסביבת תעסוקה מלאה ולראשונה מזה יותר מעשור נרשם עודף תקציבי כאחוז מהתוצר.

2.3.3 שוק המניות

שוקי המניות המובילים בעולם רשמו ירידות שערים גם במהלך הרבעון השלישי של 2022, תוך כדי תנודתיות גבוהה. זאת על רקע האינפלציה הגבוהה, עליות הריבית המהירות בהובלת ארה"ב, העלייה החדה בתשואות אג"ח ואי הוודאות הכלכלית. בסיכום הרבעון השלישי של 2022 מדד MSCI העולמי ירד ב-6% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים ירד ב-11%. בישראל מדד ת"א-125 נותר כמעט ללא שינוי במהלך אותה התקופה.

2.3.4 שוק איגרות החוב

העלייה החדה בתשואות אג"ח הממשלתיות בעולם נמשכה גם ברבעון השלישי של 2022. זאת על רקע העלייה באינפלציה והמשך עליות הריבית בעולם על ידי הבנקים המרכזיים המובילים בעולם. בסיכום הרבעון השלישי של 2022 מדד האג"ח הכללי ירד ב-2.2%, כאשר מדד אג"ח הממשלתיות ירד ב-2.4% ומדד אג"ח הקונצרניות ירד ב-1.6%.

2.3.5 קרנות נאמנות

במהלך הרבעון השלישי של 2022 קרנות הנאמנות רשמו גיוסים נטו של כ-8.6 מיליארדי ש"ח. בעיקר כתוצאה מגיוסים נטו של כ-11.5 מיליארדי ש"ח בקרנות הכספיות.

- 2.3.6 קרנות סל
בסיכום הרבעון השלישי של 2022 נרשמו גיוסים נטו של כ-1.5 מיליארדי ש"ח בהובלת גיוסים של כ-1.7 מיליארדי ש"ח בקרנות סל המתמחות במניות.
- 2.3.7 שוק המט"ח
בסיכום הרבעון השלישי של 2022 השקל התחזק ב-3% מול סל המטבעות של בנק ישראל תוך כדי תנודתיות גבוהה. במהלך הרבעון השקל נחלש ב-1% מול הדולר (שהתחזק בעולם) אך התחזק ב-4% מול האירו.
- 2.3.8 אינפלציה
על פי המדד הידוע האחרון שפורסם בסוף הרבעון השלישי של 2022 (מדד אוגוסט), מדד המחירים לצרכן עלה ב-1.2% במהלך הרבעון וב-4.6% ב-12 החודשים האחרונים.
- 2.3.9 ריבית בנק ישראל
בנק ישראל המשיך להעלות בעקביות את הריבית גם במהלך הרבעון השלישי של 2022 עד ל-2%, הרמה הגבוהה ביותר מאז 2011.
- 2.3.10 אירועים לאחר תאריך הדוח
בחודש נובמבר 2022, בנק ישראל העלה את הריבית לרמה של 3.25%, הגבוהה ביותר מאז 2011. האינפלציה באוקטובר 2022, שפורסמה לאחר תום הרבעון השלישי, עמדה על 5.1%.

2.4 תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין בתחומי פעילות הקבוצה

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים שפורסמו בתקופת הדוח - עד למועד פרסום דוח זה:

- 2.4.1 כללי
- 2.4.1.1 הוראות דין
- 2.4.1.1.1 ביום 18 באוגוסט 2022 פורסם תזכיר חוק חוזה ביטוח (תיקון מס'...) (חובת מבטח לשלם תגמולי ביטוח ועיצום כספי), התשפ"ב-2022, במסגרתו מוצע לתקן את חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 ואת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ולהקנות לממונה סמכות להטיל על מבטח עיצום כספי במידה והמבטח לא שילם תגמולי ביטוח במועדים ובסכומים הנדרשים בדין או בחוזה הביטוח, אם מצא כי אי התשלום כאמור לא היה מוצדק בנסיבות העניין.
- 2.4.1.1.2 ביום 22 ביוני 2022 פורסמה הצעת חוק חוזה הביטוח (תיקון מס' 12) (ריבית מיוחדת והתיישנות), התשפ"ב-2022, אשר הונחה על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה, במסגרתה מוצע לאפשר גם לממונה, במסגרת בירור תלונה, לחייב מבטחים בתשלום ריבית מיוחדת במידה ומצא כי לא שולמו תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת בתום לב. בנוסף, במקרים בהם הוגשה תלונה לבירור הממונה, מוצע להאריך את תקופת ההתיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח לתקופה של עד שנה מיום הגשת התלונה, אך עד לא יותר מארבע שנים ממועד תחילת מניין תקופת ההתיישנות. לעניין ביטוח חיים, ביטוח מפני מחלות ואשפוז וביטוח סיעודי, עד לא יותר משש שנים ממועד תחילת מניין תקופת ההתיישנות.

חוזרים	2.4.1.2
2.4.1.2.1	<p>ביום 19 בספטמבר 2022 פורסם חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין אקטואר ראשי ואקטואר ממונה, הקובע כי חברת ביטוח תמנה אקטואר אשר יעמוד בראש מערך האקטואריה בחברה, יכהן כחבר הנהלה ויהיה כפוף למנכ"ל. בנוסף, החוזר מפרט את תפקידי האקטואר הראשי ותפקידי האקטואר הממונה בכל הקשור ליישום הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) והוראות הסולבנסטי, לרבות התייחסות לדיווחים שיוגשו על ידי האקטואר הראשי והאקטואר הממונה, לדירקטוריון ולמנכ"ל החברה.</p>
2.4.1.2.2	<p>ביום 13 באפריל 2022 פורסם חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה (אג"ח מיועדות), במסגרתו, בין היתר, נקבעו הוראות בעניין סלי השקעה. בכלל זה, הובהר כי לצד מסלולי השקעה, גם השקעות המתבצעות במסגרת אפיק מובטח תשואה יכולות להיות מנוהלות בסלי השקעה; ניתנה אפשרות להעביר ניירות ערך לסל סחיר במקרים מסוימים; נקבע כי סל השקעה לניהול סיכוני השקעה במט"ח ייחשב, בתנאים מסוימים, כסל סחיר; ניתנה אפשרות לנהל את כספי האפיק מובטח התשואה באמצעות סל השקעה המיועד לטובת כספים אלו; נקבע כי ניתן יהיה להחזיק בכל סל נייר ערך ממשלתי מסוג אג"ח הנפדה תוך שנה המשמש כבטוחה לנכסי הסל; הותר להחזיק במזומנים ובשווה מזומנים במסלול השקעה מתמחה מחקה מדד בשיעור שלא יעלה על 40% גם בבנק שפועל מחוץ לישראל ובלבד שהבנק מדורג בדירוג AA- לפחות; נקבע כי השקעה של גוף מוסדי או קבוצת משקיעים בתאגיד נדל"ן, כהגדרתו בחוזר המאוחד, בשיעור שבין 20% ל- 49% מסוג מסוים של אמצעי שליטה, תתאפשר רק בתאגיד נדל"ן שאמצעי השליטה בו לא סחירים.</p>
2.4.1.2.3	<p>ביום 17 בפברואר 2022 פורסם חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות, במסגרתו נקבעה שיטת אמידה מעודכנת של פרמיית אי הנזילות שתשמש בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה. השיטה כאמור תתבסס, בשינויים מסוימים, על מתודולוגיית החישוב של רכיב ה-Volatility Adjustment הנהוגה כיום במסגרת משטר כושר פירעון כלכלי (Solvency II) ותחליף את שיטת "QIS5" בה נעשה שימוש עד עתה. החברה יישמה את הוראות החוזר בדוחותיה הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021.</p>
2.4.1.2.4	<p>ביום 5 בינואר 2022 פורסמו מכתב עקרונות ותיקון לחוזר המאוחד שעניינם יישום הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון של חברת ביטוח (ORSA), במסגרתם נקבע, כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. היישום צפוי להיות הדרגתי, ותחילתו ביום 1 בינואר 2023 עם השלמות ביום 1 בינואר 2024.</p>
2.4.1.2.5	<p>ביום 2 בינואר 2022 פורסם תיקון למספר חוזרים שעניינם בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור; שירות ללקוחות גופים מוסדיים; צירוף לביטוח; והסדרת אופן התנהלותם של הגופים המפוקחים במסגרת בירור תלונות ציבור, שבמסגרתם הוסדר אופן השירות שיינתן לאזרחים ותיקים (בני 67 ומעלה) על ידי הגוף המוסדי או הגורם המשוק, לפי העניין. כמו כן, לעניין צירוף לביטוח, נוספו הוראות לכלל המועמדים, לרבות הוספת סעיף השוואה וביטול של פוליסה מקורית בענפי הביטוח הכללי ותיקון נספח רשימת הנוהגים שאין לעשות בהן שימוש בעת הצירוף לביטוח. ביום 29 ביוני 2022 פורסמו תיקונים נוספים לחוזר צירוף לביטוח וחוזר שירות ללקוחות גופים מוסדיים, במסגרתם, בין היתר, בוצעו מספר הבהרות ותיקונים נוספים בנוגע לאופן השירות שיינתן לאזרחים ותיקים, וכן נקבעה בחוזר צירוף לביטוח הוראת שעה למתן הקלות בשיווק תכניות ביטוח בריאות וביטוח כללי המוגבלים בזמן ונרכשים ללא שיווק יזום. ביום 28 בספטמבר 2022 פורסם תיקון נוסף לחוזר צירוף, ובו תיקונים נלווים נוספים.</p>

2.4.1.3 טיטות חוזרים

2.4.1.3.1 ביום 22 באוקטובר 2022 פורסמה טיטת חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד – הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת הערכת עתודות ביטוח בביטוח כללי, במסגרתו מובהר כיצד ניתן להתחשב באופן שיערוך הנכסים בעת הערכת עתודות הביטוח בביטוח כללי.

2.4.1.3.2 בתקופת הדוח פורסמו מספר הוראות רגולציה בעניין אופן אימוץ תקן החשבונאות הבינלאומי (מספר 17 IFRS) (בישראל ("התקן")), כמפורט להלן:

בימים 23 במאי 2022 ו-19 בספטמבר 2022 פורסמו עדכונים לטיטות מפת הדרכים לאימוץ התקן ("מפת הדרכים העדכנית"). מפת הדרכים העדכנית הותירה על כנו את מועד היישום לראשונה של התקן בישראל אשר יחול החל מתקופות רבעוניות ושנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024 (בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2023). עם זאת, מפת הדרכים העדכנית כוללת מספר עדכונים ביחס לפרסומים בעבר, לרבות דרישה לדווח במסגרת באור ייעודי לדוחות הכספיים, דוחות עיקריים, פרו-פורמה, שיהיו ערוכים בהתאם להוראות התקנים IFRS 17 ו-IFRS 9 כדלהלן: במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2023 יינתן גילוי לדוח על המצב הכספי פרו-פורמה ליום 1 בינואר 2023 (לרבות גילוי לגובה מרווח השירות החוזי עבור כל אחד ממגזרי הפעילות בנפרד וגילוי ליתרת ההפרשה להפסדי אשראי בסעיפי הדוח השונים), ואילו במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים של שנת 2023 יינתן דוח על המצב הכספי פרו-פורמה ליום 31 בדצמבר 2023 ודוח על הרווח הכולל פרופורמה לשנת 2023 (לרבות גילוי לגובה מרווח השירות החוזי עבור כל אחד ממגזרי הפעילות בנפרד וגילוי ליתרת ההפרשה להפסדי אשראי בסעיפי הדוח השונים, ללא מספרי השוואה). בנוסף, במסגרת הבאור האמור תידרשנה החברות לתת גילוי איכותי משלים שיתייחס, בין היתר, לנושאים שמפורטים במפת הדרכים העדכנית.

כמו כן, בימים 23 במאי 2022 ו-5 בינואר 2022, פורסמו מספר טיטות בנושאים נוספים הנוגעים ליישום התקן:

טיטה שישית המעדכנת את הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידה - נספח סוגיות מקצועיות ביישום התקן, ומציעה, בין היתר, לעדכן את שיטת האמידה לחישוב פרמיית נזילות לצורך קביעת ריבית היוון וכן לתת מספר הבהרות בנושאים הבאים: צירוף חוזי ביטוח, חלוקת חוזי ביטוח לתיקים, התאמת סיכון עבור סיכון לא פיננסי וסיווג התחייבויות בגין חוזי ביטוח בהם תשלום התביעה כרוך בהתקיימות שני סיכונים ביטוחיים; טיטה המעדכנת את הוראות החוזר המאוחד לעניין דין וחשבון לציבור, ומציעה לקבוע הוראות בדבר הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים הרבעוניים של חברות ביטוח החל ממועד יישום התקן; טיטה שלישית לקובץ שאלות ותשובות ליישום התקן בישראל, המעדכנת מספר עמדות ופרשנויות לא מחייבות של רשות שוק ההון בנושאים הנובעים מיישום הוראות התקנים IFRS 17 ו-IFRS 9; טיטה שנייה המעדכנת את הוראות החוזר המאוחד לעניין דין וחשבון לציבור, המציעה לקבוע הוראות בדבר הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים של חברות ביטוח החל ממועד יישום התקן; טיטה המעדכנת את הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה עבור מבטח המיישם את התקן, המציעה לקבוע הוראות לעניין הגדרת סוגי התחייבויות ואופן החזקת ההשקעות כנגד ההתחייבויות כאמור.

2.4.1.3.3 ביום 18 בספטמבר פורסמה טיטה שנייה לתיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה, המציעה לרכז הוראות שנקבעו בטיטות נפרדות בנוגע לניהול נכסי השקעה עבור מבטח המיישם את התקן והוראות בעניין כללי השקעות נכסי חברת ביטוח כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה. בנוסף, מוצע לקבוע תיקונים נוספים להוראות כאמור, ובהם שחברת ביטוח תחזיק בנכסים כנגד התחייבויותיה, בהיקף שאינו חורג באופן מהותי מערך ההתחייבות, וכן מוצע לעדכן את שיעורי ההשקעה המקסימליים שחברת ביטוח רשאית להשקיע בתאגידים, בחברות ביטוח אחרות ובאמצעים קשורים.

2.4.1.4	הנחיות והבהרות
2.4.1.4.1	ביום 2 באוקטובר 2022 פורסמה טיוטה של עמדת הממונה בעניין עקרונות להכרה בעסקאות שמהותן הפחתת דרישות הון תחת משטר כושר פירעון כלכלי, המציעות קווים מנחים המבהירים את ציפיות הממונה להכרה באמצעים להפחתת הסיכון.
2.4.1.4.2	ביום 31 בינואר 2022 פורסמה להערות הציבור עמדת ממונה שעניינה גיבוש מדיניות רצויה בנושא ועדת השקעות עמיתים: תפקידי הוועדה וחובותיה, הרכבה ודרכי מינויה, במסגרתה פורטו השינויים הנדרשים בהגדרת מטרותיה, תפקידיה ופעילותה של ועדת השקעות עמיתים, ובהם מיקוד תפקידי הוועדה כגורם מפקח ולא מעורב.
2.4.1.4.3	ביום 9 בינואר 2022 פורסם נייר מדיניות שעניינו השקעה בתאגידי אינשורטק ובתאגידי השקעה בתחום טכנולוגיה פיננסית חדשנית, במסגרתו פורטו קווים מנחים ותנאים למתן אישור הממונה לבקשת הגוף המוסדי לפי תקנה 33(ב) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, להשקעה בתאגידי המבצעים השקעות במיזמי אינשורטק ותאגידיים שמטרתם ביצוע השקעות במיזמי טכנולוגיה פיננסית חדשנית.
2.4.2	תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
2.4.2.1	הוראות דין
2.4.2.1.1	ביום 30 באוקטובר 2022 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התשפ"ג-2022, במסגרתן, בין היתר, נקבע שיש להאריך עד ליום 31 בדצמבר 2022 את ההסדר הקיים בנוגע למגבלת ההוצאות הישירות, המעוגן בהוראת השעה שנקבעה בסעיף 3א לתקנות אלה, וזאת במקום הוראת השעה שתוקפה הסתיים ביום 6 באפריל 2022. בנוסף, נקבע כי החל מיום 1 בינואר 2023, השיעור המרבי של ההוצאות הישירות שבאפשרותו של משקיע מוסדי לגבות בכל שנה קלנדרית, יקבע על ידי המשקיע המוסדי עבור כל מסלול השקעה בניהולו, ויפורסם באתר האינטרנט שלו. כמו כן, נקבע כי הוצאות מסוג "עמלת ניהול חיצונית" והוצאות ממתן משכנתא יתווספו באופן קבוע (ולא כהוראת שעה) לרשימת ההוצאות המוגדרות כהוצאות ישירות ע"פ התקנות וכן נקבעו מסלולי השקעה שסוגי ההוצאות הישירות הניתנים לגבייה במסגרתם יהיו מצומצמים יותר. בנוסף, נקבע כי גוף מוסדי יידע אדם המעוניין להצטרף לקופת גמל, כי בנוסף לדמי הניהול, ייגבו הוצאות ישירות וכן את שיעור ההוצאות הישירות שנגבו בשנה החולפת בנכסי הקופה ואת העלות הכוללת הצפויה אותה יישא אדם בשנה הצפויה בשל דמי ניהול והוצאות ישירות. הגוף המוסדי ידווח לעמית את שיעור ההוצאות הישירות שנגבו מנכסי הקופה, סוגי ההוצאות ואת העלות השנתית הצפויה במסגרת הדיווחים שנשלחים לעמיתים והכל באופן ובתנאים שיורה הממונה. לצד זאת, בכל מקום בו קיימת חובה על פי דין להציג לעמית את דמי הניהול, תוצג לו גם העלות השנתית הצפויה. ביום 22 בנובמבר 2022, פורסמה טיוטה שמטרתה לקבוע הוראות להצגת העלות השנתית הצפויה כמפורט לעיל. כמו כן, התקנות פורסמו בהמשך להמלצות ועדת יפה מיום 29 באוקטובר 2021, אשר מונתה על ידי הממונה לצורך בחינת ההוצאות הישירות.
2.4.2.1.2	ביום 24 במאי 2022 פורסמו תקנות שמטרתן ביצוע התאמות ותיקונים בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017 ובתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008, וזאת לצורך יישומו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב - 2021 פרק ג': הבטחת

היציבות בתשואות קרנות הפנסיה אשר פורסם ביום 15 בנובמבר 2021. במסגרת החוק כאמור נקבע, בין היתר, כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה ("אפיק השקעה מובטח תשואה"). לאור פרסומו של החוק בוצעו תיקונים במספר תקנות וחוזרים נוספים לצורך התאמתם למנגנון החדש שנקבע, ובהם, בין היתר, פורסם ביום 21 בספטמבר 2022 מכתב מרשות שוק ההון למנהלי השקעות ראשיים בגופים מוסדיים, המפרט את השיקולים באמצעותם משקיע מוסדי ירכוש ניירות ערך סחירים עבור אפיק השקעה מובטח תשואה.

2.4.2.1.3 ביום 6 באפריל 2022 פורסמו הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי), התשפ"ב-2022, במסגרתן תוקנו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי), תשס"ז-2006 ונקבעו הוראות נוספות לעניין תכניות לביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי. בין היתר, נקבעה חובה לקבל את הסכמת המבוטח לצירוף לביטוח הקבוצתי ולהעלאת הפרמיה וכן הוגבלו תנאי פוליסת ההמשך המוצעת בסיום הביטוח הקבוצתי, לרבות הפרמיה שניתן לגבות בגינה.

2.4.2.1.4 ביום 24 בינואר 2022 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון), התשפ"ב-2021 הקובעות תקרת דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.3% לשנה שישולמו על ידי מקבלי קצבה בפוליסות ביטוח שימכרו לאחר ה-1 בפברואר 2022 ועל ידי מקבלי קצבה מקרן פנסיה מקיפה או כללית, שיחלו לקבל קצבה החל מיום 1 בפברואר 2022.

2.4.2.2 חוזרים

2.4.2.2.1 ביום 28 בספטמבר 2022 פורסם חוזר שעניינו מסלולי השקעה בקופות גמל, הקובע כללים לעניין מסלולי השקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל בקופות גמל ובפוליסות ביטוח חיים שאינן קופות ביטוח שבניהולו. בין היתר, נקבעה רשימה של מסלולי השקעה מתמחים שניתן לנהל במוצרי חיסכון, ובכלל זה מסלולי השקעה בניהול אקטיבי ודמי ניהול משתנים ומסלולי השקעה המנוהלים בהתאם להלכה הדתית או בתחומי קיימות וסביבה. בנוסף, גופים המוסדיים יחויבו להציע מסלול השקעה משולב סחיר ומסלול השקעה עוקב מדדים גמיש, וכן תקופת ההשקעה במסלול השקעה כספי תוגבל לתקופה של עד שנתיים, לאחריה הכספים יועברו למסלול השקעה אחר או שיישארו במסלול הכספי, בהתאם לבחירת העמית. ביום 22 בנובמבר 2022 פורסמה טיוטה המציעה לדחות את כניסתן לתוקף של הוראות החוזר כאמור, ליום 1 בינואר 2024, למעט ההוראות המחייבות ניהול מסלול השקעה משולב סחיר ומסלול השקעה עוקב מדדים, ולמעט ההוראות המאפשרות לגוף מוסדי להקים מסלולי השקעה קיימות וסביבתי, אשר יחולו מיום 1 בינואר 2023.

2.4.2.2.2 ביום 28 בספטמבר 2022 פורסם חוזר שעניינו קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד, הקובע כי מסלול ברירת המחדל שייבחר עבור ילדים המצטרפים לקופת הגמל מיום 1 בדצמבר 2022 ואילך, אשר הוריהם לא בחרו עבורם מסלול השקעה, יהיה מסלול השקעה לחוסכים המעדיפים סיכון מוגבר (וזאת במקום מסלול לחוסכים המעדיפים סיכון מועט).

2.4.2.2.3 ביום 30 ביוני 2022 פרסם הממונה חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה, במסגרתו עודכנו הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן ייחשבו חברות הביטוח את מקדמי הקצבה שבמועד הפרישה בפוליסת ביטוח חיים ואת ההתחייבויות בגין פוליסות חיים, וקרנות הפנסיה וקופות גמל מרכזיות לקצבה ייחשבו את המאזן האקטוארי של הקרנות שבניהולן לצורך קביעת מקדמי הקצבה הכלולים בתקנוניהן.

2.4.2.2.4 ביום 30 במרץ 2022 פורסם חוזר שעניינו תיקון חוזר נוהל איתור עמיתים ומוטבים, במסגרתו נדחה בשנתיים יישום חובת הדיווח לאפוטרופוס הכללי בדבר קיומם של כספים של עמיתים שהקשר עמם נותק ושל עמיתים שנפטרו, כך שהדיווח יועבר בתחילת הרבעון שלאחר הרבעון שבו עברו 11 שנים מהמועד שבו נותק הקשר עם העמית, ובלבד שהעמית הגיע לגיל 70, או בתחילת הרבעון שלאחר הרבעון שבו עברו 11 שנים מהמועד שבו נודע לגוף המוסדי כי נפטר העמית, ולא התקיים התנאי המפסיק כהגדרתו בחוזר ובתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), תשע"ב-2012.

2.4.3 תחום ביטוח בריאות

2.4.3.1 חוזרים

בתקופת הדוח פורסמו מספר הוראות כחלק מרפורמה מקיפה בביטוחי בריאות, כמפורט להלן:

2.4.3.1.1 ביום 28 במרץ 2022 פורסם חוזר לתיקון הוראות החוזר המאוחד – שער 6 חלק 3 פרקים 1, 2, 3, 4, ו-6 "עריכת תכנית לביטוח בריאות", במסגרתו נקבעו הוראות הכוללות מבנה חדש לביטוחי הבריאות שעיקרן, בין היתר, הגדרת פוליסת בריאות בסיסית אחידה, אשר רק לאחר רכישתה, באותה החברה או בחברה אחרת, ניתן יהיה לרכוש כיסויי בריאות נוספים והרחבות, אשר הוגדרו אף הם בחוזר. בנוסף, נקבעו הוראות לעניין אופן השייך של פוליסת בריאות פרט והצגת הפרמיה למועמד; איסור מכירת כפל ביטוח בפוליסות פרט מסוג שיפוי; ואפשרות למתן הנחה למבוטח ביחס לדמי הביטוח, רק בשיעור קבוע ולתקופה של עשר שנים לפחות. ביום 20 בספטמבר 2022 פורסם חוזר נוסף באותו נושא, המבהיר ומתקן חלק מההוראות שנקבעו, וכן דוחה את יום התחילה שנקבע ליישום החוזר ליום 1 בפברואר 2023.

לצורך יישום ההוראות כאמור, ביום 3 באוקטובר 2022 פורסמו הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזה ביטוח לפוליסת בריאות בסיסית), התשפ"ג-2021, הקובעות תנאים אחידים בפוליסת הבריאות הבסיסית, אשר תורכב משלוש פוליסות אחידות: פוליסת השתלול וטיפולים מיוחדים בחו"ל, פוליסת תרופות מחוץ לסל ופוליסת ניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בחו"ל. בנוסף, נקבע כי מבטח יהיה רשאי לשנות את נוסח התנאים המוצעים באישור הממונה.

באותו מועד פורסמו גם הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזה ביטוח לניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בישראל) (תיקון), התשפ"ב-2022, הקובעות, בין היתר, כי חברת ביטוח רשאית להוציא פוליסה שתכלול הרחבה לפוליסת ניתוחים.

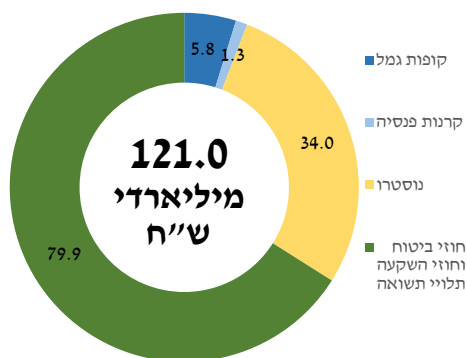
2.4.3.1.2 ביום 20 בספטמבר 2022 פורסם חוזר שעניינו עדכון תעריפים בפוליסות בריאות מתעדכנות, הקובעות, בין היתר, תנאים לפיהם יוכלו חברות ביטוח לעדכן את הפרמיה בתכניות ביטוח הוצאות רפואיות פרט, שישווקו לאחר מועד התחילה של החוזר הסופי, מבלי שתחול החובה להודיע על כך מראש לממונה. בנוסף, נקבע כי חברות ביטוח רשאיות להציע למבוטחים להפחית את גובה עליית הפרמיה באמצעות הגדלת ההשתתפות העצמית או הפחתת כיסוי, בכפוף לאישור הממונה.

2.4.3.1.3 ביום 20 בספטמבר 2022 פורסם תיקון לחוזר הנהגת כתבי שירות ואופן שיווקם, הקובע, בין היתר, כי החובה לפיה חברת ביטוח נדרשת להציע למבוטח בחירה בין ספקי שירות, תחול גם ביחס לביטוח מפני תאונות אישיות וביטוח מפני מחלות ואשפוז. בנוסף, נקבע חריג לחובה כאמור, לפיו חברת ביטוח רשאית לשווק כתבי שירות על ידי ספק שירות אחד בלבד, בכפוף לאישור הממונה ולאחר שהציגה בפניו עמדה לפיה באפשרותה להתקשר רק עם ספק שירות יחיד.

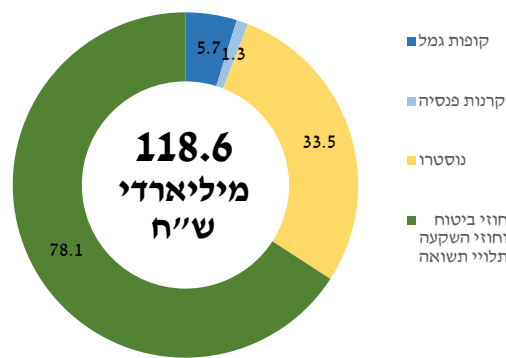
2.5 תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הראל ביטוח

נכסים מנוהלים בקבוצה :

ליום 24 בנובמבר 2022 :

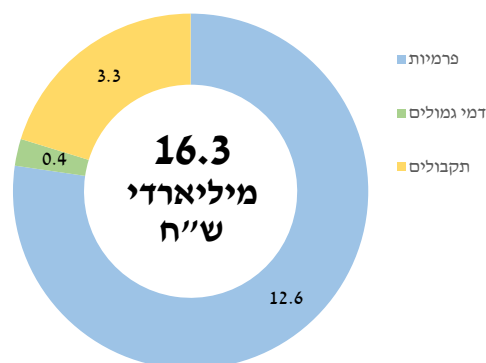

ליום 30 בספטמבר 2022 :

סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל, קרנות הפנסיה, קרנות הנאמנות ותיקי הלקוחות, אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה

נתוני פרמיות שהורווחו ברוטו, דמי גמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה :

תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. בתקופת הדוח הסתכמו התקבולים בגין חוזי השקעה שזקפו ישירות לעתודות חוזי השקעה בכ- 3.3 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-2.5 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.5.1 רווח (הפסד) כולל לפי מגזרים (מיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שינוי ב- %	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		הערות	
	2021	2021		2022	2021		2022
						מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
	725	93	(267)	-	413	(774)	א ביטוח חיים
	3	2	1	(50)	4	2	ב פנסיה
	2	1	-		1	(1)	ב גמל
	730	96	(266)	-	418	(773)	סך הכל מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
							מגזר ביטוח כללי
	(72)	(11)	(1)	(52)	(44)	(21)	ג רכב חובה
	(65)	(29)	(67)	-	(27)	(213)	רכב רכוש
	114	32	34	(8)	79	73	ענפי רכוש ואחרים
	64	13	20	-	49	166	ענפי חבויות אחרים
	25	-	-	-	25	-	ביטוח משכנתאות
	66	5	(14)	(94)	82	5	סך הכל מגזר ביטוח כללי
	512	297	(29)	29	273	353	ד מגזר ביטוח בריאות
	440	61	(147)	-	273	(345)	לא מיוחס למגזרי פעילות
	1,748	459	(456)	-	1,046	(760)	סך הכל לפני מס
	525	145	(152)	-	312	(291)	הוצאות (הכנסות) מס
	1,223	314	(304)	-	734	(469)	סך הכל רווח (הפסד) כולל לאחר מס
	22%	23%	(24%)		18%	(11%)	תשואה להון עצמי במונחים שנתיים

פעילות הקבוצה ותוצאותיה מושפעות במידה ניכרת משוקי ההון, הן באמצעות ניהול השקעות הנוסטרו של הקבוצה והן באמצעות דמי הניהול הנגבים בניהול נכסי העמיתים של פוליסות משתתפות ברווחים. בתקופת הדוח, על רקע העלייה ברמת האינפלציה בעולם שהביאה להידוק מוניטרי ולהעלאת הריביות, נרשמו ירידות בשוקי ההון אשר השפיעו לרעה על תוצאות הפעילות של החברה. תשואות שוק ההון בתקופת הדוח היו נמוכות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, תוצאות הקבוצה מושפעות גם משינויים של עקום הריבית חסרת הסיכון, משינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים וערכם בספרים, מעדכונים ומחקרים אקטוארים. בתקופת הדוח חלה עלייה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון אשר הביאה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בענפי סיעוד פרט, רכב חובה וענפי חבויות. בתקופה המקבילה אשתקד, חלה ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון אשר הביאה לגידול בהתחייבויות הביטוחיות בענפים אלו.

ליתר פירוט בקשר עם השפעות מיוחדות על הרווח הכולל ראו סעיף 2.5.2.

א. ביטוח חיים - התוצאות בתקופת הדוח הושפעו בעיקר מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל, ומאי גביית דמי ניהול משתנים בשל תשואות ריאליות שליליות של הנכסים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה.

ההכנסות מדמי ניהול הסתכמו בתקופת הדוח וברבעון השלישי בסך של כ-388 מיליוני ש"ח וכ-129 מיליוני ש"ח, בהתאמה, לעומת סך של כ-626 מיליוני ש"ח וכ-153 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה וברבעון המקביל אשתקד, בהתאמה. עיקר הקיטון בדמי הניהול נובע מאי גביית דמי ניהול משתנים

בתקופת הדוח וברבעון השלישי, לעומת דמי ניהול משתנים שנגבו בתקופה המקבילה וברבעון המקביל אשתקד בסך של כ-257 מיליוני ש"ח וכ-26 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

בהתאם למנגנון גביית דמי הניהול הקבוע בהסדר התחיקתי, חברת ביטוח לא תגבה דמי ניהול משתנים בגין פוליסות תלויות תשואה שנמכרו בין השנים 2003-1991 עד להשגת רווחי השקעה בגין הנכסים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה, שיכסו את הפסדי ההשקעה שנצברו. נכון ליום 30 בספטמבר 2022, אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם בסך של כ-433 מיליוני ש"ח. יצוין כי, סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, בעקבות עליות שחלו בשוקי ההון, אומדן דמי הניהול שלא יגבו כאמור הסתכם בסך של כ-366 מיליוני ש"ח.

בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מיישום חוזר בדבר עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה, ומעדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה ואובדן כושר עבודה. ההשפעה הכוללת של האמור הביאה לגידול בהתחייבויות הביטוחיות. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.5.2 (א) ו-(ב).

כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי בענף מחלות קשות הושפעו מעדכון קצב התפתחות ההוצאות במודל האקטוארי. השפעת האמור הביאה לגידול בהתחייבויות הביטוחיות. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.5.2 (ד).

ב. פנסיה וגמל - התוצאות הושפעו מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל ומגידול בתיק הנכסים.

ג. ביטוח כללי

1. ענף רכב חובה וענפי חבויות - התוצאות הושפעו מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל.

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי הושפעו מעלייה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון ומשינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, אשר הביאו לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות.

כמו כן, לאור העלייה החדה של עקום הריבית והעובדה שבעקבותיה אין לחברה עתודת LAT בסיעוד (ראו גם סעיף 1ד להלן), עדכנה החברה ברבעון השני את נוהל ההקצאה של הנכסים הלא סחירים. בהתאם לנוהל המעודכן, החברה יכולה לבצע העברות מעת לעת, ובהתאם לצורך, בין הנכסים המיוחסים למגזרים השונים באופן שיביא לניצול מרבי של השווי העודף, בכפוף למגבלת הנכסים. בעקבות זאת, נרשם בתקופת הדוח קיטון בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מתוספת עודף שווי הוגן של נכסים לא סחירים אשר הוקצו בעבר למגזר ביטוח בריאות וכעת מוקצים למגזר ביטוח כללי.

כמו כן, במהלך תקופת הדוח, ועם צבירת הניסיון ביישום מודל ה"נוהג המיטבי", עודכן אופן יישום המודל כך שעתודות הבסיס נמדדות בהתאם ל"נוהג המיטבי" ועודכנו ההנחות במודל האקטוארי לרבות בקשר עם הבאה בחשבון של היעדר מתאם מלא בין הענפים השונים, כפי שמתאפשר בעמדת הממונה בדבר "נוהג מיטבי". העדכוני האמורים הביאו לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות.

לפירוט נוסף ראו סעיף 2.5.2 (ה).

התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד הושפעו מירידה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון בטווח הקצר ומשינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, אשר הביאו לגידול בהתחייבויות הביטוחיות. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.5.2 (ה).

ענף רכב חובה - התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד הושפעו מהרעה חיתומית בשל התפתחות שלילית בתביעות.

2. ענף רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים - התוצאות הושפעו מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל.
- ענף רכב רכוש - התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי הושפעו בעיקר מעליה בשכחות התביעות ומגידול בעלות התביעה הממוצעת אשר הביאו לרישום פרמיה בחסר.
- התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד הושפעו מקיטון בפרמיה הממוצעת ומגידול בכמות התביעות אשר הביאו לרישום פרמיה בחסר.
- ד. מגזר בריאות - התוצאות הושפעו מתשואות שוק ההון כפי שתואר לעיל.
1. ענף סיעוד פרט - התוצאות מושפעות משינוי בעתודת ה-LAT. השינוי בעתודת ה-LAT נובע, בין היתר, משינויים של עקום הריבית חסרת הסיכון, משינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, ומשינויים אחרים.
- התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מעלייה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון אשר הביאה לאיפוס עתודת ה-LAT ברבעון הראשון (מבלי שיהיה צורך להשתמש בעודף שווי הוגן של הנכסים הלא סחירים המוקצים לענף סיעוד פרט) ולקיטון בהתחייבויות הביטוחיות.
- התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד הושפעו משינויים של עקום הריבית חסרת הסיכון, משינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, ומשינויים אחרים אשר הביאו לגידול בהתחייבויות הביטוחיות.
- בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מעדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לתביעות בתשלום. האמור הביא לקיטון ההתחייבויות הביטוחיות.
- לפירוט נוסף ראו סעיף 2.5.2 (ג).
2. ענף בריאות - התוצאות בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפעו מהרעה בפוליסות קבוצתיות בעיקר בשל עלייה בכמות התביעות בכיסויי תרופות ואמבולטורי. ההרעה החיתומית קווצה בחלקה משיפור בפרמיות בענף נסיעות לחו"ל ושינויים.
- בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מיישום חוזר בדבר עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה. לפירוט נוסף ראו סעיף 2.5.2 (א).
- התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד הושפעו מהשלמת מחקר בקשר עם עלות התביעות בענף בריאות פרט. השפעה זו קווצה בחלקה בשל עליה בכמות התביעות בכיסוי ניתוחים.
- בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי בענף סיעוד פרט ובענף בריאות פרט הושפעו מעדכון קצב התפתחות ההוצאות במודל האקטוארי. השפעת האמור הביאה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות.
- לפירוט נוסף ראו סעיף 2.5.2 (ד).

2.5.2 השפעות מיוחדות על הרווח (ההפסד) הכולל בתקופת הדוח (מיליוני ש"ח):

הערות	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שינוי	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2022	2021		2022	2021	
הרווח (הפסד) הכולל לתקופה כפי שפורסם בדוח הכספי	(469)	734	(1,203)	314	(304)	1,223
מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח						
א יישום חוזר בעניין עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי	(279)	-	(279)	-	-	-
ב עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה ואובדן כושר עבודה	227	-	227	-	-	-
ד עדכונים ומחקרים אקטוארים	(23)	-	(23)	-	(23)	-
מגזר ביטוח בריאות						
ג בדיקת נאותות העתודות (LAT) - סיעוד פרט	764	(216)	980	(118)	-	(157)
ג עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודת תביעות בתשלום - סיעוד פרט	15	-	15	-	-	-
ד עדכונים ומחקרים אקטוארים	178	300	(122)	300	178	300
א יישום חוזר בעניין עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי	(12)	-	(12)	-	-	-
מגזר ביטוח כללי						
ה השפעות ריבית	433	(165)	598	(71)	123	(202)
ה עדכונים אקטוארים	75	-	75	-	-	-
סה"כ השפעות, לפני מס	1,378	(81)	1,459	111	278	(59)
השפעת המס	471	(28)	499	38	95	(19)
סה"כ השפעות, לאחר מס	907	(53)	960	73	183	(40)
סה"כ רווח (הפסד) כולל בנטרול ההשפעות המיוחדות	(1,376)	787	(2,163)	241	(487)	1,263

א. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מיישום חוזר ביטוח שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה" ("החוזר"). בעקבות יישום החוזר, נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח בסך של כ-279 מיליוני ש"ח לפני מס (גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 1990 בסך של כ-80 מיליוני ש"ח, גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 2003 בסך של כ-134 מיליוני ש"ח, גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון משנת 2004 שאינו תלוי תשואה בסך של כ-20 מיליוני ש"ח, וגידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון משנת 2004 תלוי תשואה בסך של כ-45 מיליוני ש"ח) וגידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר בריאות בסך של כ-12 מיליוני ש"ח לפני מס (עודכן ברבעון השני).

ב. בתקופת הדוח נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-222 מיליוני ש"ח לפני מס בשל עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודת גמלאות בתשלום והעתודה המשלימה לגמלה (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 1990 בסך של כ-27 מיליוני ש"ח, קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 2003 בסך של כ-154 מיליוני ש"ח, וקיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון משנת 2004 שאינו תלוי תשואה בסך של כ-41 מיליוני ש"ח) (עודכן ברבעון השני).

בנוסף, בתקופת הדוח נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-5 מיליוני ש"ח לפני מס בשל עדכון הריבית המשמש בחישוב עתודות לתביעות אובדן כושר עבודה בתשלום (עודכן ברבעון השני).

ג. מגזר בריאות, ענף סיעוד פרט - כפי שתואר לעיל, התוצאות הושפעו משינוי בעתודת ה-LAT.

השינוי בעתודת ה-LAT בתקופת הדוח הושפע מעלייה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון אשר הביאה לאיפוס העתודה ברבעון הראשון (מבלי שיהיה צורך להשתמש בעודף שווי הוגן של נכסים לא סחירים אשר מוקצים לענף סיעוד פרט). בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד, עתודת ה-LAT הושפעה בנוסף לאמור לעיל, גם משינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, ומשינויים אחרים.

בנוסף, בתקופת הדוח נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-15 מיליוני ש"ח לפני מס בשל עדכון הריבית המשמש בחישוב עתודת תביעות בתשלום.

השינוי בעתודת ה-LAT בשנת 2021, הושפע בין היתר, מירידה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון ומשינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים. השפעה זו קווצה בחלקה כתוצאה מיישום חוזר לעניין עדכון נוסחת חישוב פרמיית אי הנזילות המתווספת לעקום הריבית חסרת הסיכון, ליתר פירוט ראו באור ג'1(1)(ז)5 לדוחות הכספיים השנתיים של 2021.

ראו פירוט בטבלה להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
157	118	-	216	(779)	גידול (קיטון) בעתודת ה-LAT והשפעות ריבית השינוי בעתודה כולל בין היתר, את ההשפעות שלהלן: שינויים של עקום הריבית ושינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים
936	163	-	123	(764)	עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודת תביעות בתשלום
-	-	-	-	(15)	השפעת יישום חוזרים
(863)	-	-	-	-	

ד. בתקופת הדוח וברבעון השלישי עודכן קצב התפתחות ההוצאות במודל האקטוארי. השפעת האמור הביאה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-155 מיליוני ש"ח לפני מס (ענף סיעוד פרט - קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-120 מיליוני ש"ח, ענף בריאות פרט - קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-58 מיליוני ש"ח, ענף מחלות קשות - גידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-23 מיליוני ש"ח).

בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד, הושלם מחקר בקשר עם עלות התביעות בענף בריאות פרט. השפעת האמור הביאה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-300 מיליוני ש"ח לפני מס.

ה. מגזר ביטוח כללי, ענף רכב חובה וענפי חבויות - התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השלישי הושפעו מעלייה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון ומשינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים.

בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד, הושפעו התוצאות משינויים של עקום הריבית חסרת הסיכון ומשינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים.

שנת 2021 הושפעה מירידה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון ומשינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים. השפעה זו קוּזְזָה בחלקה כתוצאה מיישום חוזר לעניין עדכון נוסחת חישוב פרמיית אי הנזילות המתווספת לעקום הריבית חסרת הסיכון. ליתר פירוט ראו באור ג'1(1)(5) לדוחות הכספיים השנתיים של 2021.

כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מכך, שלאור העלייה החדה של עקום הריבית והעובדה שבעקבותיה אין לחברה עתודת LAT בסיעוד (ראו גם סעיף 2.5.2 (ג) לעיל), עדכנה החברה ברבעון השני את נוהל ההקצאה של הנכסים הלא סחירים. בהתאם לנוהל המעודכן, החברה יכולה לבצע העברות מעת לעת, ובהתאם לצורך, בין הנכסים המיוחסים למגזרים השונים, באופן שיביא לניצול מרבי של השווי העודף, בכפוף למגבלת הנכסים.

בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מכך, שבמהלך תקופת הדוח ועם צבירת הניסיון ביישום מודל ה"נוהג המיטבי", עודכן אופן יישום המודל כך שעתודות הבסיס נמדדות בהתאם ל"נוהג המיטבי" ועודכנו ההנחות במודל האקטוארי לרבות בקשר עם הבאה בחשבון של היעדר מתאם מלא בין הענפים השונים, כפי שמתאפשר בעמדת הממונה בדבר "נוהג מיטבי". האמור הביא לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות.

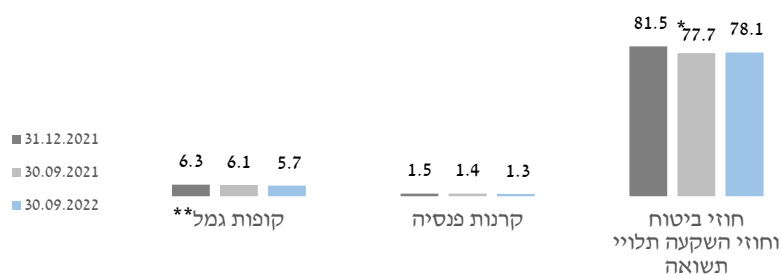
בעקבות העדכונים האמורים, נרשם בתקופת הדוח, קיטון נטו בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח כללי בסך של כ-75 מיליוני ש"ח לפני מס (סך של כ-7 מיליוני ש"ח בענף רכב חובה, סך של כ-13 מיליוני ש"ח בענף רכב רכוש, וסך של כ-55 מיליוני ש"ח בענפי חבויות אחרים). מתוך סכום זה, סך של כ-84 מיליוני ש"ח לפני מס נובע מתוספת עודף שווי הוגן של נכסים לא סחירים אשר הוקצו בעבר למגזר ביטוח בריאות וכעת מוקצים למגזר ביטוח כללי.

ראו פירוט בטבלה להלן בפילוח לפי ענפים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2021	2021	2022	2021	2022	
202	71	(123)	165	(508)	גידול (קיטון) בהתחייבויות הביטוחיות
					השפעות ריבית:
					שינויים של עקום הריבית ושינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים:
					רכב חובה
111	35	(65)	77	(183)	
					חבויות
151	36	(58)	88	(250)	
					השפעת יישום חוזרים:
					רכב חובה
(21)	-	-	-	-	
					חבויות
(39)	-	-	-	-	
202	71	(123)	165	(433)	סה"כ השפעות ריבית
					עדכונים אקטואריים:
					רכב חובה
-	-	-	-	(7)	
					חבויות
-	-	-	-	(55)	
					רכב רכוש
-	-	-	-	(13)	
-	-	-	-	(75)	סה"כ עדכונים אקטואריים

2.6 פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים

2.6.1 נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (מיליארדי ש"ח):

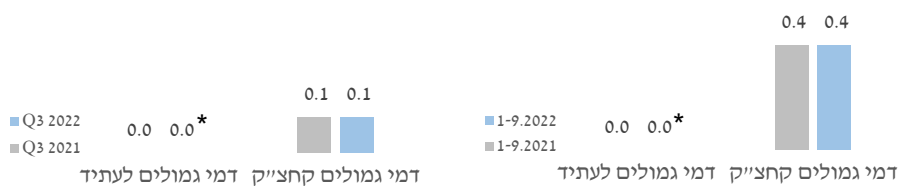

סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל ובקרנות הפנסיה, אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה

* מוין מחדש

** קרנות השתלמות

2.6.2 נתוני דמי גמולים (מיליארדי ש"ח):

דמי הגמולים של קופות הגמל וקרנות הפנסיה אינם נכללים בדוחות המאוחדים של החברה

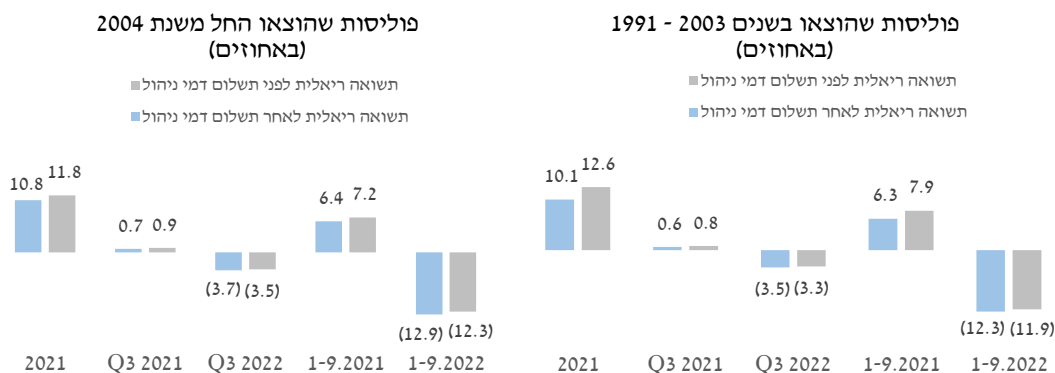
* נמוך מ-0.1 מיליארדי ש"ח

2.6.3 ביטוח חיים:

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הסתכם בכ-4.4% לעומת כ-4.2% בתקופה המקבילה אשתקד וכ-4.3% בשנת 2021.

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת ברבעון השלישי הסתכם בכ-4.3% לעומת כ-4.0% ברבעון המקביל אשתקד

פוליסות תלויות תשואה :

אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעות ודמי הניהול, הנכללים בדוחות רווח והפסד המאוחדים, אשר נזקפו לזכות או לחובת המבוטחים בפוליסות תלויות תשואה והמחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה, על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח הממוצעות, הנו כדלקמן (מיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2021	2022
2021	2021	2022	2021	2022

רווחים (הפסדים) לאחר דמי
ניהול
סך דמי ניהול

7,860	927	(1,788)	5,175	(6,726)
916	153	129	626	388

2.6.4 קרנות פנסיה :

ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקרנות הפנסיה המנוהלות בקבוצה, הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ-6 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקרנות הפנסיה המנוהלות בקבוצה, הסתכמו ברבעון השלישי בסך של כ-2 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-1 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2.6.5 קופות גמל :

ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ-12 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-10 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, הסתכמו ברבעון השלישי בסך של כ-3 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2.6.6 ביטוח בריאות :

הראל ביטוח הינה המבטחת בפוליסת הסיעוד הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית. בנוסף לפוליסות הסיעוד הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית, הראל מבטחת בביטוח סיעודי מספר קולקטיבים נוספים.

2.6.7 ביטוח כללי:

לפרטים אודות נתונים כספיים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי, בפירוט לענפיו ראו באור 4ב' לדוחות הכספיים. לפרטים אודות שינוי מנגנון ההתחשבות בין המוסד לביטוח לאומי לבין חברות הביטוח לגבי תאונות דרכים ראו באור 3ג'(2)(י) לדוחות הכספיים השנתיים של 2021.

להלן השינוי בכמות הפוליסות במונחי חשיפה:

	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2021	2021	2022
רכב חובה	14%	12%	3%
רכב רכוש	13%	14%	(6%)
ענפי רכוש ואחרים	10%	9%	8%
ענפי חבויות אחרים	5%	2%	9%

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

כמות הפוליסות במונחי חשיפה - פעילות ביטוח כללי מאופיינת בפוליסות לתקופה של עד שנה. לאור אופיין של הפוליסות, הכמות מהווה מכפלה של מספר הפוליסות בתקופת הפוליסה במהלך השנה. משמע, אם בוצע חיתום לפוליסה לתקופה הקצרה משנה, היא מוכפלת בחלק היחסי של התקופה, כך שפוליסה לחצי שנה מהווה חצי יחידה.

2.6.7.1 רכב חובה

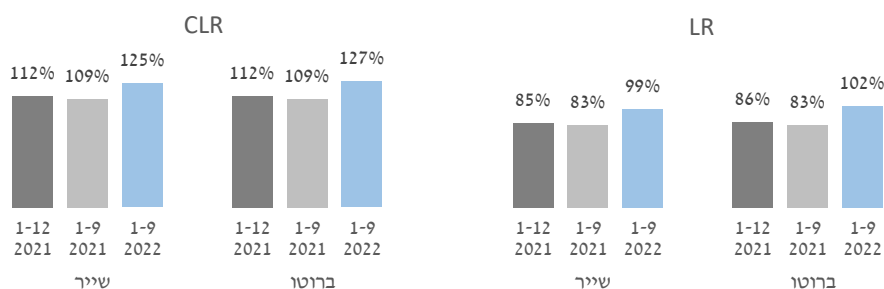
לפירוט נוסף בנוגע לתוצאות רכב חובה ראו סעיפים 2.5.1 ו-2.5.2 לעיל.

מאחר שבעל רכב חייב לבטח את רכבו בהתאם לפקודת ביטוח רכב מנועי, בעלי רכב (בדרך כלל אופנועים) שנדחו על-ידי חברות הביטוח רשאים לרכוש ביטוח באמצעות ה"פול" (המאגר הישראלי לביטוח רכב) אשר פועל כחברת ביטוח לכל דבר. כל חברות הביטוח הפועלות בתחום ביטוח רכב חובה שותפות ב"פול", וכל אחת נושאת בהפסדי ה"פול", על-פי חלקה היחסי בשוק ביטוח רכב חובה בשנה שחלפה. במכתב מאת מנכ"ל ה"פול" נקבע חלקה הזמני של הראל ביטוח בדמי הביטוח נטו לשנת 2022 בשיעור של 14.06% (מול 14.35% שמהווה את חלקה הסופי של החברה לשנת 2021).

2.6.7.2 רכב רכוש

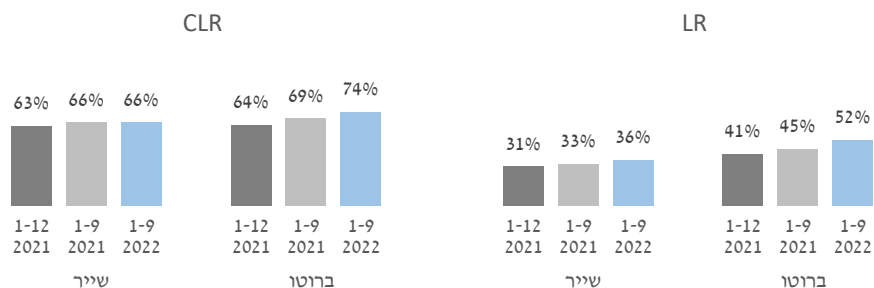
לפירוט נוסף בנוגע לתוצאות ענף רכב רכוש ראו סעיף 2.5.1 ו-2.5.2 לעיל.

שיעור ה-Loss Ratio ו-Combined Loss Ratio בביטוח רכב רכוש:

2.6.7.3 ענפי רכוש ואחרים

לפירוט נוסף בנוגע לתוצאות ענף רכוש ואחרים ראו סעיף 2.5.1 לעיל.
שיעור ה-Loss Ratio ו-Combined Loss Ratio בענפי רכוש ואחרים:

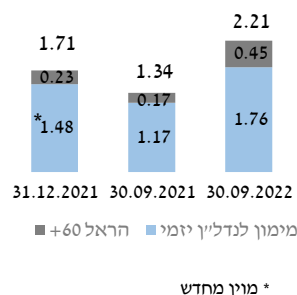

2.6.7.4 ענפי חבויות אחרים

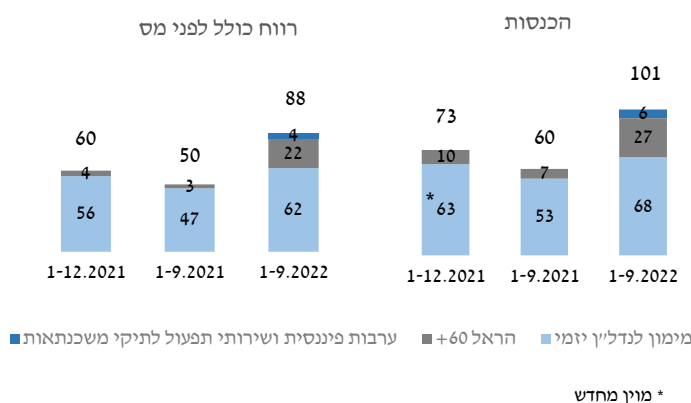
לפירוט בנוגע לתוצאות ענפי חבויות אחרים ראו סעיפים 2.5.1 ו-2.5.2 לעיל.

2.6.8 תחום אשראי

גודל תיק האשראי (מיליארדי ש"ח):

היקף ההכנסות והרווח לתקופה בתחום האשראי (מיליוני ש"ח):

נכון ליום 30 בספטמבר 2022, תחום האשראי לא מהווה מגזר פעילות בדוחות הכספיים. הנכסים, ההתחייבויות ותוצאות פעילות תחום האשראי נכללים במגזרי הפעילות השונים של החברה לפי העניין

2.7 נזילות ומקורות מימון**2.7.1 תזרים מזומנים**

סך תזרימי המזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת הסתכם בתקופת הדוח לכ-321 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בכ-352 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בכ-553 מיליוני ש"ח. השפעת התנודות בשער החליפין על יתרת המזומנים הסתכמה בסך שלילי של כ-126 מיליוני ש"ח. התוצאה של כל הפעילות הני"ל מתבטאת בקיטון ביתרות המזומנים בסך של כ-710 מיליוני ש"ח.

2.7.2 נזילות מימון הפעילות

ככלל, החברה והחברות הבנות שלה מממנות את פעילותן השוטפת ממקורותיהן העצמאיים.

3 היבטי ממשל תאגידי**3.1 נושאי משרה**

לעניין חילוף של היועץ המשפטי ראו סעיף 2.1.4 לעיל.

מר יורם אברהם, אשר כיהן כמשנה למנכ"ל החברה וכמנהל חטיבת משאבי אנוש של החברה, סיים את כהונתו בסוף חודש מרץ 2022 ויצא לגמלאות.

מר ארי אור, מונה כמשנה למנכ"ל החברה וכמנהל חטיבת משאבי אנוש של החברה, החל מיום 1 באפריל 2022.

3.2 דירקטורים

ביום 31 במרץ 2022, מר אפרים דרור סיים 9 שנות כהונה כדירקטור בלתי תלוי בחברה.

דבורה ויזל מונתה כדירקטורית בלתי תלויה בחברה, החל מיום 1 באוקטובר 2022.

4 גילוי בנושא יחס כושר פירעון כלכלי**הוראות לעניין יישום משטר כושר פירעון כלכלי:**

על הראל ביטוח חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 ("הוראות משטר כושר פירעון כלכלי").

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות הוראות מעבר המאפשרות פריסה עד שנת 2032 של הגידול בעתודות בגין מוצרי ביטוח ארוכי טווח אשר נמכרו בעבר. בהתאם להוראות המעבר, חברת ביטוח רשאית, לאחר שקיבלה אישור הממונה, לכלול בחישוב עתודות הביטוח בתקופת הפריסה ניכוי מעתודת הביטוח ("הניכוי"). הניכוי מחושב, בהתאם להנחיות במכתב עקרונות הניכוי והוא מופחת החל משיעור של 100% בחישוב עתודות הביטוח ליום 31 בדצמבר 2019 ועד לשיעור של 0% בחישוב עתודות הביטוח ליום 31 בדצמבר 2032. ביום 21 בנובמבר 2022 התקבל אישור הממונה לחישוב מחדש של הניכוי, המבוצע לפחות אחת לשנתיים. הניכוי חושב מחדש ליום 30 ביוני 2022 לאור ההשפעה המהותית של עליית הריבית במחצית הראשונה של 2022. בנוסף, בתקופת המעבר מחושבת דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות וכן מגבלת הכרה מקסימלית גבוהה יותר עבור הון רובד 2.

ביום 28 בנובמבר 2022 פרסמה הראל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 30 ביוני 2022 באתר האינטרנט שלה (כתובת האתר: <https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel/investor-relations/Pages/repayment-ability.aspx>).

עודף ההון של הראל ביטוח ליום 30 ביוני 2022, בהתאם להוראות המעבר הינו בסך של כ-7,433 מיליוני ש"ח וללא התחשבות בהוראות המעבר הינו בסך של כ-3,396 מיליוני ש"ח. החישוב שערכה החברה ליום 30 ביוני 2022 לא בוקר ולא נסקר על ידי רואי החשבון המבקרים.

יצוין כי למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים, כגון שינויים בריבית, שינויים ברווחי השקעות, עדכוני הנחות אקטואריות ושינויים הקשורים בפעילות הראל ביטוח.

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, אשר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

קביעת האומדן המיטבי התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ - "מידע צופה עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. יתכן כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהונח בחישוב דוח כושר פירעון, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון:

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR) ליום 30 ביוני 2022 בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. יחס כושר פירעון כלכלי מחושב בהתאם להוראות מעבר, במסגרתן נקבעה תקופת פריסה.

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 30 ביוני 2022	ליום 31 בדצמבר 2021	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	מיליוני ש"ח
16,694	17,873	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
9,261	10,236	הון נדרש לכושר פירעון
7,433	7,637	עודף
180%	175%	יחס כושר פירעון כלכלי
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:		
-	-	פדיון הון
16,694	17,873	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
7,433	7,637	עודף הון
180%	175%	יחס כושר פירעון כלכלי

מצב ההון של הראל ביטוח מושפע מההתפתחות העסקית השוטפת של הראל ביטוח, שינויים במשתני שוק, עדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות, עדכוני מודל שוטפים, עדכון הנחיות רגולטוריות ופעולות הוניות. למידע בדבר שינויים עיקריים שחלו במחצית הראשונה של שנת 2022 לעומת מספרי השוואה ראו סעיף 2 בדוח יחס כושר פירעון כלכלי.

נתונים אלה בדבר יחס כושר הפירעון, בהתחשב בפעולות ההוניות, כפי שפורטו לעיל, אינם כוללים את השפעת הפעילות העסקית של הראל ביטוח לאחר 30 ביוני 2022, שינויים בתמהיל ובגודל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות, השפעות אקסוגניות ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
2,735	2,771
13,302	12,618

סף הון (MCR)

הון עצמי לעניין סף הון

ג. מגבלות על חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסם הממונה בחודש אוקטובר 2017 ("המכתב"), חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות.

מדיניות הראל ביטוח היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולתה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. הראל ביטוח כפופה לדרישות ההון והרגולציה הנקבעת לעניין חלוקת דיבידנד.

ביום 30 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון הראל ביטוח את עדכון התכנית לניהול הון ונקבעו בשלב זה, כללי סף לחלוקת דיבידנד, הכוללים יחס כושר פירעון כלכלי מינימאלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, בשיעור של 135% ויחס כושר פירעון מינימאלי, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה בשיעור של 105%.

ביום 28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון הראל השקעות מדיניות חלוקת דיבידנד לפיה החברה תחלק דיבידנד בשיעור של לפחות 30% מהרווח הכולל על פי הדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים שלה. בנוסף, ביום 28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון הראל ביטוח מדיניות חלוקת דיבידנד לפיה הראל ביטוח תחלק דיבידנד בשיעור של לפחות 35% מהרווח הכולל על פי הדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים של הראל ביטוח וזאת כל עוד הראל ביטוח תעמוד ביעדים המינימאליים ליחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2.

כללי הסף נועדו לאפשר להראל ביטוח התמודדות עם משברים מבלי לפגוע מהותית בפעילותה ובעמידתה בדרישות ההון החלות עליה. עם זאת, אין באמור כדי להבטיח שהראל ביטוח תעמוד בכללי הסף שנקבעו בכל עת.

ד. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של הראל ביטוח, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון הראל ביטוח בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות, כנדרש במכתב. יחס זה עומד ביחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	מיליוני ש"ח
14,336	14,141	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
12,308	10,745	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
2,028	3,396	עודף הון
116%	132%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

-	-	גיוס (פדיון) מכשירי הון
14,336	14,141	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
2,028	3,396	עודף הון
116%	132%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

סטטוס ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:

105%	105%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון
1,412	2,859	עודף הון ביחס ליעד (במיליוני ש"ח)

ה. עליית עקום הריבית

מאז המחצית הראשונה של שנת 2022 ועד בסמוך למועד פרסום הדוח נמשכה מגמת העלייה החדה של עקום הריבית חסרת הסיכון. יצוין כי, מידת ההשפעה של השינויים של עקום הריבית על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של הראל ביטוח תלויה, בין היתר, בפרמטרים שונים, לרבות מאפייני ההתחייבויות הביטוחיות, המח"מ הרלבנטי והריבית הרלבנטית לכל אחת מסוגי ההתחייבויות ואופן המדידה שלהן. כמו כן, יחס כושר הפירעון הכלכלי רגיש למגוון רחב נוסף של השפעות וביניהן שוקי המניות בארץ ובעולם, אשר ירדו באופן משמעותי בתקופה זו ומדד המחירים לצרכן אשר עלה בתקופה זו, וצפויים להשפיע באופן שלילי על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של הראל ביטוח.

לתוצאות מבחני רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לגורמי סיכון שונים, לרבות רגישות לריבית, ראו סעיף 9 בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של הראל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2021.

5 בקרות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הדירקטוריון מביע תודתו לעובדי החברה וסוכניה עבור הישגי החברה

ניר כהן
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

28 בנובמבר 2022

הצהרה

אני, ניר כהן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכך-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

 ניר כהן
 מנהל כללי

28 בנובמבר 2022

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה

אני, אריק פרץ, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 ספטמבר 2022 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכך-
 5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אריק פרץ

מנהל חטיבת כספים
ומשאבים

28 בנובמבר 2022

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר 2022

תוכן העניינים

עמוד

2-1 דין וחשבון רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות

דוחות כספיים מאוחדים

2-2 תמצית דוחות על המצב הכספי ביניים מאוחדים

2-4 תמצית דוחות על רווח והפסד ביניים מאוחדים

2-5 תמצית דוחות על הרווח הכולל ביניים מאוחדים

2-6 תמצית דוחות על השינויים בהון ביניים מאוחדים

2-9 תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים

2-13 באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

נספחים לדוחות הכספיים

2-72 נספח א' - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו")

2-87 נספח ב' - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "הקבוצה"), הכולל את הדוח על המצב הכספי התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2022 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים", וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר דרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 7' למידע הכספי הנ"ל בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 בנובמבר 2022

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2021	2021	2022	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				נכסים
1,060	882	1,141	1,141	נכסים בלתי מוחשיים
2,316	2,299	2,424	2,424	הוצאות רכישה נדחות
1,346	1,349	1,332	1,332	רכוש קבוע
1,151	1,140	1,374	1,374	השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,963	1,856	2,017	2,017	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
2,163	1,987	2,258	2,258	נדל"ן להשקעה אחר
5,148	4,488	5,360	5,360	נכסי ביטוח משנה
-	55	218	218	נכסי מסים שוטפים
1,171	1,272	3,184	3,184	חייבים ויתרות חובה
1,373	1,338	1,515	1,515	פרמיה לגבייה
73,850	70,556	68,549	68,549	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
				השקעות פיננסיות אחרות
12,732	11,876	10,166	10,166	נכסי חוב סחירים
12,321	11,997	13,145	13,145	נכסי חוב שאינם סחירים
1,635	1,489	1,604	1,604	מניות
3,194	3,013	3,595	3,595	אחרות
29,882	28,375	28,510	28,510	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
5,012	4,178	5,137	5,137	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,209	2,006	1,374	1,374	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
128,644	121,781	124,393	124,393	סך כל הנכסים
81,548	*77,723	78,061	78,061	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

* מוין מחדש

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2021	2021	2022	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				הון והתחייבויות
				הון
869	869	869	869	הון מניות ופרמיה על מניות
1,538	1,386	693	693	קרנות הון
3,624	3,284	3,346	3,346	עודפים
6,031	5,539	4,908	4,908	סך כל ההון המיוחס לבעלים של החברה
4	3	4	4	זכויות שאינן מקנות שליטה
6,035	5,542	4,912	4,912	סך כל ההון
				התחייבויות
30,430	*29,370	30,887	30,887	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
80,532	*76,648	75,581	75,581	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,202	1,087	757	757	התחייבויות מסים נדחים
264	241	238	238	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
20	1	9	9	התחייבויות מסים שוטפים
4,599	3,691	4,432	4,432	זכאים ויתרות זכות
5,562	5,201	7,577	7,577	התחייבויות פיננסיות
122,609	116,239	119,481	119,481	סך כל ההתחייבויות
128,644	121,781	124,393	124,393	סך כל ההון וההתחייבויות

* מוין מחדש

שלומית זק"ש אנגל
משנה למנכ"ל
ומנהלת הכספים

אריק פרץ
משנה למנכ"ל ומנהל
חטיבת כספים ומשאבים

ניר כהן
מנהל כללי

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 28 בנובמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2021	2022	2021	2022
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
14,833	3,689	4,159	10,924	12,556
1,780	457	548	1,288	1,583
13,053	3,232	3,611	9,636	10,973
11,758	1,654	(1,398)	7,947	(5,580)
947	159	135	645	411
312	79	92	228	275
10	2	10	2	25
26,080	5,126	2,450	18,458	6,104
22,732	4,267	1,845	16,080	3,709
1,468	331	445	1,084	1,219
21,264	3,936	1,400	14,996	2,490
2,453	621	689	1,819	2,047
925	218	246	651	727
-	3	2	5	7
261	67	97	220	359
24,903	4,845	2,434	17,691	5,630
138	23	(1)	73	72
1,315	304	15	840	546
382	92	13	247	176
933	212	2	593	370
932	212	2	593	370
1	*-	*-	*-	*-
933	212	2	593	370
8.94	2.03	0.02	5.69	3.55

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו
והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות
חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות
מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי
המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה
מסים על ההכנסה

רווח לתקופה

מיוחס ל:
בעלים של החברה
זכויות שאינן מקנות שליטה

רווח לתקופה
רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
933	212	2	593	370	רווח לתקופה
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר
					ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועברו או יועברו לרווח והפסד
					שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים
847	226	(483)	539	(1,405)	פיננסים המסווגים כזמינים למכירה
					שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים
					פיננסים המסווגים כזמינים למכירה
(439)	(55)	(21)	(359)	(122)	שהועבר לדוח רווח והפסד
					הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסים
49	2	18	12	61	המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
					לדוח רווח והפסד
(53)	(18)	6	(14)	106	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ
					הטבת מס (מסים על ההכנסה)
					המתייחסים לנכסים פיננסים זמינים
(153)	(58)	169	(63)	509	למכירה
					הטבת מס (מסים על ההכנסה) בגין פריטי
					רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה
					במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו
18	5	(1)	6	(28)	לרווח והפסד
					רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר
					ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא
					יועברו לרווח והפסד
29	2	1	29	21	קרן הערכה מחדש לגבי פריטי רכוש קבוע
-	(2)	8	(1)	33	מדידה מחדש של תכנית הטבה מוגדרת
(8)	-	(3)	(8)	(14)	מסים על ההכנסה בגין פריטי רווח כולל
					אחר שלא יועברו לרווח והפסד
21	-	6	20	40	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר
					לרווח והפסד, נטו ממס
290	102	(306)	141	(839)	סך רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
1,223	314	(304)	734	(469)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה
					מיוחס ל:
1,222	314	(304)	734	(469)	בעלים של החברה
1	*-	*-	*-	*-	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,223	314	(304)	734	(469)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

מיוחס לבעלים של החברה								
הון מניות ופרמיה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן הון בגין ערוך רכוש קבוע	קרן תרגום של פעילות חוץ	יתרת עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
869	1,309	45	(132)	316	3,624	6,031	4	6,035
-	-	-	-	-	370	370	*-	370
-	(957)	-	78	18	22	(839)	*-	(839)
-	(957)	-	78	18	392	(469)	-	(469)
-	-	-	-	-	(670)	(670)	-	(670)
-	-	16	-	-	-	16	-	16
-	-	-	-	-	-	-	*-	-
869	352	61	(54)	334	3,346	4,908	4	4,912
869	1,005	41	(97)	295	3,207	5,320	4	5,324
-	-	-	-	-	593	593	*-	593
-	129	-	(8)	21	(1)	141	*-	141
-	129	-	(8)	21	592	734	-	734
-	-	-	-	-	(515)	(515)	-	(515)
-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
869	1,134	41	(105)	316	3,284	5,539	3	5,542

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר) יתרה ליום 1 בינואר 2022 הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה רווח לתקופה רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון דיבידנד שחולק תשלום מבוסס מניות דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה יתרה ליום 30 בספטמבר 2022 לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) יתרה ליום 1 בינואר 2021 הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה רווח לתקופה רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון חלוקת מניות החזקות במשכנתאות בע"מ כדיבידנד בעין להראל השקעות דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

מיוחס לבעלים של החברה								
סך כל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	הון מניות ופרמיה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
5,211	4	5,207	3,339	333	(59)	56	669	869
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)								
יתרה ליום 1 ביולי 2022								
הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
2	*-	2	2	-	-	-	-	-
רווח לתקופה								
(306)	*-	(306)	5	1	5	-	(317)	-
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה								
(304)	-	(304)	7	1	5	-	(317)	-
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון								
5	-	5	-	-	-	5	-	-
תשלום מבוסס מניות								
-	*-	-	-	-	-	-	-	-
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
4,912	4	4,908	3,346	334	(54)	61	352	869
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022								
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)								
יתרה ליום 1 ביולי 2021								
הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
5,228	3	5,225	3,074	314	(92)	41	1,019	869
רווח לתקופה								
212	*-	212	212	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה								
102	*-	102	(2)	2	(13)	-	115	-
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
314	*-	314	210	2	(13)	-	115	-
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021								
5,542	3	5,539	3,284	316	(105)	41	1,134	869

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

מיוחס לבעלים של החברה								
הון מניות ופרמיה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	יתרת עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
869	1,005	41	(97)	295	3,207	5,320	4	5,324
-	-	-	-	-	932	932	1	933
-	304	-	(35)	21	-	290	*-	290
-	304	-	(35)	21	932	1,222	1	1,223
-	-	4	-	-	-	4	-	4
-	-	-	-	-	(515)	(515)	-	(515)
-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
869	1,309	45	(132)	316	3,624	6,031	4	6,035

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)
יתרה ליום 1 בינואר 2021
הרווח (ההפסד) הכולל לשנה
 רווח לשנה
 רווח (הפסד) כולל אחר לשנה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לשנה
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון
 תשלום מבוסס מניות
 חלוקת מניות החזקות במשכנתאות בע"מ
 כדיבידנד בעין להראל השקעות
 דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		נספח	
	2021	2022	2021	2022		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
1,912	1,044	1,413	1,381	704	א	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(368)	-	(5)	(346)	(383)		לפני מסים על ההכנסה
1,544	1,044	1,408	1,035	321		מסים ששולמו
						מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
						תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
-	-	-	-	(9)		השלמת תמורה בגין רכישת חברה
(92)	-	-	-	-	ג	מאוחדת שאוחדה לראשונה בשנת 2021
(42)	(42)	-	(42)	-	ב	מזומנים שהתקבלו בשל רכישת חברה
(46)	(4)	(6)	(44)	(31)		מאוחדת שאוחדה לראשונה
(293)	(75)	(85)	(202)	(256)		מזומנים שנגרעו בשל הנפת חברה
(60)	(14)	(31)	(38)	(175)		מאוחדת
45	4	59	41	63		השקעה ברכוש קבוע
45	4	1	11	55		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
2	1	-	2	1		השקעה בחברות מוחזקות
(441)	(126)	(62)	(272)	(352)		תמורה ממימוש השקעה בחברה מוחזקת
						המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
						דיבידנד וריבית מחברות מוחזקות
						תמורה ממימוש רכוש קבוע
						מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
						תזרימי מזומנים מפעילות מימון
684	-	-	-	-		תמורת הנפקת כתבי התחייבות, נטו
(468)	-	-	(437)	(239)		פירעון כתבי התחייבויות נדחים והלוואות
(31)	(8)	(8)	(23)	(24)		מתאגידים בנקאיים
(1)	-	-	(1)	-		פרעון התחייבויות חכירה
-	-	-	-	*(290)		דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה
184	(8)	(8)	(461)	(553)		דיבידנד לבעלי החברה
117	26	8	65	(126)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
1,404	936	1,346	367	(710)		השפעת התנודות בשער חליפין על יתרות המזומנים ושווי מזומנים עליה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים
-	42	-	-	-		מזומנים ושווי מזומנים המיועדים לחלוקה
5,817	5,206	5,165	5,817	7,221	ד	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
7,221	6,184	6,511	6,184	6,511	ה	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

* בנוסף, בתקופת הדוח חילקה החברה דיבידנד בניירות ערך בסך של 380 מיליוני ש"ח, לפרטים נוספים ראו באור 9.

** במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 ביצעה החברה השקעה שלא במזומן בשותפות כלולה (כנגד יתרת נכסי חוב שאינם סחירים) בסך של כ-20 מיליוני ש"ח.

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2021	2022	2021	2022
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
933	212	2	593	370
(138)	(23)	1	(73)	(72)
(8,131)	(871)	2,153	(5,379)	8,094
(284)	(75)	(78)	(262)	(314)
(187)	(49)	(87)	(197)	(378)
(292)	(45)	(10)	(251)	(105)
(603)	(165)	2	(401)	382
(196)	155	1,010	370	2,059
(125)	(23)	5	(20)	(44)
(172)	(1)	(21)	(6)	(86)
109	26	29	81	84
189	46	57	127	175
1,283	226	198	1,165	457
10,685	1,623	(1,429)	6,957	(4,951)
(324)	(43)	(45)	(272)	(212)
(108)	3	(11)	(91)	(108)
4	-	5	-	16
382	92	13	247	176
(36)	(23)	(3)	(34)	(10)
(976)	29	891	(701)	(2,799)
(15)	(4)	(4)	(10)	(14)
-	-	3	-	5
(533)	(22)	(322)	(171)	94
(45)	61	20	(95)	(142)
(81)	(316)	(1,118)	(163)	(1,789)
535	230	148	(47)	(191)
38	1	4	14	7
979	832	1,411	788	334
1,912	1,044	1,413	1,381	704

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (1), (2), (3)

רווח לתקופה

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:

- חלק החברה בהפסדי (ברווחי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
- הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
- הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות
- נכסי חוב סחירים
- נכסי חוב שאינם סחירים
- מניות
- השקעות אחרות
- שינוי בהתחייבויות פיננסיות
- שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
- שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר

פחת והפחתות

- רכוש קבוע
- נכסים בלתי מוחשיים
- שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
- שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
- שינוי בנכסי ביטוח משנה
- שינוי בהוצאות רכישה נדחות
- הוצאות שכר בגין תשלום מבוסס מניות
- הוצאות מסים על ההכנסה

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

- השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
- רכישת נדל"ן להשקעה
- מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
- השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר
- רכישת נדל"ן להשקעה
- תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
- מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
- פרמיות לגבייה
- חייבים ויתרות חובה
- זכאים ויתרות זכות
- התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

סך הכל תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות שוטפת

(1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

(2) במסגרת הפעילות השוטפת הוצגה ריבית שהתקבלה בסך של כ-1,155 מיליוני ש"ח וכ-399 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, בהתאמה (לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 סך של כ-1,146 מיליוני ש"ח וכ-415 מיליוני ש"ח, בהתאמה, ולשנת 2021 סך של כ-1,563 מיליוני ש"ח) וריבית ששולמה בסך של כ-81 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 סך של כ-79 מיליוני ש"ח וכ-1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, ולשנת 2021 סך של כ-151 מיליוני ש"ח)

(3) במסגרת הפעילות השוטפת הוצג דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות אחרות בסך של כ-448 מיליוני ש"ח וכ-357 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, בהתאמה (לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 סך של כ-469 מיליוני ש"ח וכ-127 מיליוני ש"ח, בהתאמה, ולשנת 2021 סך של כ-727 מיליוני ש"ח)

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
20	20	-	20	-	נספח ב' - מזומנים שנגרעו בשל הנפת חברה מאוחדת
1	1	-	1	-	נכסים בלתי מוחשיים
25	25	-	25	-	השקעות במוחזקות
1	1	-	1	-	נדל"ן להשקעה אחר
669	669	-	669	-	חייבים ויתרות חובה
(219)	(219)	-	(219)	-	השקעות פיננסיות אחרות
(16)	(16)	-	(16)	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(3)	(3)	-	(3)	-	התחייבויות בגין מסים נדחים
(5)	(5)	-	(5)	-	התחייבויות מסים שוטפים
473	473	-	473	-	זכאים ויתרות זכות
(515)	(515)	-	(515)	-	נכסים בניכוי התחייבויות של החברה שהונפה
(42)	(42)	-	(42)	-	דיבידנד בעין
					מזומנים שנגרעו בשל הנפת חברה מאוחדת
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(56)	-	-	-	-	נספח ג' - רכישת חברה מאוחדת שאוחדה לראשונה
(69)	-	-	-	-	נכסים והתחייבויות של החברה המאוחדת ליום הרכישה
(15)	-	-	-	-	מוניטין שנוצר ברכישה
(10)	-	-	-	-	עודף עלות - נכס בלתי מוחשי בגין קשרי לקוחות - שנוצר ברכישה
(3)	-	-	-	-	עודף עלות - נכס בלתי מוחשי בגין מותג - שנוצר ברכישה
(3)	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים אחרים
(3)	-	-	-	-	נכסי מסים נדחים
(5)	-	-	-	-	רכוש קבוע
(608)	-	-	-	-	נדל"ן להשקעה אחר
(55)	-	-	-	-	נכסי ביטוח משנה
(85)	-	-	-	-	חייבים ויתרות חובה
(595)	-	-	-	-	פרמיה לגביה
1,098	-	-	-	-	השקעות פיננסיות אחרות
305	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(101)	-	-	-	-	זכאים ויתרות זכות
9	-	-	-	-	מזומנים שנגרעו בשל רכישת חברה מאוחדת שאוחדה לראשונה
(92)	-	-	-	-	מתוכנן שולמו במהלך חודש פברואר 2022 בגין התאמת התמורה
					סך הכל מזומנים שנגרעו בשל רכישת חברה מאוחדת שאוחדה לראשונה

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,452	3,447	3,604	3,452	5,012	נספח ד - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
2,365	1,759	1,561	2,365	2,209	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
5,817	5,206	5,165	5,817	7,221	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
					יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
5,012	4,178	5,137	4,178	5,137	נספח ה - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
2,209	2,006	1,374	2,006	1,374	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
7,221	6,184	6,511	6,184	6,511	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
					יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

באור 1 - כללי

א. הישות המדווחת

הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אבא הלל סילבר 3, רמת גן.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של החברה ליום 30 בספטמבר 2022, כוללת את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה, וכן את זכויות החברה בחברות כלולות (להלן: "הקבוצה"). החברה הינה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "החברה האם"). מניות החברה האם רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל-IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם לדרישות הגילוי אשר נקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הממונה") בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח"), ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "הדוחות השנתיים").

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 28 בנובמבר 2022.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בהתאם ל-IAS 34 ובהתאם לחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו על פיו, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות לרבות הנחות ואומדנים אקטואריים (להלן: "אומדנים"), אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית, ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים שפורסמו או צפויים להתפרסם בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התאמתם והשלכותיהם. האומדנים העיקריים הכלולים בדוחות הכספיים מבוססים על הערכות אקטואריות וכן על הערכות שווי חיצוניות.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי ודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות, לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה הנהלה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים עקביים בעיקרם לאלה בהם השתמשה להכנת הדוחות השנתיים.

בהקשר זה ראו באור 19 (1) בקשר עם עדכון שיעורי הריבית המשמשים בחישוב העתודות הביטוחיות ובקשר עם השפעות יישום חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה", באור 19 (2) בקשר עם עדכון קצב התפתחות ההוצאות במודל האקטוארי, וכן באור 19 (3) בקשר עם עדכונים להתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי.

ג. מטבע פעילות ומטבע הצגה

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה. המידע הכספי מוצג במיליוני ש"ח ועוגל למיליון הקרוב.

ד. סיווג או מיון מחדש

בחלק מהבאורים בוצעו מיונים מחדש בסכומים לא מהותיים של מספרי השוואה. למיונים מחדש כאמור לא הייתה השפעה על ההון ו/או על הרווח והפסד ו/או על הרווח הכולל של החברה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

א. תקנים חדשים שטרם אומצו

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח (להלן: "התקן" או "IFRS 17")

בהמשך לאמור בבאור 3 יט2 לדוחות השנתיים בנוגע לטיטוט "עדכון מפת הדרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) – חוזי ביטוח" שפרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון ביום 5 בינואר 2022 (להלן: "טיטוט מפת הדרכים"), בימים 23 במאי 2022 ו-19 בספטמבר 2022, פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הרשות") עדכונים לטיטוט מפת הדרכים האמורה (להלן: "מפת הדרכים העדכנית"). מפת הדרכים העדכנית הותירה על כנו את מועד היישום הראשונה של IFRS 17 בישראל אשר יחול החל מתקופות רבעוניות ושנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024 (בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2023). עם זאת, מפת הדרכים כוללת מספר עדכונים ביחס לטיטוט מפת הדרכים.

בהתאם למפת הדרכים העדכנית, בשנת 2023, במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השני ולדוח השנתי של שנת 2023, תידרשנה החברות לדווח, במסגרת באור ייעודי לדוחות הכספיים, דוחות עיקריים פרו-פורמה שיהיו ערוכים בהתאם להוראות IFRS 17 ו-IFRS 9 (בהתאם למתכונת הגילוי המצורפת למפת הדרכים), כדלהלן: במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2023 יינתן גילוי לדוח על המצב הכספי פרופורמה ליום 1 בינואר 2023 (לרבות גילוי לגובה מרווח השירות החוזי עבור כל אחד ממגזרי הפעילות בנפרד וגילוי ליתרת ההפרשה להפסדי אשראי בסעיפי הדוח השונים) ואילו במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים של 2023 יינתן דוח על המצב הכספי פרופורמה ליום 31 בדצמבר 2023 ודוח על הרווח הכולל פרופורמה לשנת 2023 (לרבות גילוי לגובה מרווח השירות החוזי עבור כל אחד ממגזרי הפעילות בנפרד וגילוי ליתרת ההפרשה להפסדי אשראי בסעיפי הדוח השונים, ללא מספרי השוואה). בנוסף, במסגרת הבאור האמור תידרשנה החברות לתת גילוי איכותי משלים שיתייחס, בין היתר, לנושאים שמפורטים במפת הדרכים העדכנית.

בנוסף, מפרטת מפת הדרכים העדכנית את צעדי ההיערכות ולוחות זמנים מרכזיים מעודכנים שלדעת הרשות נדרש לנקוט במטרה להבטיח את היערכותן של חברות הביטוח בישראל ליישום איכותי של התקן, בין היתר, בנוגע להתאמת מערכת המידע, יישום ובדיקת נאותות של בקרות, השלמת גיבוש המדיניות החשבונאית והיערכות לדיווחים השונים הנדרשים, ביצוע מבדק כמותי לבחינת השלכות התקן בנושא הוראות מעבר, היערכות לחישוב תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA) והיערכות לביקורת של רואי החשבון המבקרים.

החברה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקנים האמורים על דוחותיה הכספיים ונערכת ליישומם בלוחות הזמנים האמורים.

ב. עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוח כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח.

באור 4 - מגזרי פעילות

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנוהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפיים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיקי ההשקעות המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

ביצועי המגזר נמדדים בהתבסס על רווחי המגזר לפני מסים על ההכנסה. תוצאות עסקאות בינחברתיות מבוטלות במסגרת ההתאמות לצורך עריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים. הקבוצה פועלת במגזרים הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפי ביטוחי החיים וכן את פעילות הקבוצה בניהול קרנות פנסיה וקופות גמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפים מחלות ואשפוז, תאונות אישיות, סיעוד, עובדים זרים, נסיעות לחו"ל ושיניים. הפוליסות הנמכרות במסגרת ענפי ביטוח אלה מכסות את מגוון הנזקים הנגרמים למבוטח כתוצאה ממחלות ו/או מתאונות, לרבות מצב סיעודי וטיפול שניניים. פוליסות ביטוחי בריאות מוצעות הן לפרטים והן לקולקטיבים.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר זה מורכב מחמישה תתי תחומים:

רכב רכוש: כולל את פעילות הקבוצה במכירת פוליסות ביטוח בענף ביטוח רכב מנועי (להלן: "רכב רכוש"), המכסות נזקים הנגרמים לבעל רכב כתוצאה מתאונה ו/או גניבה ו/או את חבות בעל הרכב או הנהג לנזק רכוש שנגרם לצד שלישי בתאונה.

רכב חובה: כולל את פעילות הקבוצה בענף ביטוח לפי דרישת פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל-1970 (להלן: "רכב חובה"), המכסה נזקי גוף כתוצאה משימוש ברכב מנועי בהתאם לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975.

ענפי חבויות אחרים: כולל את פעילות הקבוצה במכירת פוליסות המכסות את חבות המבוטח כלפי צד שלישי (למעט כיסוי חבויות בתחום רכב חובה כמתואר לעיל). במסגרת זו נכללים, בין היתר, ענפי הביטוח הבאים: ביטוח מפני אחריות מעבידים, ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח אחריות לדירקטורים ולנושאי משרה וביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים.

ענפי רכוש ואחרים: תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בכל ענפי הרכוש למעט רכב רכוש (כגון: ערבויות, דירות וכדומה).

עסקי ביטוח משכנתאות: תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית בענף ביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא (כענף בודד - Monoline). ביטוח זה נועד לתת שיפוי בגין הנזק הנגרם כתוצאה מאי פירעון של הלוואות שניתנו כנגד שעבוד במשכון ראשון של נכס נדל"ן יחיד למגורים בלבד ולאחר מימוש הנכס המשמש כבטוחה להלוואות כאמור. לאור שינוי מבני שבוצע בקבוצת הראל (ראו גם באור 39 לדוחות השנתיים), החל מיום 1 ביולי 2021, הנכסים, ההתחייבויות ותוצאות הפעילות של עסקי ביטוח משכנתאות אינם נכללים עוד במסגרת הדוחות המאוחדים של החברה.

4. לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר

פעילויות אשר לא יוחסו למגזרי פעילות כוללות בעיקר פעילויות של סוכנויות ביטוח וכן את פעילות ההון.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

סה"כ מיליוני ש"ח	התאמות וקיזוזים מיליוני ש"ח	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר		ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12,556	-	-	3,115	4,401	5,040
1,583	-	-	1,168	261	154
10,973	-	-	1,947	4,140	4,886
(5,580)	-	*412	83	(229)	(5,846)
411	-	2	-	3	406
275	(18)	**26	208	13	46
25	-	4	-	-	21
6,104	(18)	444	2,238	3,927	(487)
3,709	-	-	2,188	2,520	(999)
1,219	-	-	717	408	94
2,490	-	-	1,471	2,112	(1,093)
2,047	(18)	***4	631	752	678
727	-	***58	53	273	343
7	-	-	7	-	-
359	-	204	70	67	18
5,630	(18)	266	2,232	3,204	(54)
72	-	50	24	2	(4)
546	-	228	30	725	(437)
(1,306)	-	(573)	(25)	(372)	(336)
(760)	-	****(345)	5	353	(773)
30,887	-	-	10,760	7,690	12,437
75,581	-	-	-	5,164	70,417

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות (ההוצאות)
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח ובעלות הקבוצה. כ-18 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-22 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-0.45 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוץ	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,159	-	-	1,077	1,538	1,544
548	-	-	405	90	53
3,611	-	-	672	1,448	1,491
(1,398)	-	*204	(24)	(46)	(1,532)
135	-	-	-	1	134
92	(6)	**8	69	4	17
10	-	3	-	-	7
2,450	(6)	215	717	1,407	117
1,845	-	-	784	1,104	(43)
445	-	-	251	158	36
1,400	-	-	533	946	(79)
689	(6)	***1	219	258	217
246	-	****25	15	92	114
2	-	-	2	-	-
97	-	63	10	20	4
2,434	(6)	89	779	1,316	256
(1)	-	8	4	(5)	(8)
15	-	134	(58)	86	(147)
(471)	-	(281)	44	(115)	(119)
(456)	-	****(147)	(14)	(29)	(266)
30,920	-	-	10,760	7,690	12,470
75,548	-	-	-	5,164	70,384

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל ההפסד הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-6 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-7 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-0.2 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

סה"כ מיליוני ש"ח	התאמות וקיזוזים מיליוני ש"ח	לא מיוחס		ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	
		למגזרי פעילות ואחר מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	ביטוח כללי מיליוני ש"ח	ביטוח בריאות מיליוני ש"ח
10,924	-	-	2,589	3,965	4,370
1,288	-	-	926	225	137
9,636	-	-	1,663	3,740	4,233
7,947	-	*409	369	751	6,418
645	-	1	-	3	641
228	(18)	**26	177	14	29
2	-	-	-	-	2
18,458	(18)	436	2,209	4,508	11,323
16,080	-	-	2,298	3,677	10,105
1,084	-	-	647	347	90
14,996	-	-	1,651	3,330	10,015
1,819	(18)	***2	535	688	612
651	-	****60	40	239	312
5	-	5	-	-	-
220	-	168	3	37	12
17,691	(18)	235	2,229	4,294	10,951
73	-	24	24	12	13
840	-	225	4	226	385
206	-	48	78	47	33
1,046	-	*****273	82	273	418
29,370	-	-	9,762	¹ 7,618	11,990
76,648	-	-	-	¹ 5,619	71,029

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

1 מוין מחדש.
 * סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-18 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-23 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-1 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוץ	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,689	-	-	909	1,368	1,412
457	-	-	327	81	49
3,232	-	-	582	1,287	1,363
1,654	-	*69	141	177	1,267
159	-	-	-	1	158
79	(7)	**10	58	5	13
2	-	-	-	-	2
5,126	(7)	79	781	1,470	2,803
4,267	-	-	796	998	2,473
331	-	-	196	114	21
3,936	-	-	600	884	2,452
621	(7)	***1	188	235	204
218	-	****16	13	81	108
3	-	3	-	-	-
67	-	54	(4)	13	4
4,845	(7)	74	797	1,213	2,768
23	-	4	6	5	8
304	-	9	(10)	262	43
155	-	52	15	35	53
459	-	****61	5	297	96
29,370	-	-	9,762	¹ 7,618	11,990
76,648	-	-	-	¹ 5,619	71,029

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

1 מוין מחדש.
 * סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-7 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-8 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-1 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיטון ארוך טווח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
14,833	-	-	3,582	5,364	5,887	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,780	-	-	1,286	307	187	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
13,053	-	-	2,296	5,057	5,700	פרמיות שהורווחו בשייר
11,758	-	*542	512	1,097	9,607	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
947	-	2	-	4	941	הכנסות מדמי ניהול
312	(23)	**34	243	19	39	הכנסות מעמלות
10	-	-	-	-	10	הכנסות אחרות
26,080	(23)	578	3,051	6,177	16,297	סך כל ההכנסות
22,732	-	-	3,233	4,966	14,533	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
1,468	-	-	892	453	123	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
21,264	-	-	2,341	4,513	14,410	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,453	(23)	***3	750	917	806	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
925	-	****129	54	315	427	הוצאות הנהלה וכלליות
261	-	213	(11)	45	14	הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
24,903	(23)	345	3,134	5,790	15,657	סך כל ההוצאות
138	-	57	40	21	20	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,315	-	290	(43)	408	660	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
433	-	150	109	104	70	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
1,748	-	****440	66	512	730	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
30,430	-	-	10,794	7,683	11,953	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
80,532	-	-	-	5,786	74,746	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-23 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-30 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-0.3 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
613	939	1,021	842	3,415	פרמיות ברוטו
91	47	785	321	1,244	פרמיות ביטוח משנה
522	892	236	521	2,171	פרמיות בשייר
30	92	37	65	224	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
492	800	199	456	1,947	פרמיות שהורווחו בשייר
27	7	15	34	83	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
4	4	154	46	208	הכנסות מעמלות
523	811	368	536	2,238	סך כל ההכנסות
488	866	489	345	2,188	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
89	64	412	152	717	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
399	802	77	193	1,471	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
97	198	204	132	631	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
16	16	12	9	53	הוצאות הנהלה וכלליות
3	3	1	-	7	הוצאות אחרות
28	5	2	35	70	הוצאות מימון, נטו
543	1,024	296	369	2,232	סך כל ההוצאות
10	2	1	11	24	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(10)	(211)	73	178	30	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(11)	(2)	-	(12)	(25)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(21)	(213)	73	166	5	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
3,455	932	1,181	5,192	10,760	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2022
2,891	873	233	3,215	7,212	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2022

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 73% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
200	288	326	197	1,011
26	8	247	89	370
174	280	79	108	641
3	4	7	(45)	(31)
171	276	72	153	672
(13)	(2)	4	(13)	(24)
2	1	51	15	69
160	275	127	155	717
185	287	149	163	784
47	16	126	62	251
138	271	23	101	533
33	68	70	48	219
5	5	2	3	15
1	1	-	-	2
4	1	-	5	10
181	346	95	157	779
2	-	-	2	4
(19)	(71)	32	-	(58)
18	4	2	20	44
(1)	(67)	34	20	(14)
3,455	932	1,181	5,192	10,760
2,891	873	233	3,215	7,212

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורוחה, בשייר
 פרמיות שהורוחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2022
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2022

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 62% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
496	775	842	786	(1)	2,898
5	13	658	305	-	981
491	762	184	481	(1)	1,917
82	95	17	63	(3)	254
409	667	167	418	2	1,663
134	26	19	181	9	369
-	3	134	40	-	177
543	696	320	639	11	2,209
552	560	359	842	(15)	2,298
12	7	304	324	-	647
540	553	55	518	(15)	1,651
75	167	178	115	-	535
9	11	11	8	1	40
1	-	-	2	-	3
625	731	244	643	(14)	2,229
9	2	1	12	-	24
(73)	(33)	77	8	25	4
29	6	2	41	-	78
(44)	(27)	79	49	25	82
2,655	681	1,006	5,420	-	9,762
2,591	669	179	3,406	-	6,845

פרמיות ברוטו

פרמיות ביטוח משנה

פרמיות בשייר

שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות (ההכנסות)

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2021

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2021

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
178	214	284	172	848
1	4	218	93	316
177	210	66	79	532
28	(23)	4	(59)	(50)
149	233	62	138	582
53	10	7	71	141
-	1	43	14	58
202	244	112	223	781
194	215	107	280	796
1	4	90	101	196
193	211	17	179	600
25	61	60	42	188
4	4	5	-	13
(2)	(1)	-	(1)	(4)
220	275	82	220	797
2	1	1	2	6
(16)	(30)	31	5	(10)
5	1	1	8	15
(11)	(29)	32	13	5
2,655	681	1,006	5,420	9,762
2,591	669	179	3,406	6,845

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנחלה וכלליות
הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2021
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2021

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 62% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
620	953	1,119	1,001	(1)	3,692
19	19	881	412	-	1,331
601	934	238	589	(1)	2,361
32	11	8	17	(3)	65
569	923	230	572	2	2,296
192	34	28	249	9	512
1	5	182	55	-	243
762	962	440	876	11	3,051
796	806	441	1,205	(15)	3,233
22	19	370	481	-	892
774	787	71	724	(15)	2,341
108	236	245	161	-	750
13	15	14	11	1	54
(4)	(1)	-	(6)	-	(11)
891	1,037	330	890	(14)	3,134
15	3	1	21	-	40
(114)	(72)	111	7	25	(43)
42	7	3	57	-	109
(72)	(65)	114	64	25	66
3,499	760	1,028	5,507	-	10,794
2,952	706	188	3,426	-	7,272

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 73% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	4,370	4,370	-	-	5,040	5,040	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	137	137	-	-	154	154	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	4,233	4,233	-	-	4,886	4,886	פרמיות שהורווחו בשייר
-	-	6,417	6,418	-	1	(5,846)	(5,846)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
12	6	626	641	10	5	388	406	הכנסות מדמי ניהול
-	-	29	29	-	-	46	46	הכנסות מעמלות
-	-	2	2	-	-	21	21	הכנסות אחרות
12	6	11,307	11,323	(505)	6	(487)	(487)	סך כל ההכנסות (ההוצאות)
-	-	10,105	10,105	-	-	(999)	(999)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
-	-	90	90	-	-	94	94	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	-	10,015	10,015	-	-	(1,093)	(1,093)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
-	1	612	612	-	-	677	678	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
12	2	301	312	329	2	343	343	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	12	12	18	-	18	18	הוצאות מימון, נטו
12	3	10,940	10,951	(69)	3	(54)	(54)	סך כל ההוצאות (ההכנסות)
-	-	13	13	(4)	-	(4)	(4)	חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
-	3	380	385	(440)	3	(437)	(437)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(1)	(1)	33	33	(334)	(1)	(336)	(336)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(1)	2	413	418	(774)	2	(773)	(773)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	1,412	1,412	-	-	1,544	1,544	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	49	49	-	-	53	53	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	1,363	1,363	-	-	1,491	1,491	פרמיות שהורווחו בשייר
-	-	1,267	1,266	-	-	(1,532)	(1,532)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
3	2	153	158	3	2	129	134	הכנסות מדמי ניהול
-	-	13	13	-	-	17	17	הכנסות מעמלות
-	-	2	2	-	-	7	7	הכנסות אחרות
3	2	2,797	2,803	3	2	112	117	סך כל ההכנסות
-	-	2,473	2,473	-	-	(43)	(43)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
-	-	21	21	-	-	36	36	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	-	2,452	2,452	-	-	(79)	(79)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
-	-	205	204	-	-	217	217	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3	1	104	108	3	1	110	114	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	4	4	-	-	4	4	הוצאות מימון, נטו
3	1	2,765	2,768	3	1	252	256	סך כל ההוצאות
-	-	8	8	-	-	(8)	(8)	חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
-	1	40	43	-	1	(148)	(147)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
-	-	53	53	-	-	(119)	(119)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
-	1	93	96	-	1	(267)	(266)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	5,887	5,887
-	-	187	187
-	-	5,700	5,700
-	-	9,607	9,607
18	7	916	941
-	-	39	39
-	-	10	10
18	7	16,272	16,297
-	-	14,533	14,533
-	-	123	123
-	-	14,410	14,410
-	1	805	806
16	3	408	427
-	-	14	14
16	4	15,637	15,657
-	-	20	20
2	3	655	660
-	-	70	70
2	3	725	730

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות

פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה				
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004				
סה"כ	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
מיליוני ש"ח						
5,047	81	1,091	3,169	-	650	56
(7)	-	-	-	-	-	-
5,040	-	-	-	-	-	-
3,294	-	-	3,294	-	-	-
(122)	-	-	276	(163)	111	(346)
680	81	603	715	48	(1,521)	754
(1,679)	-	-	(1,677)	(2)	-	-
(774)	(23)	(107)	(50)	(150)	(33)	(411)
1,546	23	375	909	-	220	19
(2)	-	-	-	-	-	-
1,544	-	-	-	-	-	-
965	-	-	965	-	-	-
(42)	-	-	92	(52)	36	(118)
410	25	224	228	22	(311)	222
(453)	-	-	(452)	(1)	-	-
(267)	(9)	(28)	(5)	(50)	(50)	(125)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תכנית הטבה מוגדרת

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל ההפסד הכולל מעסקי ביטוח חיים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תכנית הטבה מוגדרת

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל ההפסד הכולל מעסקי ביטוח חיים

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות.
 (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004			
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
			מיליוני ש"ח			
4,376	104	958	2,614	-	641	59
(6)						
4,370						
2,496	-	-	2,482	14	-	-
709	-	-	268	38	355	48
9,023	88	484	4,761	42	3,108	540
1,082	-	-	1,078	4	-	-
413	10	88	17	36	244	18
1,414	33	329	820	-	213	19
(2)						
1,412						
980	-	-	980	-	-	-
195	-	-	90	21	62	22
2,214	19	149	1,183	14	660	189
259	-	-	259	-	-	-
93	12	44	11	24	(4)	6

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תכנית הטבה מוגדרת

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תכנית הטבה מוגדרת

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004			
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
			מיליוני ש"ח			
5,895	140	1,296	3,524	-	857	78
(8)						
5,887						
3,939	-	-	3,925	14	-	-
1,105	-	-	370	76	542	117
12,761	108	684	6,752	47	4,490	680
1,772	-	-	1,767	5	-	-
725	25	114	34	74	404	74

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

פרמיות ברוטו

פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תכנית הטבה מוגדרת

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים

(1) מוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
	מיליוני ש"ח			
4,407	412	2,118	1,291	586
2,520	248	1,470	917	(115)
353	45	(35)	(102)	445

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
	מיליוני ש"ח			
1,535	167	724	445	199
1,104	92	511	365	136
(29)	32	(17)	(43)	(1)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של כ-1,610 מיליוני ש"ח וכ-580 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, בהתאמה, ופרמיות קבוצתיות בסך של כ-920 מיליוני ש"ח וכ-311 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, בהתאמה.

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ובבריאות אחר לז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
מיליוני ש"ח				
3,968	275	1,961	1,161	571
3,677	195	995	1,629	858
273	11	462	(83)	(117)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
מיליוני ש"ח				
1,377	124	665	396	192
998	70	146	462	320
297	14	358	(7)	(68)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של כ-1,394 מיליוני ש"ח וכ-505 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021, בהתאמה, ופרמיות קבוצתיות בסך של כ-842 מיליוני ש"ח וכ-284 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021, בהתאמה.

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ובבריאות אחר לז"ק הינו עובדים זרים.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
	מיליוני ש"ח			
5,369	379	2,650	1,577	763
4,966	271	1,459	2,232	1,004
512	9	532	(77)	48

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של כ-1,888 מיליוני ש"ח ופרמיות קבוצתיות בסך של כ-1,141 מיליוני ש"ח.

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ובבריאות אחר לז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

באור 5 - מסים על ההכנסה

שיעורי המס החלים על הכנסות של חברות הקבוצה

המסים השוטפים לתקופה המדווחת מחושבים בהתאם לשיעורי המס להלן.

שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם על חברות הבנות של החברה שהינם מוסדות כספיים, החל משנת 2018 ואילך הינם כדלקמן: מס חברות בשיעור 23%, מס רווח בשיעור 17% דהיינו מס בשיעור משוקלל של 34.19%.

באור 6 - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,963	1,856	2,017	נדל"ן להשקעה
			השקעות פיננסיות
21,155	20,500	19,883	נכסי חוב סחירים
15,977	15,539	15,175	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
17,393	16,175	15,022	מניות
19,325	18,342	18,469	השקעות פיננסיות אחרות
73,850	70,556	68,549	סך הכל השקעות פיננסיות
5,012	4,178	5,137	מזומנים ושווי מזומנים
723	***1,133	2,358	אחר
81,548	77,723	78,061	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה*
582	790	216	זכאים ויתרות זכות
61	347	1,894	התחייבויות פיננסיות**
643	1,137	2,110	התחייבויות פיננסיות בגין חוזים תלויי תשואה
413	437	410	(*) מתוכם נכסי חוב שנמדדים בעלות מתואמת
485	506	428	שווי הוגן של נכסי חוב שנמדדים בעלות מתואמת

* כולל נכסים נטו (נכסים בניכוי התחייבויות פיננסיות) בסך של כ-4,580 מיליוני ש"ח, כ-5,008 מיליוני ש"ח וכ-5,153 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021 ו-31 בדצמבר 2021, בהתאמה, בגין התחייבות הנובעת מתיק סיעוד קבוצתי, בו מרבית סיכוני ההשקעה אינם מוטלים על המבטח

** בעיקר נגזרים וחוזים עתידיים

*** מוין מחדש

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
 רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
 רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
17,492	2,391	-	19,883	נכסי חוב סחירים
-	13,789	976	14,765	נכסי חוב שאינם סחירים
12,031	120	2,871	15,022	מניות
9,220	206	9,043	18,469	אחרות
38,743	16,506	12,890	68,139	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
17,929	2,571	-	20,500	נכסי חוב סחירים
-	14,309	793	15,102	נכסי חוב שאינם סחירים
13,494	148	2,533	16,175	מניות
11,116	235	6,991	18,342	אחרות
42,539	17,263	10,317	70,119	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
18,584	2,571	-	21,155	נכסי חוב סחירים
-	14,640	924	15,564	נכסי חוב שאינם סחירים
14,688	145	2,560	17,393	מניות
11,508	579	7,238	19,325	אחרות
44,780	17,935	10,722	73,437	סך הכל

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10,722	7,238	2,560	924
1,533	1,186	345	2
(315)	(259)	(31)	(25)
2,841	1,537	442	862
(1,082)	(637)	(445)	-
(646)	(22)	-	(624)
(163)	-	-	(163)
12,890	9,043	2,871	976
1,533	1,214	330	(11)

יתרה ליום 1 בינואר 2022
 סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :
 ברווח והפסד (*)
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 העברות מתוך רמה 3*
 יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2022

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13,049	9,137	3,139	773
(149)	(162)	34	(21)
(88)	(81)	(2)	(5)
995	523	114	358
(782)	(368)	(414)	-
(7)	(6)	-	(1)
(128)	-	-	(128)
12,890	9,043	2,871	976
(135)	(132)	20	(23)

יתרה ליום 1 ביולי 2022
 סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :
 ברווח והפסד (*)
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 העברות מתוך רמה 3*
 יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2022

* בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,047	2,442	4,993	8,482
39	290	1,047	1,376
(33)	(151)	(289)	(473)
453	220	1,660	2,333
-	(57)	(390)	(447)
(697)	-	(30)	(727)
(16)	(211)	-	(227)
793	2,533	6,991	10,317
13	179	1,032	1,224

יתרה ליום 1 בינואר 2021

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :

ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2021

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
924	2,475	6,203	9,602
(4)	-	321	317
(9)	(20)	(100)	(129)
69	96	697	862
-	(18)	(120)	(138)
(187)	-	(10)	(197)
793	2,533	6,991	10,317
(10)	1	321	312

יתרה ליום 1 ביולי 2021

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :

ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2021

* בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
8,482	4,993	2,442	1,047
1,421	1,092	296	33
(832)	(488)	(302)	(42)
3,382	2,298	462	622
(708)	(619)	(89)	-
(758)	(38)	-	(720)
(265)	-	(249)	(16)
10,722	7,238	2,560	924
1,266	1,075	185	6

יתרה ליום 1 בינואר 2021

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :

ברוח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2021

* בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים והשקעות מוחזקות לפדיון - ערך בספרים לעומת שווי הוגן

ליום 31 בדצמבר (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)		ליום 31 בדצמבר (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)	
שווי הוגן		שווי הוגן		ערך בספרים		ערך בספרים	
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7,023	6,356	6,951	6,356	4,779	5,033	4,800	5,033
8,353	8,118	8,056	8,118	7,346	7,914	6,997	7,914
246	221	250	221	196	198	200	198
15,622	14,695	15,257	14,695	12,321	13,145	11,997	13,145
הלוואות וחייבים:							
אגרות חוב מיועדות							
נכסי חוב שאינם סחירים							
שאינם ניתנים להמרה,							
למעט פיקדונות בבנקים							
פיקדונות בבנקים							
סך כל נכסי חוב שאינם סחירים							
השקעות המוחזקות לפדיון:							
נכסי חוב סחירים שאינם ניתנים להמרה							
14	15	29	15	14	15	28	15
14	15	29	15	14	15	28	15
15,636	14,710	15,286	14,710	12,335	13,160	12,025	13,160
סך הכל							
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)							
				36	29	36	29

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השווי ההוגן בהיררכיה. להגדרת הרמות ראו באור 6א' (2).

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9,750	401	-	10,151	נכסי חוב סחירים
1,073	37	494	1,604	מניות
288	256	3,051	3,595	אחרות
11,111	694	3,545	15,350	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11,363	485	-	11,848	נכסי חוב סחירים
1,068	92	329	1,489	מניות
545	184	2,284	3,013	אחרות
12,976	761	2,613	16,350	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
12,156	562	-	12,718	נכסי חוב סחירים
1,198	80	357	1,635	מניות
556	279	2,359	3,194	אחרות
13,910	921	2,716	17,547	סך הכל

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
357	2,359	2,716
-	72	72
89	411	500
-	(76)	(76)
50	462	512
(2)	(172)	(174)
-	(5)	(5)
494	3,051	3,545
-	72	72

יתרה ליום 1 בינואר 2022

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2022

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
490	3,002	3,492
-	17	17
(1)	(55)	(56)
-	(25)	(25)
5	159	164
-	(47)	(47)
494	3,051	3,545
-	17	17

יתרה ליום 1 ביולי 2022

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2022

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניית	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
292	1,762	2,054
48	123	171
3	183	186
(51)	(86)	(137)
80	485	565
-	(143)	(143)
-	(9)	(9)
(43)	-	(43)
-	(31)	(31)
<u>329</u>	<u>2,284</u>	<u>2,613</u>
<u>43</u>	<u>93</u>	<u>136</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2021

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :

ברוח והפסד (*)

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

העברה לנכסים מיועדים לחלוקה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2021

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניית	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
307	2,080	2,387
(2)	14	12
(1)	68	67
-	(31)	(31)
25	190	215
-	(35)	(35)
-	(2)	(2)
<u>329</u>	<u>2,284</u>	<u>2,613</u>
<u>(2)</u>	<u>26</u>	<u>24</u>

יתרה ליום 1 ביולי 2021

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :

ברוח והפסד (*)

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2021

* בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
292	1,762	2,054
46	150	196
20	167	187
(51)	(153)	(204)
93	688	781
-	(208)	(208)
-	(17)	(17)
(43)	-	(43)
-	(30)	(30)
357	2,359	2,716
42	117	159

יתרה ליום 1 בינואר 2021

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברוח והפסד (*)

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

השפעת שינוי מבנה EMI

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2021

* בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת - ערך בספרים לעומת שווי הוגן

ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר			הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים * אגרות חוב * ערבות פיננסית סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לצורך עמידה בדרישות ההון * לרבות כתבי התחייבויות נדחים
(מבוקר)			(מבוקר)			
שווי הוגן			ערך בספרים			
2021	2021	2022	2021	2021	2022	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
408	410	392	359	357	374	
5,589	4,931	4,646	5,137	4,480	4,959	
-	-	49	-	-	49	
5,997	5,341	5,087	5,496	4,837	5,382	
			5,137	4,480	4,959	

2. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר			הלוואות אגרות חוב
2021	2021	2022	2021	2021	2022	
(0.86%)	(0.67%)	1.63%				
1.09%	1.06%	3.80%				

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

3. התחייבויות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. להגדרת הרמות ראו באור 6א'(2).

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,231	964	2,195
1,231	964	2,195

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
289	75	364
289	75	364

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3	63	66
3	63	66

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) מכשירים נגזרים המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות במסגרת מדיניות ניהול נכסים מול התחייבויות ("ALM") של הקבוצה. מתוך הני"ל, סך של כ-301 מיליוני ש"ח, כ-17 מיליוני ש"ח וכ-5 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021, ו-31 בדצמבר 2021, בהתאמה, נכללים במסגרת התחייבויות שאינן תלויות תשואה והיתרה נכללת במסגרת ההתחייבויות תלויות התשואה של הקבוצה. מרבית הסכום נובע מניהול חשיפה באמצעות נגזרים למטבע חוץ ולמדד. כנגד ההתחייבויות כאמור, הפקידו הגופים המוסדיים בטחונות בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזה. לגופים המוסדיים בקבוצה מסגרות אשראי מאושרות לצורך פעילותם בנגזרים. בהתאם לאמור, הפקידו הגופים המוסדיים בקבוצה סך של כ-1,994 מיליוני ש"ח, כ-670 מיליוני ש"ח וכ-275 מיליוני ש"ח לימים 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021, ו-31 בדצמבר 2021, בהתאמה, כבטוחות לכיסוי התחייבויותיהם הנובעות מפעילות זו (בטוחות אלו מוצגות בסעיף חייבים).

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

4. פרטים נוספים

1. דירוג מידרוג

ביום 1 בפברואר 2022, הודיעה חברת מידרוג על אשרור דירוג איתנות פיננסית של החברה Aa1.il באופק דירוג יציב ועל דירוגים של Aa2.il(hyb) לכתבי התחייבות נדחים (הון שלישוני מורכב) אג"ח סדרות ו-ח' שהונפקו על ידי הראל הנפקות, ודירוגים של Aa3.il(hyb) לכתבי התחייבות נדחים (הון משני והון רובד 2) שהונפקו על ידי הראל הנפקות במסגרת אג"ח סדרות ט'-י"ח. אופק דירוג יציב.

2. פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ח') של הראל הנפקות

ביום 31 במאי 2022, הראל הנפקות, שהינה חברה בת בבעלות מלאה של החברה, ביצעה ביוזמתה פדיון מוקדם מלא של אגרות החוב (סדרה ח') שהונפקו על ידה.

ד. נתונים בדבר מדידות שווי הוגן ברמה 2 וברמה 3

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה וללקוחותיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, בין היתר, עקב פערי מידע בין חברות הקבוצה לבין הצדדים האחרים לחוזה הביטוח ויתר מוצרי הקבוצה, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים ובכלל זה טענות ביחס לאופן השקעת כספי מבוטחים ועמיתים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרי הקבוצה, המועלות, במסגרת הליכים משפטיים שונים, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן "בעמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים, שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחומי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות. בתחומים אלו ההתקשרויות עם המבוטחים והלקוחות הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקה בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו. לחברה תכנית אכיפה במסגרתה היא פועלת לבדיקת עמידה בהוראות רגולטוריות ותיקון ליקויים ככל שמתגלים כאלו.

במסגרת שינויים רגולטוריים אלו, בשנת 2011 פרסם הממונה חוזר שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מפרט את מסגרת הפעולות שעל גוף מוסדי לבצע על מנת להבטיח שרישום זכויות עמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. במסגרת החוזר נקבעו שלבי ביצוע פרויקט הטיוב. סיום פרויקט הטיוב נקבע ליום 30 ביוני 2016. החברה סיימה נכון למועד האמור את פעולות הטיוב במרבית הנושאים אשר נכללו במסגרת תכנית העבודה של הפרוייקט. יחד עם זאת, נותרו מספר נושאים אשר הטיפול בהם נמשך וימשך באופן שוטף גם לאחר המועד הקבוע לסיום הפרוייקט. בנוסף עוסקת החברה, בהתאם לדרישות החוזר, בטיוב שוטף ובשימור של פעולות הטיוב שבוצעו במסגרת הפרוייקט.

בנוסף, קיימת חשיפה כללית, הנובעת מכך שכנגד הגופים המוסדיים בקבוצה מוגשות מעת לעת תלונות לרשות שוק ההון, ביטוח וחסכון ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף פניות הציבור בחברה. הכרעות רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון בפניות אלה, אם וככל שתינתן בהן הכרעה, עלולות להינתן אף כהכרעות רחביות, החלות על קבוצות רחבות של מבוטחים. בנוסף, לעיתים, הגורמים הפונים אף מאיימים כי ינקטו בהליכים ביחס לתלונתם במסגרת תביעה ייצוגית. לעת הזו, לא ניתן להעריך אם קיימת חשיפה בגין תלונות אלו ולא ניתן להעריך אם תינתן הכרעה רחבית של הממונה בענין תלונות כנ"ל ו/או אם תוגשנה תביעות ייצוגיות כתוצאה מהליכים שכאלו וכן לא ניתן להעריך את החשיפה הפוטנציאלית לתלונות כנ"ל. לפיכך, לא נכללה הפרשה בגין החשיפה האמורה. בנוסף, במסגרת המדיניות שמיישמת רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, להעמקת הבקורות והביקורות בגופים מוסדיים, רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון מקיימת מעת לעת ביקורות מעמיקות לגבי פעילותם של הגופים המוסדיים בקבוצה, במגוון תחומי הפעילות. בעקבות ביקורות אלו עלולה רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון להטיל קנסות ו/או עיצומים כספיים וכן עלולה ליתן הוראות לביצוע שינויים ביחס לפעולות שונות שנעשו, וזאת הן כלפי העתיד והן כלפי העבר. במקרים של הוראות כאמור לגבי העבר, עלולה רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון לדרוש השבת כספים או שינוי בתנאים כלפי המבוטחים באופן שעלול להטיל חביות כספיות על החברות הבנות של החברה ו/או להגדיל את החשיפה של החברות הבנות שהינן מבטח למגוון רחב יותר של אירועים ביטוחיים שיהיו מכוסים בשל ההנחיות כאמור בפוליסות שהונפקו.

במסגרת ביקורות שעורכות רשויות רגולטוריות שונות, לרבות רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון התקיימו ומתקיימות בתקופת הדוח מספר ביקורות מעמיקות בתחומי ביטוח חיים, ביטוח בריאות, ביטוח סיעודי, ביטוח כללי, יישוב תביעות, השקעות, מערכות מידע ומאגרי מידע ממוחשבים, שירות לקוחות ופניות הציבור. במסגרת השקעות חברות הקבוצה בנכסי חוב, חתומות החברות המשקיעות על כתבי שיפוי, שאינם מוגבלים בסכום, אל מול הנאמנים לנכסי החוב. בכתבי שיפוי אלו, התחייבו חברות הקבוצה (כמו גם יתר המשקיעים באותם נכסי חוב) כלפי הנאמנים, לשפות את הנאמנים בגין כל הוצאה שתושט עליהם במסגרת הטיפול בהסדרי חוב, ככל שמטופלים על ידם וככל שהוצאה כאמור לא תשולם על ידי החברה שבעלותה מצויים הנכסים. חברות הקבוצה מחזיקות במספר נכסי חוב המצויים בהליך הסדר, החשיפה בגין כתבי השיפוי שניתנו בגין נכסי חוב אלו, אינה מהותית.

לקראת סוף שנת 2021, בין החברה לבין גוף פיננסי, אשר החברה העמידה לו סכומים משמעותיים במסגרת השקעה בכתבי התחייבות שהנפיק הגוף הפיננסי כאמור, נתגלעה מחלוקת לענין זכותו של הגוף הפיננסי כאמור לפדות את כתבי ההתחייבות בפדיון מוקדם, טרם מועד הפדיון הסופי הקבוע בכתב ההתחייבות. פירעונם המוקדם של כתבי ההתחייבות יסב לחברה נזק, בין היתר בגין אבדן הכנסות צפוי ואובדן ההזדמנות להיות מגובים בנכסים אלטרנטיביים בעלי מח"מ ארוך טווח התואמים את ההתחייבויות שכנגדן בוצעה ההשקעה. לעמדת החברה, המתבססת על התשתית העובדתית שגיבשה, לגוף הפיננסי אין זכות לפדות את כתבי ההתחייבות באופן מוקדם. עם זאת, לאור העובדה שהמרווח בין הריבית הנקובה בכתבי ההתחייבות לבין הריבית האלטרנטיבית הולך ומצטמצם עם עליית הריבית ומבלי לגרוע מעמדת החברה כאמור, מסרה החברה לגוף הפיננסי שלא תתנגד להעמדת הפיקדונות לפירעון מידי ליישוב המחלוקת בין הצדדים. בהתאם לסיכום בין הצדדים, במהלך חודש יוני 2022 נפדו כתבי ההתחייבות.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

בקשר עם מיזוג הפעילות הביטוחית של דקלה לחברה, ובהתאם לבקשת קופת חולים כללית, אשר הינה הלקוח העיקרי של דקלה ואשר במסגרת ההתקשרות מולה, מעמידה דקלה שירותי תפעול וניהול של תכנית השב"ן ושל התכנית הסיעודית לחברי הקופה, חתמה החברה על כתב שיפוי, במסגרתו התחייבה לשפות את שירותי בריאות כללית בגין נזקים שיגרמו לכללית, אם וככל שייגרמו, כתוצאה מפיצול הפעילות, בתנאים המפורטים בכתב השיפוי.

ביום 1 בדצמבר 2021 רכשה החברה את פעילותה הביטוחית של שירביט, על הזכויות וההתחייבויות הגלומות בה.

להלן פרטים על החשיפה בגין תובענות ייצוגיות ובקשות להכרה בתובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות בקבוצה. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה (או חברה בת) תידחנה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה (או חברה בת) שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להזכות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה ו/או הנהלות חברות מאוחדות. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות.

בבקשות לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 42, 47, 49, 50, 51 ו-52 להלן, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענות אלו.

1. בחודש ינואר 2008 הוגשה נגד החברה ונגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות") תובענה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גבו "תשלום גורם תת שנתיות" (תשלום אותו רשאיות חברות הביטוח לגבות כאשר תעריף הביטוח נקבע בסכום שנתי, אולם התשלום בפועל מבוצע במספר תשלומים) שלא כדין. לטענת התובעים, הנזק שנגרם לתובעים מסתכם לסך של 1,683.54 ש"ח לכל שנת ביטוח. להערכת התובעים, סכום התביעה בגין כל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד כלל הנתבעות הינו כ-2.3 מיליארדי ש"ח, מתוך זה סך של כ-307 מיליוני ש"ח כנגד החברה. ביום 1 בפברואר 2010 אישר בית המשפט בקשה להסדר דינוי בין הצדדים, לפיה התובע ימחק מהבקשה והתובענה את הטענה כי החברה גבתה שיעור תשלום גורם תת שנתיות העולה על השיעור המותר גם בגין פוליסות שהונפקו לפני 1992. בהתאם להוראות בית המשפט, התובע הגיש תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית מתוקנת. ביום 29 בדצמבר 2013 הגיש הממונה את עמדתו, התומכת בעמדת הנתבעות כי אין מניעה לגבות תת שנתיות על גורם הפוליסה, על רכיב החסכון בביטוח חיים המשולב בחסכון ועל פוליסות ריסק אחרות, לרבות סיעוד, אבדן כושר עבודה ונכות מתאונה. ביום 19 ביולי 2016 אישר בית המשפט המחוזי בתל-אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בקשר עם גביית גורם תת שנתיות על רכיב הפרמיה המכונה גורם הפוליסה ועל רכיב החסכון בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחסכון, וכן בקשר עם גביית גורם תת שנתיות בפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד. בחודש דצמבר 2016 הוגשה בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב. בעקבות החלטת בית המשפט העליון מחודש ינואר 2017 השיבו המשיבים לבקשה למתן רשות ערעור על החלטת לאישור התובענה כייצוגית והבקשה נשמעה בפני הרכב. בחודש אפריל 2017 נעתר בית המשפט העליון לבקשה לעיכוב ביצוע שהגישו הנתבעות וקבע כי הדיון בערכאה הדיונית יעוכב עד להכרעה בבקשת רשות ערעור ובערעור. ביום 31 במאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, דן בה כבערעור וקיבל אותו תוך ביטול פסק דינו של בית המשפט המחוזי ודחיית בקשת אישור התובענה כייצוגית. ביום 26 ביוני 2018 הומצאה לחברה בקשה לקיום דיון נוסף בפסק הדין, אשר הגישו התובעים לבית המשפט העליון. בהחלטתו מיום 2 ביולי 2019 הורה בית המשפט העליון על קיום דיון נוסף בפסק הדין בפני הרכב של שבעה שופטים. בחודש נובמבר 2019 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בהליך ובחודש פברואר 2020 הגיש את עמדתו לפיה, הוא תומך בקביעות פסק הדין ובמגמה המשתקפת בו לחיזוק המשקל שיש ליתן לעמדתו המקצועית של המאסדר בפרשנות הנחיותיו וכי אין לשיטתו מקום להתערב בהכרעה שנקבעה בפסק הדין נשוא ההליך באשר לאימוץ עמדתה הפרשנית של רשות שוק ההון. בחודש יולי 2020 התקיים דיון נוסף בפסק הדין בפני הרכב של שבעה שופטים וביום 4 ביולי 2021 ניתן פסק דין בדיון הנוסף, לפיו החלטתו של בית המשפט המחוזי, אשר קבעה כי בקשת האישור מתקבלת תחזור ותעמוד על כנה והתיק יוחזר לבית המשפט המחוזי לצורך דיון בתובענה הייצוגית.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

2. בחודש מאי 2011 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 3 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות שלא כדין, כביכול, תשלום הקרוי "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" בשיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת ללא הסכמתם או ידיעתם וללא קיומו של תנאי המאפשר גבייה כאמור בהוראות הפוליסות. התובעים טוענים, כי בהתאם להוראות הממונה הותר לחברות לגבות "גורם פוליסה" בתנאים מסוימים, אך לטענתם בנוסף על אישור הממונה כאמור, על הנתבעות לעגן את גביית "גורם הפוליסה" בהסכמה חוזית מול המבוטח. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה נגד כלל הנתבעות מסתכם להערכת התובעים בסכום של 2,325 מיליוני ש"ח ונגד החברה, בהתאם לחלקה בשוק בכ-386 מיליוני ש"ח. ביום 10 ביוני 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה מטעם הצדדים. בית המשפט מינה בודק להסדר הפשרה. על פי הסכם הפשרה שהוצע, התחייבו הנתבעות להשיב לחברי הקבוצה סכום כולל של מאה מיליוני ש"ח, בגין גביית גורם פוליסה בעבר. חלקה של החברה בסכום האמור שווה ל-14 מיליוני ש"ח. בנוסף, כל אחת מן הנתבעות התחייבה להפחית את הגבייה העתידית מחברי קבוצה אלו, בגין גורם הפוליסה, בשיעור של 25% ביחס לסכום הגבייה בפועל. כן הסכימו הנתבעות לשאת בגמול לתובע הייצוגי ובשכר טרחת בא כוחו, בסכום שייפסק על ידי בית המשפט. בהחלטתו מיום 21 בנובמבר 2016 דחה בית המשפט את הסדר הפשרה ואישור באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בעילה של הפרת פוליסת הביטוח בשל גבייה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם הפוליסה" באופן שפגע בחסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם למועד הגשת התביעה. הסעדים שיתבעו במסגרת התובענה הייצוגית יהיו תיקון ההפרה על דרך של עדכון החסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה מבוטחי הנתבעות בפוליסות ביטוח חיים משולבות חסכון שנערכו בין השנים 2003-1992, אשר החסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם הפוליסה. בחודש מאי 2017, הגישו הנתבעות, לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה במסגרתה נדחה הסדר הפשרה ואושרה באופן חלקי הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. בחודש ספטמבר 2018 הוגשה תשובת היועץ המשפטי לממשלה לבקשת רשות הערעור, לפיה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה הינה כי צדק בית המשפט המחוזי מרכז בהחלטתו שלא לאשר את הסדר הפשרה ולאשר באופן חלקי את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. בחודש פברואר 2019 נמחקה בקשת רשות הערעור, לאחר שהנתבעות קיבלו את המלצת בית המשפט העליון למשיכת בקשת רשות הערעור תוך שמירת מלוא טענותיהן וזכויותיהן. הצדדים מנהלים הליך גישור במקביל לניהולה של התביעה הייצוגית. ביום 23 בספטמבר 2022 ניתנה החלטה לפיה לעמדת בית המשפט הרף התחתון לצורכי פשרה צריך לעמוד על 40% ולא פחות.

3. בחודש מאי 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה נמנעת, כביכול, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחיה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד מועד תשלום תגמולי הביטוח, ולחילופין, החל מחלוף 30 יום מהגשת הדרישה לקבלת תגמולי ביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם בסכומים שנעים בין כ-168 מיליוני ש"ח לכ-807 מיליוני ש"ח. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. ביום 30 באוגוסט 2015 קיבל בית המשפט המחוזי בתל-אביב באופן חלקי את בקשת האישור, באופן שניהולה של התביעה כתובענה ייצוגית אושר ביחס לטענה בדבר אי תשלום ריבית כנדרש בסעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח (להלן: "החוק") והבקשה נדחתה ככל שהיא מתייחסת לטענה כי החברה אינה מצמידה את תגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28(א) לחוק. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה ביחס לחברה על פי כתב התביעה המתוקן, מסתכם להערכת התובעים בסכום של כ-120 מיליוני ש"ח. בחודש אוקטובר 2015 הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר את הבקשה כייצוגית. בהתאם להמלצת בית המשפט משכו הנתבעות בחודש אוגוסט 2016 את בקשת רשות הערעור. ביום 28 בפברואר 2021 ניתן פסק דין חלקי בתובענה (להלן: "פסק הדין החלקי"), המאמץ את הקביעה בהחלטת האישור לפיה התובענה הייצוגית מתקבלת. הגדרת הקבוצה על פי פסק הדין החלקי הינה כל זכאי (מבוטח, מוטב או צד שלישי) אשר במהלך התקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום מתן פסק הדין החלקי, קיבל מהחברה, שלא על פי פסק דין בעניינו, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין. כמו כן, קבע בית המשפט כי לצורך מימוש פסק הדין, קביעת אופן ההשבה לחברי הקבוצה וחישוב ההשבה ימונה מומחה וכן קבע, כי תשולמנה הוצאות לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבאי כוחם. בחודש מאי 2021 הגישה החברה לבית המשפט העליון, ערעור על פסק הדין החלקי. בחודש יוני 2021 קיבל בית המשפט העליון את בקשת הנתבעות לעיכוב ביצוע פסק הדין החלקי במובן זה שההליך למינוי מומחה לצורך ביצועו של פסק הדין החלקי יעוכב עד להכרעה בהליך הערעור. ביום 9 בנובמבר 2022 דחה בית המשפט העליון את הערעור על פסק הדין החלקי, בהיעדר עילה להתערבות שיפוטית בהחלטת ביניים. עוד נקבע כי המקום המתאים לבירור טענות הערעור הינן בגדר ערעור על פסק הדין הסופי.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

4. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") (להלן: "דקלה"). עניינה של התובענה בטענה, כי דקלה משלמת, כביכול, את תגמולי הביטוח למבוטחים בפוליסת ביטוח בריאות קבוצתית "מושלם לעובד גמלאים" של גמלאי קופ"ח כללית ובני משפחותיהם (להלן: "הפוליסה"), בהתאם למדד הידוע בתחילת החודש ולא לפי המדד הידוע במועד התשלום בניגוד להוראות הדין (להלן: "העילה הראשונה") וכן כי דקלה העלתה, כביכול, למבוטחים בפוליסה את דמי הביטוח, כביכול, ללא כל ביסוס ובניגוד כביכול להוראות הפוליסה והדין (להלן: "העילה השנייה"). הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם לסכום של כ-21.5 מיליוני ש"ח (סך של כ-19 מיליוני ש"ח ביחס לעילה הראשונה וסך של כ-2.5 מיליוני ש"ח ביחס לעילה השנייה). בחודש מאי 2021 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, כי ישולמו לחברי קבוצה, כהגדרתם בהסכם הפשרה, הפרשי מדד בגין תגמולי ביטוח בריאות שחושבו בתקופה הרלבנטית בהתאם למדד הידוע בתחילת החודש ולא לפי המדד הידוע במועד התשלום. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. ככל שיאושר הסכם הפשרה, ישולם גמול לתובעת הייצוגית ושכר טרחה לבאי כוחה, בסכומים לא מהותיים. בחודש נובמבר 2021 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסדר הפשרה, לפיה הוא אינו מתנגד להסדר הפשרה, אך העיר בנוגע למספר נושאים ובהם, בין היתר, כי יש לשקול למנות בודק אשר יבחן את הסכם הפשרה טרם אישורו.

5. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה, בין היתר, בטענה, כי החברה משלמת למבוטחים בפוליסת ביטוח אובדן כושר עבודה וסיעוד משתתפת ברווחים מסוג "חיונית" (להלן: "הפוליסה") סכום פיצוי חודשי (המורכב מ"פיצוי חודשי" ו-"יתרת הבונוס"), המחושב, לכאורה, בניגוד להוראות הפוליסה וכן כי החברה אינה משלמת, לכאורה, למבוטחים בפוליסה את הבונוס שהצטבר להם עד למועד תשלום הפיצוי החודשי הראשון על פי הפוליסה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם לסכום של כ-381 מיליוני ש"ח. בחודש מרץ 2019 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית (להלן: "ההחלטה"). הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל המבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים המנוהלות בחברה, אשר במסגרתן תגמולי הביטוח משולמים על יסוד נוסחת Rm. ביום 17 ביולי 2019 הגישה החברה לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה. ביום 22 ביולי 2019 הומצא לחברה ערעור לבית המשפט העליון, אשר הוגש על-ידי המבקש בבקשת האישור, על חלקה של ההחלטה במסגרתה החליט בית המשפט המחוזי שלא לאשר את ניהול התביעה כייצוגית בעילת הטעיה וכן על כך שלא כלל במסגרת הגדרת הקבוצה בתובענה הייצוגית גם מבוטחי עבר לרבות מוטבים ויורשים של מבוטחים בפוליסות הביטוח לגביהן אושרה התביעה כייצוגית. בדיון, אשר התקיים בבית המשפט העליון ביום 13 בספטמבר 2021, צומצמה בהסכמה הקבוצה שבגינה אושרה התביעה כייצוגית והובהר כי היא כוללת גם מבוטחי עבר וכי תקופת ההתיישנות בגין תגמולי ביטוח הינה 3 שנים. בכפוף לכך נדחו, בהסכמת הצדדים, בקשת רשות הערעור והערעור.

6. בחודש יוני 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") (להלן: "דקלה"). עניינה של התובענה בטענה, כי בהתאם להוראות פוליסת הביטוח הסייעודי הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית "סייעודי מושלם פלוס" (להלן: "הפוליסה") דקלה אינה משלמת למבוטחים, המצויים במצב סיעודי, תגמולי ביטוח בגין הימים בהם היו מאושפזים בבית חולים כללי או שיקומי וכי ימים אלו אינם נכללים במניין הימים לחישוב תקופת ההמתנה הקבועה בפוליסה, וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הממונה ולהוראות הדין. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג, מסתכם, להערכת התובעת, לסכום של כ-35 מיליוני ש"ח. בית המשפט העביר את הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקות נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש ינואר 2016 הוגשה עמדת הממונה במסגרתה הובהר כי אין בהגדרת מקרה הביטוח בפוליסה משום הפרה של הוראות רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון וכי הפוליסה מושהה הבקשה אושרה באופן פרטני על ידי רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון. בחודש דצמבר 2018 דחה בית המשפט את הבקשה לאשר את התביעה כייצוגית בטענה כי אי תשלום תגמולי הביטוח בגין תקופת האשפוז עומדת בניגוד להוראות הממונה, אך אישר את ניהול התביעה כייצוגית בעילה של הפרת חוזר ביטוח שעניינו גילוי נאות למבוטח בעת ההצטרפות לפוליסות לביטוח בריאות. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל מבוטחי דקלה, אשר רכשו פוליסת ביטוח סיעודי לאחר יום 1 באוקטובר 2001, אשר קמה להם זכות תביעה לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 29 במאי 2011 ועד ליום 29 במאי 2014 ואשר בטופס הגילוי הנאות שצורף לפוליסה שרכשו אין ציון/הפניה לסעיף הקובע כי מועד קרות מקרה הביטוח הוא המועד שבו נכנס המבוטח לראשונה למצב מזכה, או המועד שבו שוחרר המבוטח מאשפוז בבית חולים כללי או שיקומי, לפי המאוחר מבניהם. בחודש מאי 2019 הגישה דקלה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה. בחודש יוני 2019 הוגש על-ידי המבקשת בבקשת האישור ערעור לבית המשפט העליון על החלטתו של בית המשפט המחוזי שלא לאשר את ניהול התביעה כייצוגית בעילת תביעה לפיה אי תשלום תגמולי הביטוח בגין תקופת האשפוז עומד בניגוד להוראות הממונה וכן על כך שלא הכריע, לטענת המבקשת, בעילת תביעה נטענת נוספת של הפרת חוזה. בדיון, אשר התקיים בבית המשפט העליון ביום 10 במאי 2021, נדחו בקשת רשות הערעור והערעור, לאחר שהצדדים קיבלו את המלצת בית המשפט למשיכתם, תוך שמירת מלוא טענותיהם. בחודש ינואר 2022 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור. הצדדים מנהלים הליך גישור.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

7. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") ("דקלה") ונגד שלוש חברות ביטוח אחרות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות אימצו, כביכול, עמדה פרשנית לפיה לצורך הכרה במבוטח במסגרת בירור תביעת סיעוד כמי שמתקיים לגביו מצב של "אי שליטה על סוגרים", על מצב זה להיות תוצאה של מחלה או ליקוי אורולוגיים או גסטרואנטרולוגיים בלבד. זאת, כביכול, בניגוד להוראות פוליסות הביטוח. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו במאות מיליוני שקלים. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. בחודש אפריל 2020 אישר בית המשפט המחוזי במחוז מרכז את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית נגד החברה, נגד דקלה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות, בעילה של הפרת חוזה הביטוח הסיעודי שהביאה לאי תשלום תגמולי ביטוח סיעודי או לתשלום תגמולי ביטוח סיעודי בחסר, עקב אי הכרה במבוטחים כזכאים לניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים". הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי, שנמכר על ידי אחת מהנתבעות אשר נגדן אושר ניהול התביעה כייצוגית, וסבל מאובדן יכולתו העצמאית לשלוט על פעולת המעיים או פעולת השתן, כתוצאה משילוב של פגם בשליטה בסוגריו שאינו עולה לכדי אובדן שליטה אורגני עם מצב תפקודי ירוד, ועל אף האמור לא קיבל מהנתבעות אשר נגדן אושר ניהול התביעה כייצוגית (לפי העניין) ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים" במסגרת בחינת תביעתו לקבלת תגמולי ביטוח סיעודי, באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 8 בספטמבר 2012 לבין מועד אישור ניהול התובענה כייצוגית. הצדדים מנהלים הליך גישור.

8. בחודש ספטמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, מבעלי פוליסת החסכון "הראל מגוון השקעות אישי" תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתנאי הפוליסה המתירה לה לגבותו. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות הפוליסה הפרה יסודית, מפרה את חובת הנאמנות החלה עליה ומטעה את מבוטחיה. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-27.8 מיליוני ש"ח. בחודש מאי 2019 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בעילה של הפרת פוליסת הביטוח בשל גביה שלא כדין של הוצאות ניהול השקעות. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל בעלי פוליסת הראל מגוון השקעות אישי של החברה בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה. בחודש ספטמבר 2019 הגישה החברה לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה. בחודש נובמבר 2019 קבע בית המשפט העליון כי הבקשה למתן רשות ערעור מצריכה תשובה וכן הורה ליועץ המשפטי לממשלה להגיש את עמדתו בכתב בבקשה. בחודש אוגוסט 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בבקשת רשות הערעור והגיש את עמדתו בבקשת רשות הערעור, לפיה יש לתת למבקשות רשות ערעור, לקבל את בקשת רשות הערעור והערעור גופו, לבטל את ההחלטה המאשרת את ניהול התביעה כייצוגית ולהורות על דחיית בקשת האישור. בחודש יוני 2021 הוגשה הודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה, במסגרתה נמסר עדכון לפיו ביום 28 ביוני 2021 פורסמה להערות הציבור טיוטת דו"ח של הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון בנושא בחינת ההוצאות הישירות. היועץ המשפטי לממשלה הבהיר בהודעתו כי לגישתו, נראה כי אין לדברים השלכה על ההכרעה בהליך המשפטי ואין בהם כדי לשנות מעמדתו המשפטית והוא ביקש להגיש הודעה מטעמו במסגרתה תפורט עמדתו ביחס לאמור בדו"ח. בחודש יולי 2021 נעתר בית המשפט העליון לבקשת היועץ המשפטי לממשלה כאמור. ביום 2 בינואר 2022 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את התייחסותו להשלכות הדו"ח על ההליך המשפטי, לפיה אין באמור בדו"ח כדי להביא לשינוי בעמדתו כפי שהוגשה בהליך, לפיה דין בקשת הערעור והערעור לגופו להתקבל, ודין הבקשות לאישור ניהול התובענות כייצוגיות להידחות; אין באמור בו כדי להשפיע על ההכרעה השיפוטית בהליך; והאמור בו אינו סותר באופן כלשהו את עמדתו כפי שהוגשה בהליך והדברים האמורים בו אף מחזקים אותה בהיבטים מסוימים.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

9. בחודש אוקטובר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה לא גילתה, כביכול, למבוטחיה, אשר רכשו פוליסת ביטוח סיעודי בפרמיה משתנה מהי הפרמיה, שתיגבה מהם החל מגיל 65 וזאת עד לדיווח השנתי בגין שנת 2015 ועל אף, שלטענת התובעת, בגיל 65 מתייקרת הפרמיה בפוליסה זו במאות אחוזים. בכך, טוענת התובעת, החברה מפרה חובה חקוקה, מפרה את חובת הגילוי, מפרה הסכם, פועלת בחוסר תום לב, עושה עושר ולא במשפט ופועלת ברשלנות. עוד טוענת התובעת, כי חיוב מבוטחים בתשלום פרמיות עתידיות על פי תעריפים שאינם ידועים להם הינו תנאי מקפח בחוזה אחיד. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג כנגד החברה, אולם היא מעריכה אותו במיליוני שקלים. בחודש יולי 2017 אישר בית המשפט את בקשת התובעת לתקן את בקשת האישור כך שתתייחס גם לטענה לפיה החברה לא הציגה, לכאורה, בפני מבוטחיה טרם מועד הצטרפותם את הפרמיה שתשולם על ידם החל מגיל 65 על אף שהיא מחויבת לעשות כן על פי חוזר הממונה. בחודש אוגוסט 2017 הוגשה בקשה מתוקנת לאישור תובענה כייצוגית. עניינה של הבקשה המתוקנת בטענה כי החברה לא הציגה, לכאורה, למבוטחיה בפוליסת ביטוח סיעודי בפרמיה משתנה את הפרמיה שתשולם על ידם מגיל 65 ואילך טרם הצטרפותם לביטוח במסגרת טופס הצטרפות ו/או במסמך התנאים הכלליים. בחודש מרץ 2019 הורה בית המשפט על העברת הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקת מושא בקשת האישור. בחודש נובמבר 2019 התקבלה עמדת הממונה לפיה, הוראות חוזר 2001/9 'גילוי נאות למבוטח בעת ההצטרפות לפוליסות לביטוח בריאות (להלן: "החוזר") של הרשות כמו גם הוראות הדין, מחייבות מבטח להציג למועמד לביטוח את אופן השתנות הפרמיה במעמד רכישת הביטוח, אך אין בנוסח החוזר התייחסות לשאלה איך יש למלא חובה זו טרם ההצטרפות והאם הדרך היחידה למלא אותה היא דווקא בכתב. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט.

10. בחודש אוקטובר 2016 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה הבת קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "קחצ"ק"). עניינה של התובענה בטענה, כי קחצ"ק גובה, כביכול, מהעמיתים בקרן, הוצאות ניהול השקעות, אשר גבייתן מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתקנון הקרן המתירה לה לגבותן. בכך, פועלת קחצ"ק, לטענת התובע, בניגוד להוראות הדין ולחובת הנאמנות המיוחדת החלה עליה. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-30.1 מיליוני ש"ח. בחודש ינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות שעניינן הוצאות ישירות בקופות גמל וקרנות השתלמות. בחודש פברואר 2018 קבע בית הדין כי יש לקבל את עמדת הממונה ביחס להליך. בחודש מאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת התבעות ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 ("התקנות"). הממונה העיר במסגרת העמדה כי היא רלבנטית, בשינויים המחייבים, גם לחברות ביטוח המנהלות ביטוחים תלויי תשואה.

11. בחודש ינואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מגלה (לא בעצמה ולא באמצעות סוכני הביטוח מטעמה) למבוטחיה בביטוח רכב, אשר עומדים לחצות מדרגת גיל או וותק נהיגה במהלך תקופת הביטוח, כי באפשרותם לעדכן את גיל הנהג או את וותק הנהיגה ולקבל החזר פרמיה, וכי כתוצאה מכך משלמים מבוטחיה הנ"ל פרמיה ביתר נוכח העדר עדכון הפרמיה במהלך תקופת הביטוח בעקבות שינוי מדרגת הגיל או הוותק. התובעים מעריכים את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג לכל הפחות בכ-12.25 מיליוני ש"ח. ביום 16 בפברואר 2022 ניתן פסק דין בבית המשפט המחוזי מרכז, אשר במסגרתו נדחתה תביעה ייצוגית שהוגשה נגד חברת ביטוח אחרת בעניין דומה ("התביעה המקבילה"). בחודש מרץ 2022 הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב הליכים עד למתן הכרעה בערעור שיוגש בתביעה מקבילה.

12. בחודש דצמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד שתי חברות ביטוח נוספות, נגד שירותי בריאות כללית ("הכללית"), ונגד מכבי שירותי בריאות ("מכבי") (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מסרבות, כביכול, לבטח בביטוח סיעודי אנשים המצויים על הספקטרום האוטיסטי, או שקובעות תנאים בלתי סבירים לקבלתם לביטוח, מבלי שהחלטותיהן אלו נסמכות על נתונים סטטיסטיים אקטואריים או רפואיים רלבנטיים לסיכון הביטוחי ומבלי לנמק את החלטתן, כנדרש בחוק. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אולם הם מעריכים אותו בעשרות עד מאות מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2019 הורה בית המשפט על העברת הבקשה לקבלת עמדת היועץ המשפטי לממשלה בשאלות העולות מבקשת האישור. בחודש ינואר 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי עמדתו זהה לעמדה אשר הגיש בתיק מקביל ואשר תומכת בטענות החברה.

13. בחודש ינואר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חמש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות נמנעות, כביכול, שלא כדין, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחים, לצדדי ג' ולמוטבים בגין רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים במקרים בהם הנזקים לא תוקנו בפועל. התובעת מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג נגד הראל ביטוח בסך של כ-19 מיליוני ש"ח בגין כל שנה והתקופה בגינה היא מבקשת לתבוע הינה מיום 4 ביוני 2001 ולחילופין החל מ-7 שנים לפני מועד הגשת התביעה הקודמת ו/או 7 שנים לפני מועד הגשתה של בקשה זו. התובענה והבקשה לאישור הינן באותה עילה בגינה הוגשה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמות כנגד הנתבעות, אשר ביום 3 בינואר 2018 נדחה על ידי בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 20 בפברואר 2017, במסגרתו נמחקה הבקשה. ביום 4 בינואר 2022 דחה בית המשפט המחוזי מרכז לוד את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 11 באפריל 2022 הגישה המבקשת ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

14. בחודש אפריל 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה משלמת, כביכול, למבוטחים בפוליסות ניתוחים שאינן מקנות פיצוי בשיעור מחצית מההוצאות הנחסכות במקרה שהניתוח מבוצע במימון קופת חולים, אך ניתנה להם על-ידיה התחייבות לתשלום פיצוי כאמור, סכומים הנמוכים בפועל ממחצית ההוצאות שנחסכו לה עקב כך ובכך היא מפרה, כביכול, את התחייבותה כלפיהם. התובעת מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בלמעלה מ-7 מיליוני ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור.

15. בחודש יוני 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מסרבות להכיר בניתוח שקיים צורך רפואי לבצעו, כמקרה ביטוח על פי תנאי פוליסות ביטוח הבריאות שלהן, בטענה שמדובר בניתוח מניעתי. התובעת אינה מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג. בחודש ספטמבר 2020 הורה בית המשפט על קבלת עמדת הממונה בסוגיות העולות מבקשת האישור. בחודש פברואר 2021 התקבלה עמדת הממונה, לפיה בהתאם לפרשנות הראויה והמתבקשת של הגדרת המונח "ניתוח" על פי חוזר ביטוח 2004/20 שעניינו הגדרות של פרוצדורות רפואיות בביטוח בריאות (להלן: "חוזר הניתוחים"), אשר יצא תחת ידו של המפקח על הביטוח, פוליסת ביטוח בריאות פרטית מקנה למבוטח רשת הגנה מפני המחלות הכלולות בפוליסה, הכוללת גם כיסוי ניתוחים אשר ימנעו התפתחותן או התפרצותן של אותן מחלות. בחודש ינואר 2022 אישר בית המשפט המחוזי בירושלים את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. הקבוצה שבשמה תנהל התובענה הייצוגית הינה כל אדם שהתקשר בחוזה ביטוח בריאות עם הנתבעות, הכולל כיסוי ביטוחי לניתוחים, ותביעתו לביצוע ניתוח נדחתה מן הטעם שמדובר בניתוח "מניעתי" שלא מכוסה בפוליסה (גם אם הטעם הוצג באופן אחר במכתב הדחייה). ביום 24 במאי 2022 הגישה החברה לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה.

16. בחודש דצמבר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "חברות הביטוח הנתבעות") ונגד ארבעה בנקים (להלן ביחד: "הבנקים הנתבעים"). עניינה של התובענה בטענה, כי חברות הביטוח הנתבעות מפיקות, כביכול, לבעלי מבנים, המשועבדים לצורך הבטחת משכנתא, פוליסות ביטוח מבנה, למרות שבעת הפקתן של הפוליסות, כבר קיימת, בין אם אצל אותה חברת ביטוח ובין אם אצל חברת ביטוח אחרת, פוליסה המבטחת את אותו המבנה ביחס לאותה תקופה. זאת, כביכול, תוך הפרה של הוראות דין מפורשות ותוך הטעייתם של מבוטחים. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, בסך נומינלי כולל של 280 מיליוני ש"ח.

17. בחודש פברואר 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה דרשה ממבוטחים בפוליסת ביטוח קבוצתית לעובדי חברת חשמל, אשר קיבלו תגמולי ביטוח שלא נוכו מהם מסים במקור, להשיב לה את סכומי הכסף ששולמו על ידיה בגין תשלומי מס אלו. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך של 3 מיליוני ש"ח. בחודש יולי 2020 הגישה החברה לבית המשפט בקשה לסילוק על הסף של הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. בחודש ספטמבר 2020 נעתר בית המשפט לבקשת החברה לסלק על הסף את הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית והורה על מחיקת בקשת האישור על הסף. ביום 8 בנובמבר 2020 הומצא לחברה ערעור על פסק הדין, אשר הגיש התובע לבית המשפט העליון. לאחר דיון שהתקיים בפניו בחודש פברואר 2022, הורה בית המשפט העליון ליועץ המשפטי לממשלה להגיש את עמדתו בסוגיה עקרונית העולה מהערעור. ביום 18 בספטמבר 2022 הגישה היועצת המשפטית לממשלה את עמדתה לפיה אין מקום לאישור ניהול הגנה ייצוגית בדרך של חקיקה שיפוטית, אלא רק בדרך של חקיקה ראשית, יחד עם זאת, במקרים מתאימים ניתן לנהל תובענה ייצוגית לסעד הצהרתי.

18. בחודש יוני 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, ממבוטחים בפוליסות ביטוחי חיים המשלבות רכיב ביטוח למקרה מוות ורכיב של חסכון (להלן: "ביטוחי מנהלים") תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתנאי הפוליסה המתירה לה לגבותו. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-365.3 מיליוני ש"ח.

19. בחודש יוני 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות נמנעות, כביכול, מלשלם ריבית בגין תגמולי ביטוח למבוטחייהן, החל מתום 30 יום ממועד מסירת התביעה. תובענה ובקשה זו עוסקות באותה עילה בה עוסקת תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמת (להלן: "התביעה הראשונה") אשר אושרה לניהול כתביעה ייצוגית באופן חלקי ביום 30 באוגוסט 2015 (להלן: "החלטת האישור") על ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב ואשר מתבררת כעת לגופה (ראו סעיף (א) (3) לעיל), אך הן מתייחסות לתקופה שונה מזו שלגביה אושרה התביעה הראשונה והיא הוגשה לטענת המבקשים למען הזהירות ובמקביל לבקשתם להרחיב את הקבוצה המיוצגת במסגרת התביעה הראשונה גם לתקופה שממתן החלטת האישור ועד מועד מתן פסק דין. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד החברה בסכום של כ-90 מיליוני ש"ח, וכנגד כלל הנתבעות בסכום של כ-264.4 מיליוני ש"ח. בחודש יולי 2020 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב הליכים עד למתן פסק דין בתביעה הראשונה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

20. בחודש דצמבר 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה שעניינה בטענה, כי החברה גילתה, כביכול, למבוטחיה אשר רכשו פוליסת ביטוח חיים בפרמיה משתנה מסוג "מגן 1" ו/או פוליסת אובדן כושר עבודה מסוג "הראל לעתיד", במעמד רכישת הביטוח, את הפרמיה אותה ישלמו רק עבור שנים ספורות ולא עבור כל תקופת הביטוח. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אולם הוא מעריך אותה במאות מיליוני שקלים. בחודש אוקטובר 2020 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. בחודש ספטמבר 2021 העביר בית המשפט את הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקות נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש אפריל 2022 הוגשה עמדת הממונה הקובעת כי על חברות הביטוח מוטלת חובת גילוי של המידע בדבר הפרמיות המבוטח לאורך כל תקופת הביטוח. הצדדים חידשו את הליך הגישור. בחודש אוקטובר 2022 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי החברה תשלם לחברי הקבוצה סכום פיצוי חד פעמי, על פי המנגנון הקבוע בהסכם הפשרה.

21. בחודש ינואר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד קרנות השוטרים בישראל בע"מ. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה לא המציאה, כביכול, למבוטחיה בפוליסת ביטוח חיים קבוצתי את פוליסות הביטוח וכי לא גילתה להם, כביכול, אודות שינויים שבוצעו בפוליסה אגב חידושה. התובעים לא מכמתים את הנזק הממוני הנטען לכלל חברי הקבוצות אותן הם מבקשים לייצג אולם מעריכים את הנזק הלא ממוני הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצות בכ-400 מיליוני ש"ח. בחודש דצמבר 2020 נמחקה על הסף בקשת האישור בהתייחס לקרנות השוטרים והתובענה והבקשה מתנהלות כעת כנגד החברה בלבד. בחודש ספטמבר 2021 העביר בית המשפט את הבקשה לקבלת עמדת הממונה בשאלות העולות מבקשת האישור. בחודש ינואר 2022 הוגשה עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות לפיה ככל שקרנות השוטרים העבירו את הפוליסות ואת דף פרטי הביטוח, באמצעות דואר אלקטרוני ודואר רגיל, בהתאם לבחירת המבוטח וכפי שעולה מכתבי הטענות, הרי שקרנות השוטרים והחברה עמדו למעשה בדרישות הרשות בעניין אופן יידוע המבוטחים לגבי כניסתה לתוקף של פוליסת ביטוח חדשה. ביום 30 במאי 2022 דחה בית המשפט המחוזי בבאר שבע את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 28 ביולי 2022 הומצא לחברה ערעור על פסק הדין, אשר הגישו המבקשים בבקשת האישור לבית המשפט העליון.

22. בחודש ינואר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות וחברת שרותי דרך (להלן ביחד: "הנתבעות") בטענה, כי הנתבעות מספקות, כביכול, ללקוחותיהן שמשות חלופיות שאינן מקוריות ואינן נושאות תו תקן, וזאת, כביכול, בניגוד להתחייבויותיהן כלפי לקוחותיהן בהסכמים עימם. התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל הנתבע עבור כלל חברי הקבוצות אותן הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים כי הוא עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

23. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי עשרה חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי על הנתבעות להשיב למבוטחיהן בביטוחי רכב ודירה חלק מדמי הביטוח אשר, לכאורה, שולמו על ידיהם ביתר, נוכח הפחתה משמעותית, נטענת, בסיכון אותו נטלו על עצמן הנתבעות עת נקבעו על ידיהן דמי הביטוח בפוליסות אלו. זאת, עקב התפרצות מגפת הקורונה והגבלות התנועה והפעילות, אשר הוטלו בעקבותיה, אשר הובילו, על פי הנטען, להפחתת היקף הנסועה ולירידה משמעותית בנזקי גוף ורכוש כתוצאה מכך. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד החברה בסכום של כ-95 מיליוני ש"ח, ונגד כלל הנתבעות בסכום של כ-886 מיליוני ש"ח. בחודש פברואר 2021 הורה בית המשפט על סילוק הבקשה בעניין ביטוחי הרכב ביחס לחברה ויתר המשיבות (פרט לחברת ביטוח אחת), וכי הבקשה תמשיך להתברר בעניין פוליסות ביטוח דירות. בית המשפט הורה כי על התובעים לשקול המשך צעדיהם ביחס לאופן ניהול בקשת האישור, לאור ההחלטה. בחודש אפריל 2021 הגישו התובעים ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי. בחודש אוקטובר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו, וזאת עד לאחר שפסק הדין בהליך שעניינו השבת דמי ביטוח למבוטחים בפוליסות ביטוח בתי עסק, ביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' בשל הפחתה נטענת ברמת הסיכון אליה חשופות הנתבעות עקב התפרצות וירוס הקורונה וההגבלות על פעילות המשק, במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נגד החברה וחברות ביטוח נוספות, יהפוך לחלוט או ככל שיוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון – עד למתן פסק דין בערעור. בחודש דצמבר 2021 הורה בית המשפט המחוזי על הסרת עיכוב ההליך, בעקבות פסק הדין בהליך הנוסף לחלוט.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

24. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד אחת עשרה חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות אינן משיבות למבטוחיהן בביטוחי רכב חובה, מקיף וצד ג' דמי ביטוח, אשר שולמו על ידיהם, לכאורה, ביתר, נוכח הפחתה מהותית, נטענת, ברמת הסיכון אליו חשופות הנתבעות החל מחודש מרץ 2020, לאור צמצום פעילות המשק עקב התפרצות וירוס הקורונה והפחתת היקף הנסועה בעקבותיו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד החברה בסכום של כ-130 מיליוני ש"ח, וכנגד כלל הנתבעות בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. בחודש יוני 2020 הורה בית המשפט על העברת הדין בבקשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בחודש אוקטובר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו, וזאת עד לאחר שפסק הדין בהליך שעניינו השבת דמי ביטוח למבטוחים בפוליסות ביטוח בתי עסק, ביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' בשל הפחתה נטענת ברמת הסיכון אליה חשופות הנתבעות עקב התפרצות וירוס הקורונה וההגבלות על פעילות המשק, במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נגד החברה וחברות ביטוח נוספות, יהפוך לחלוט או ככל שיוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון – עד למתן פסק דין בערעור. בחודש דצמבר 2021 הורה בית המשפט המחוזי על הסרת עיכוב ההליך, בעקבות הפיכת פסק הדין בהליך הנוסף לחלוט.

25. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד שש חברות ביטוח נוספות ונגד התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפוליס") (להלן ביחד: "הנתבעים"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעים אינם משיבים למבטוחיהם בביטוחי רכב חובה, מקיף וצד ג' דמי ביטוח, אשר שולמו על ידיהם, לכאורה, ביתר, נוכח הפחתה קיצונית, נטענת, ברמת הסיכון אליה חשופים הנתבעים לאור ירידה דרמטית, לכאורה, במספר התביעות המוגשות לנתבעים בשל צמצום פעילות המשק עקב התפרצות וירוס הקורונה והפחתה נטענת של היקף התנועה בכבישים ושיעור תאונות הדרכים בישראל בעקבותיו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד החברה בסכום של כ-110 מיליוני ש"ח, ונגד כלל הנתבעים בסכום של כ-720 מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2020 הורה בית המשפט על העברת הדין בבקשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בחודש אוקטובר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו, וזאת עד לאחר שפסק הדין בהליך שעניינו השבת דמי ביטוח למבטוחים בפוליסות ביטוח בתי עסק, ביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' בשל הפחתה נטענת ברמת הסיכון אליה חשופות הנתבעות עקב התפרצות וירוס הקורונה וההגבלות על פעילות המשק, במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נגד החברה וחברות ביטוח נוספות, יהפוך לחלוט או ככל שיוגש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון – עד למתן פסק דין בערעור. בחודש דצמבר 2021 הורה בית המשפט המחוזי על הסרת עיכוב ההליך, בעקבות הפיכת פסק הדין בהליך הנוסף לחלוט.

26. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מסרבות, כביכול, להאריך את תקופת הכיסוי הביטוחי למבטוחים בביטוחי אובדן כושר עבודה, שנרכשו לפני שנת 2017, ואשר תום תקופת הביטוח בהם הינו גיל 65, ולשלם להם תגמולי ביטוח עד לגיל הפרישה שעלה בשנת 2004 לגיל 67 לשכירים ולגיל 70 לעצמאים. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג נגד הנתבעות בסכום של כ-540 מיליוני ש"ח. ביום 18 באפריל 2022 דחה בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 31 במאי 2022 הומצא לחברה ערעור על פסק הדין, אשר הגיש המבקש בבקשת האישור לבית הדין הארצי לעבודה.

27. בחודש יוני 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד החברה האחות, הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל") (להלן ביחד: "הנתבעות"), שעניינה בטענה, כי במסגרת הסכמי הלוואה של הנתבעות עם לקוחותיהן, בהלוואות הצמודות למדד המחירים לצרכן (להלן: "המדד"), נקבע, על פי הנתען, כי במקרה של ירידה במדד, תשלומי הקרן והריבית לא יירדו מערכם הנקוב בלוח הסילוקין של הלוואה. זאת, כביכול, בניגוד לדין ותוך שהדבר מהווה, לטענת התובע, תנאי מקפח בחוזה אחיד. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך של 3 מיליוני ש"ח. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח. בחודש אוקטובר 2022 העביר בית המשפט את הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקת נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

28. בחודש יולי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"), שעניינה בטענה, כי הנתבעות אינן מפחיתות, לכאורה, את פרמיות הביטוח למבטוחים שנקבעו להם החרגות בגין מצב רפואי קיים, על אף שההחרגות מפחיתות, על פי הנתען, את הסיכון הביטוחי ביחס לסיכון בפוליסות ביטוח של מבטוחים שלא נקבעו להם החרגות דומות. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד החברה בסכום של כ-760 מיליוני ש"ח, ונגד כלל הנתבעות בסכום כולל של 1.9 מיליארדי ש"ח.

29. בחודש אוגוסט 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מתנה, כביכול, בירור תביעות בגין נכות במסגרת פוליסת ביטוח תאונות אישיות בהגשת חוות דעת רפואית מטעם המבטוחים וכי היא מסרבת להשיב למבטוחים את עלות חוות הדעת, וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הפוליסה וכן בטענה, כי החברה בוחנת, כביכול, כל אחד מרכיבי התביעה בנפרד, בניגוד להוראות הדין. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אך הם מעריכים כי הוא עולה על סך של 3 מיליוני ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

30. בחודש ספטמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מגלה, כביכול, למבוטחיה בביטוח נסיעות לחו"ל, כי המגבלה, במסגרת ביטוח הכבודה, ביחס לסכום הפיצוי המקסימלי בגין אובדן או גניבה של פריט, חלה גם ביחס לאובדן או גניבה של דבר ערך. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסכום כולל של כ-447 מיליוני ש"ח. בחודש דצמבר 2021 העביר בית המשפט את הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקת נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש מרץ 2022 הוגשה עמדת הממונה לפיה פרשנות הראל אינה עולה בקנה אחד עם נוסחה הפשוט של הפוליסה.
31. בחודש נובמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מאפשרת, כביכול, לבטל כתבי שירות בפוליסה בנפרד מיתר רכיבי תכנית הביטוח וכי אינה מבצעת, כביכול, גילוי נאות טרם ההתקשרות לעניין ביטול כתבי השירות. התובעת מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בסכום כולל של כ-3 מיליוני ש"ח.
32. בחודש דצמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מצמידה, כביכול, את דמי הביטוח ואת תגמולי הביטוח למבוטחים בפוליסת הביטוח הסייעודי הקבוצתי לחברי שרותי בריאות כללית - סייעודי מושלם פלוס, למדד שגוי וזאת כביכול, בניגוד להוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח סייעודי קבוצתי לחברי קופת חולים), תשע"ו - 2015. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסכום כולל של כ-21.2 מיליוני ש"ח. בחודש מרץ 2022 הורה בית המשפט על העברת הסוגיות שבמחלוקת לעמדת הממונה. בחודש אוגוסט 2022 הוגשה עמדת הממונה לפיה ביחס לסוגיות הצמדת תגמולי הביטוח, ככל שבית המשפט ימצא כי אכן בוצע תשלום בחסר, יש להשיב סכומים אלו למבוטחים הזכאים.
33. בחודש מרץ 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה דוחה, כביכול, שלא כדין, תביעות של מבוטחים בפוליסות ביטוח תאונות אישיות לתשלום פיצוי בגין ימי אשפוז במרכז רפואי שאינו בית חולים כללי, בטענה ש"בית חולים" על פי הגדרתו בפוליסה הינו בית חולים כללי בלבד, וכי הפוליסה נוסחה, כביכול, באופן מטעה ובניגוד לדיון, תוך הפרת חוזר המפקח על הביטוח 2001/9 שעניינו "גילוי נאות למבוטח בעת הצטרפות לפוליסה לביטוח בריאות". התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.
34. בחודש מרץ 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה דוחה, כביכול, שלא כדין, תביעות לקבלת תגמולי ביטוח בגין כיסוי אביזר רפואי של מבוטחים בפוליסת ביטוח בריאות קבוצתי לחברי הסתדרות המורים, בטענה למיצוי תקרת הכיסוי בפוליסה וזאת, כביכול, על פי סעיף בפוליסה, אשר, לטענת התובעת, לא היה קיים בפוליסה המקורית והוחל, על פי הנטען, באופן רטרואקטיבי. התובעת אינה מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג אך היא מעריכה כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.
35. בחודש מרץ 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות דוחות, על פי הנטען, תביעות של מבוטחים בביטוח בריאות, הכולל כיסוי לתרופות שאינן כלולות בסל הבריאות, בגין עלויות קנאביס רפואי, על אף שעל פי הנטען, קנאביס רפואי עונה, לכאורה, להגדרת "תרופה" בפוליסת הביטוח. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד כלל הנתבעות בסכום כולל של כ-79 מיליוני ש"ח. בחודש מאי 2022 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור.
36. בחודש אפריל 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה שיווקה, כביכול, פוליסות ביטוח תאונות אישיות באופן פסול ומטעה ובניגוד להוראות חוזרי הממונה על שוק ההון המסדירים את הליך צירוף המבוטחים לביטוח. התובעת אינה מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג אולם היא מעריכה אותו במיליוני שקלים.
37. בחודש יולי 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה הבת הראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ ("הראל מימון והנפקות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הראל מימון והנפקות אינה מנגישה, כביכול, את דיווחיה במערכות המידע האינטרנטיות המופעלות על ידי הרשות לניירות ערך ועל ידי הבורסה (מערכות המגנה והמאיה בהתאמה) ובכך מונעת או מצמצמת, כביכול, את האפשרות של אנשים עם מוגבלות לקבל מידע מדיווחים אלו. זאת, בניגוד, כביכול, להוראות חוק שוויון זכויות אנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998 ותקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסכום כולל של כ-7.5 מיליוני ש"ח.
38. בחודש יולי 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי בעת חישוב הגמלא החודשית המשולמת למבוטחים בפוליסות ביטוח חיים "משתתפות ברווחי תיק השקעות", מנכות הנתבעות, כביכול, מהתשואה החודשית הנצברת למבוטחים, ריבית, ללא עיגון מתאים, כביכול, בתנאי הפוליסה ומבלי ששיעורה מצויין בהם. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אך הם מעריכים כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

39. בחודש ספטמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד החברה האחות, הראל פנסיה וגמל (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות משגרות, כביכול, הודעות פרסומת במסרונים ובדואר אלקטרוני וזאת, לכאורה, מבלי לקבל את הסכמת הנמענים לקבלת דבר פרסומת, מבלי לציין שמדובר בפרסומת, מבלי לכלול הודעה לעניין הזכות לסרב לקבלת פרסומת וללא מתן אפשרות לסרב בפועל. זאת, בניגוד, כביכול, להוראות חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב – 1982. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ-10 מיליוני ש"ח. בחודש אוגוסט 2022 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור.
40. בחודש אוקטובר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות דוחות, לכאורה, שלא כדין, תביעות ביטוח של ילדים עם צרכים מיוחדים, במסגרת פוליסת ביטוח סיעודי, על אף שהם עונים, לטענת התובעים, על הגדרת "תשושי נפש" על פי הפוליסה, וזאת מבלי לבצע בדיקה האם מצבם תואם להגדרה זו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד שתי הנתבעות ביחד בסך כולל של כ-2.97 מיליארדי ש"ח.
41. בחודש אוקטובר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, בין היתר, כי החברה אינה משלמת, כביכול, למבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים, אשר במסגרתן תגמולי הביטוח משולמים על יסוד נוסחת Rm, את מלוא התשלומים בגין רווחי השקעות בהתאם להוראות הפוליסה וכי אינה מחשבת, כביכול, את שיעורי התשואה בהתאם להוראות הפוליסה. תובענה זו עוסקת בעילות המקבילות בחלקן לעילות בהן עוסקת תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמת - עניין בן עזרא ("התביעה הראשונה"), אשר אושרה לניהול כתביעה ייצוגית באופן חלקי ביום 27 במרץ 2019 על ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב ("החלטת האישור"), ואשר תחולתה צומצמה על-ידי בית המשפט העליון למספר פוליסות ספציפיות בלבד (ראו סעיף (א)(5) לעיל). לפיכך, הוגשה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית זו בהתייחס ליתר הפוליסות, אשר אינן כלולות עוד בתביעה הראשונה. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסכום של כ-1.4 מיליארדי ש"ח.
42. בחודש נובמבר 2021 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מסרבת, כביכול, ליתן למבוטחיה בפוליסת ביטוח רפואי קבוצתי כיסוי ביטוחי בגין אובדן כושר עבודה חלקי וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הפוליסה. התובעת אינה מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג.
43. בחודש דצמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מעלה, כביכול, את דמי הביטוח הנגבים ממבוטחיה בפוליסות ביטוח מבנה דירה, בעת חידושה, מבלי לקבל את הסכמתם המפורשת מראש להעלאתם. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אך הם מעריכים כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

44. בחודש דצמבר 2021 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים, בעת ניווד או משיכה של כספי החיסכון, סכומים בגין "קנס משיכה", וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות הדין והפוליסה ומבלי שהתריעה על כך טרם ניווד הכספים. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסכום של כ-3.55 מיליוני ש"ח.

תובענות שהוגשו בתקופת הדוח

45. בחודש פברואר 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה משלמת, כביכול, למבוטחים בפוליסת בריאות קבוצתי לחברי הסתדרות המורים, החזר חלקי של ההפרש שבין הסכום המלא ששולם למומחה עבור התייעצות, לבין הסכום בו השתתפה קופת החולים בה הם חברים. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסכום של כ-12 מיליוני ש"ח.

46. בחודש מרץ 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גבתה וגובה כביכול מהמבוטחים, שלא כדין, פרמיה עבור כיסוי ביטוחי בגין ניתוח מניעתי. התובע לא מכמת את הנזק הכולל הנתבע עבור כלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג, אך הוא מעריך כי הוא עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

47. בחודש אפריל 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מפרה את חובתה לשלם הפרשי הצמדה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים בענפי הביטוח הכללי, ביחס לתקופה שבין מועד קרות מקרה הביטוח לבין מועד תשלום תגמולי הביטוח. התובע לא מכמת את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג.

48. בחודש אוגוסט 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענות, כי החברה מטעה, כביכול, את מבוטחיה בכך שהיא מצייגה בצורה מוטעית כי מבצע שהיא עורכת הינו מבצע שתוקפו לזמן קצר בלבד, וכן, כביכול, משווקת מבצע שאינו מעניק את המוצג בפרסום. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסכום של כ-2.660 מיליוני ש"ח.

49. בחודש אוגוסט 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה שומרת ושולחת, לכאורה, מידע אישי של לקוחותיה, בניגוד להוראות הדין ותוך פגיעה בפרטיותם. סכום התובענה מוערך במעל ל-500 מיליוני ש"ח (אומדן בלבד עד שיתקבלו נתונים נוספים).

50. בחודש ספטמבר 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות ביטוח נוספות. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות משפות רק מבוטחות נשים בגין הוצאות על בדיקות לעובר ולתינוק, ובכך מפלות, לכאורה, גברים המבוטחים בפוליסת הבריאות שלהן. התובע אינו מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אולם הוא מעריך אותה בסכום של למעלה מ-2.5 מיליון ש"ח.

51. בחודש ספטמבר 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה משלמת, כביכול, למבוטחי פוליסת בריאות מסוג "פרפרד בונוס" (להלן: "הפוליסה") את מלוא דמי הביטוח המצטברים, בניגוד להוראות הפוליסה, וכי הראל ביטוח גובה, כביכול, דמי ביטוח ביתר ממבוטחי פוליסה זו. התובע אינו מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות – שירביט

להלן פרטים על החשיפה בגין תובענות ייצוגיות ובקשות להכרה בתובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שירביט") אשר פעילותה הביטוחית נרכשה על ידי החברה ביום 1 בדצמבר 2021.

1. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד שירביט ונגד חברת ביטוח נוספת. עניינה של התובענה בטענה כי שירביט נמנעת, כביכול, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחיה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, בגין התקופה שממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח, ולחילופין, בגין התקופה שהחל מחלוף 30 יום ממסירת תביעת הביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל. הנזק הנטען הכולל לחברי הקבוצה כנגד שירביט הינו כ-10 מיליוני ש"ח. ביום 26 במאי 2021 קיבל בית המשפט המחוזי בתל-אביב את בקשת האישור. הגדרת הקבוצה על פי פסק הדין הינה כל זכאי (מבוטח, מוטב או צד שלישי) אשר במהלך התקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, קיבל משירביט, שלא על פי פסק דין שניתן בעניינו, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין. בחודש ספטמבר 2021 הגישה שירביט, יחד עם חברות ביטוח נוספות שנתבעו במספר בקשות לאישור בטענה זהה ("הנתבעות"), בקשה לעיכוב ההליכים בתובענה, עד להכרעה בערעור שהוגש לבית המשפט העליון במסגרת תובענה ייצוגית אחרת שאושרה בעניין זהה נגד חברות ביטוח אחרות, בהן החברה (ראו סעיף (א)(3) לעיל). בחודש אוקטובר 2021 דחה בית המשפט את הבקשה לעיכוב ההליכים. בחודש ינואר 2022 הגישו הנתבעות בקשה נוספת לעיכוב הליכים. בחודש מרץ 2022 הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ההליכים עד למתן הכרעה בערעור שהוגש לבית המשפט העליון בתביעה מקבילה והורה על ניהול משותף של התובענה לאחר ההכרעה בערעור.

2. בחודש ינואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד שירביט. עניינה של התובענה בטענה, כי שירביט אינה מגלה למבוטחיה בביטוח רכב, אשר עומדים לחצות מדרגת גיל או ותק נהיגה הנהוגות אצלה, במהלך תקופת הביטוח, כי באפשרותם לעדכן את גיל הנהג או את ותק הנהיגה ולקבל פרמיה עודפת, וכי כתוצאה מכך משלמים מבוטחיה אלו פרמיה ביתר נוכח העדר עדכון הפרמיה במהלך תקופת הביטוח בעקבות שינוי מדרגת הגיל או הוותק. התובעים מעריכים את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בכ-43.31 מיליוני ש"ח. ביום 16 בפברואר 2022 ניתן פסק דין בבית המשפט מחוזי מרכז, אשר במסגרתו נדחתה תביעה ייצוגית שהוגשה נגד חברת ביטוח אחרת בעניין דומה ("התביעה המקבילה"). בחודש מרץ 2022 הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ההליכים עד למתן הכרעה בערעור שיוגש בתביעה המקבילה.

3. בחודש ינואר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד שירביט ונגד חמש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות") בהן החברה (ראו סעיף (ד)(10) לעיל). עניינה של התובענה היה בטענה, כי הנתבעות נמנעות, כביכול, שלא כדין, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחים, לצדדי ג' ולמוטבים בגין רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים במקרים בהם הנזקים לא תוקנו בפועל. התובענה והבקשה לאישור הינן באותה עילה בגינה הוגשה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמות כנגד הנתבעות, אשר ביום 3 בינואר 2018 נדחה על ידי בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 20 בפברואר 2017, במסגרתו נמחקה הבקשה. ביום 4 בינואר 2022 דחה בית המשפט המחוזי מרכז לוד את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 11 באפריל 2022 הגישה המבקשת ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי.

4. בחודש דצמבר 2020 הוגשו כנגד שירביט ארבע בקשות לאישור תובענות כייצוגיות (שלוש בקשות לאישור תובענות כייצוגיות הוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד ובקשה לאישור תובענה כייצוגית אחת הוגשה לבית המשפט המחוזי תל אביב), בטענה דומה לכשל באבטחת מידע על רקע אירוע פריצה לשרתי שירביט על ידי האקרים ופרסום מידע אישי השייך ללקוחות שירביט. בחודש יוני 2021 הגישו המבקשים בארבע הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות, בקשת אישור מאוחדת מטעמם. עניינה של התובענה המאוחדת בטענה, כי מחדלי אבטחה, לכאורה, בשירביט גרמו לדליפת מידע ונתונים שהיו בידי שירביט. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אך הם מעריכים כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח. בחודש ינואר 2022 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור.

5. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד שירביט ונגד שתיים עשרה חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות") בהן החברה (ראו סעיף (א)(34) לעיל). עניינה של התובענה בטענה, כי על הנתבעות להשיב למבוטחיהן בביטוחי רכב ודירה חלק מדמי הביטוח אשר, לכאורה, שולמו על ידיהם ביתר, נוכח הפחתה משמעותית, נטענת, בסיכון אותו נטלו על עצמן הנתבעות עת נקבעו על ידיהן דמי הביטוח בפוליסות אלו. זאת, עקב התפרצות מגפת הקורונה והגבלות התנועה והפעילות, אשר הוטלו בעקבותיה, אשר הובילו, על פי הנטען, להפחתת היקף הנסועה ולירידה משמעותית בנזקי גוף ורכוש כתוצאה מכך. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד שירביט בסכום של כ-27 מיליוני ש"ח, ונגד כלל הנתבעות בסכום של כ-886 מיליוני ש"ח. בחודש פברואר 2021 הורה בית המשפט על סילוק הבקשה בעניין ביטוחי הרכב ביחס לשירביט ויתר המשיבות (פרט לחברת ביטוח אחת), וכי הבקשה תמשיך להתברר בעניין פוליסות ביטוח דירות. בית המשפט הורה כי על התובעים לשקול המשך צעדיהם ביחס לאופן ניהול בקשת האישור, לאור ההחלטה. בחודש אפריל 2021 הגישו התובעים ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי. בחודש אוקטובר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו, וזאת עד לאחר שפסק דין בהליך ששירביט איננה צד לו ושעניינו השבת דמי ביטוח למבוטחים בפוליסות ביטוח בתי עסק, ביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' בשל הפחתה נטענת ברמת הסיכון אליה חשופות הנתבעות עקב התפרצות וירוס הקורונה וההגבלות על פעילות המשק, במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נגד חברות ביטוח אחרות, יהפוך לחלוט ("פסק הדין בהליך הנוסף") או ככל שיוגש ערעור על פסק הדין בהליך הנוסף לבית המשפט העליון - עד למתן פסק דין בערעור. בחודש דצמבר 2021 הורה בית המשפט המחוזי על הסרת עיכוב ההליך, בעקבות הפיכת פסק הדין בהליך הנוסף לחלוט.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות – שירביט (המשך)

6. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד שירביט ונגד אחת עשרה חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות") בהן החברה (ראו סעיף (א)(35) לעיל). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות אינן משיבות למבוטחיהן בביטוחי רכב חובה, מקיף וצד ג' דמי ביטוח אשר שולמו על ידיהם, לכאורה, ביתר, נוכח הפחתה מהותית, נטענת, ברמת הסיכון אליו חשופות הנתבעות החל מחודש מרץ 2020, לאור צמצום פעילות המשק עקב התפרצות וירוס הקורונה והפחתת היקף הנסועה בעקבותיו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד שירביט בסכום של כ-38 מיליוני ש"ח, וכנגד כלל הנתבעות בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. בחודש יוני 2020 הורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בחודש אוקטובר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו, וזאת עד לאחר שפסק דין בהליך ששירביט איננה צד לו ושעניינו השבת דמי ביטוח למבוטחים בפוליסות ביטוח בתי עסק, ביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' בשל הפחתה נטענת ברמת הסיכון אליה חשופות הנתבעות עקב התפרצות וירוס הקורונה וההגבלות על פעילות המשק, במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה נגד חברות ביטוח אחרות, יהפוך לחלוט ("פסק הדין בהליך הנוסף") או ככל שיוגש ערעור על פסק הדין בהליך הנוסף לבית המשפט העליון - עד למתן פסק דין בערעור. בחודש דצמבר 2021 הורה בית המשפט המחוזי על הסרת עיכוב ההליך, בעקבות הפיכת פסק הדין בהליך הנוסף לחלוט.

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות נגד החברה ו/או החברות המאוחדות, כפי שצינו על-ידי התובעים בכתבי הטענות שהוגשו מטעמם. מובהר, כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על-ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע במיליוני ש"ח
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה ו/או לחברות מאוחדות	7	1,267
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ו/או לחברות מאוחדות	-	-
לא צוין סכום התביעה	2	
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה ו/או לחברות מאוחדות	25	4,847
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ו/או לחברות מאוחדות	4	3,869
לא צוין סכום התביעה	19	

סכום ההפרשה הכולל בגין התביעות שהוגשו כנגד החברה וכנגד שירביט כמפורט לעיל לימים 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021 ו-31 בדצמבר 2021 מסתכם בכ-147 מיליוני ש"ח, כ-92 מיליוני ש"ח וכ-101 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ג. תביעות שהגיעו לסיומן בתקופת הדוח

1. בחודש ספטמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה אינה מגלה, כביכול, למבוטחיה בביטוח תאונות אישיות את היקף הכיסוי הביטוחי המדויק בגין ניתוח עקב פגיעה אורתופדית מתאונה בכתף, בקרסול ובברך וכי היא אינה משפה את מבוטחיה, אשר תביעתם אושרה רק לאחר פניה באמצעות עורך דין בגין ההוצאות המשפטיות, אשר נגרמו להם בגין פניה זו. ביום 13 בינואר 2022 אישר בית המשפט המחוזי מרכז לוד את בקשת המבקשת להסתלק מבקשת האישור ומהתובענה והורה על דחיית תביעתה האישית של המבקשת ועל מחיקת בקשת האישור.
2. בחודש ספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 12 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי במקרים בהם הנתבעות משלמות סכומים שנפסקו נגדן על ידי רשויות שיפוטיות לאחר המועד שנקבע לפרעונם, הן אינן מוסיפות להם הפרשי הצמדה, ריבית, וריבית צמודה כנדרש, כביכול, על פי הוראות סעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961. הצדדים מנהלים הליך גישור. בחודש מרץ 2021 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי הנתבעות תתקנה את נוסח שטרי הסילוק בהם הן עושות שימוש, ככל שיש בכך צורך, כך שהמועד לתשלום יעמוד על 30 יום ממועד התקיימות התנאים לתשלום, וכן תקבלנה שטרי סילוק בהתאם למנגנון להמצאת שטר סילוק שנקבע בהסכם הפשרה. ביום 6 בפברואר 2022 ניתן על ידי בית המשפט תוקף של פסק דין להסכם פשרה מתוקן, במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי הנתבעות תתקנה את נוסח שטרי הסילוק בהם הן עושות שימוש, ככל שיש בכך צורך, כך שהמועד לתשלום יעמוד על פרק זמן שלא יעלה על 30 יום ממועד התקיימות התנאים לתשלום, וכן תקבלנה שטרי סילוק בהתאם למנגנון להמצאת שטר סילוק שנקבע בהסכם הפשרה. כפי שהוסכם בהסכם הפשרה, החברה תשלם גמול לתובע הייצוגי ושכר טרחה לבאי כוחו, בסכומים לא מהותיים.
3. בחודש נובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד החברה וסטנדרד ביטוחים בע"מ וכן נגד חברת ביטוח נוספת וסוכנות ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי במקרים בהם מחזיקי כרטיסי אשראי של ישראלכרט וכאל מתקשרים למוקד המכירות של חברות הביטוח הנתבעות, על מנת להפעיל פוליסה לביטוח נסיעות לחו"ל, אותה הם זכאים לקבל ללא עלות (להלן: "הפוליסה הבסיסית"), הנתבעות משווקות להן, כביכול, "הרחבות" או "תוספות" לפוליסה הבסיסית, כאשר למעשה, נמכרות להם, כביכול, פוליסות מדף מלאות המקנות כיסוי מן השקל הראשון וכוללות כיסויים חופפים לכיסויים הכלולים בפוליסה הבסיסית. זאת, בעלות מלאה וללא הפחתת שוויה של הפוליסה הבסיסית. בכך, לטענת התובעים, בין היתר, מטעות הנתבעות, לכאורה, את המבוטחים, מפרות את חובות הגילוי, פועלות בניגוד להוראות הדין ועושות עושר ולא במשפט. בהתאם לתובענה בחודש אוגוסט 2018 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, כי החברה תעמיד לרשות חברי הקבוצה הזכאים, כהגדרתם בהסכם הפשרה, כמות מוגדרת של ימי ביטוח נסיעות לחו"ל ללא תשלום, אשר יהיו ניתנים לניצול בהתאם להוראות הסכם הפשרה. בחודש נובמבר 2019 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסדר הפשרה, לפיה אין מקום לאשר את הסדר הפשרה במתכונתו הנוכחית וכי יש להורות על תיקונו בהתאם להערותיו. בחודש אפריל 2020 ניתנה על ידי בית המשפט החלטה בבקשה לאישור הסכם הפשרה, לפיה, בעת הזו, לאור חוסר הודאות הקיים וסגירת שמי רוב מדינות העולם, לא ניתן לומר, כי זו הדרך ההוגנת להכרעה במחלוקת, בשלב זה, מבחינתם של חברי הקבוצה. זאת, מבלי לשלול את ההסדר כשלעצמו כראוי, הוגן וסביר מבחינת חברי הקבוצה. ביום 17 בפברואר 2022 ניתן על ידי בית המשפט תוקף של פסק דין להסכם הפשרה, במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי החברה תעמיד לרשות חברי הקבוצה הזכאים, כהגדרתם בהסכם הפשרה, כמות מוגדרת של ימי ביטוח נסיעות לחו"ל ללא תשלום, אשר יהיו ניתנים לניצול בהתאם להוראות הסכם הפשרה. כפי שהוסכם בהסכם הפשרה, תשלם החברה גמול לתובע הייצוגי ושכר טרחה לבא כוחו, בסכומים לא מהותיים.
4. בחודש ספטמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי הנתבעות גובות, כביכול, מן המבוטחים, פרמיות גבוהות בגין פוליסות ביטוח בריאות הכוללות כיסויים אשר למבוטחים אין, לכאורה, צורך בהם משום שהם מחזיקים בביטוח בריאות משלים של קופת החולים אליה הם משתייכים. בנוסף, טוענים התובעים, כי הנתבעות אינן מגולות למבוטחים, כי מדובר, כביכול, בכיסויים מיותרים, ו/או מתנות שירות בשירות שכן הן אינן מאפשרות למבוטחים לרכוש פוליסה מצומצמת הכוללת רק כיסויים שאינם כוללים בביטוחי הבריאות המשלימים של קופות החולים, ובכך יוצרות מצב של כפל ביטוחי. בכך, טוענים התובעים, הנתבעות מפרות את חובת תום הלב המוגברת החלה עליהן, מפרות חובה חקוקה, מפרות את הוראות הדין, מפרות הסכם, מטעות את מבוטחיהן ועושות עושר ולא במשפט. בחודש אוקטובר 2020 דחה בית המשפט המחוזי בתל אביב את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש נובמבר 2020 הומצא לחברה ערעור על פסק הדין, אשר הגישו המבקשים בבקשת האישור לבית המשפט העליון. בחודש דצמבר 2020 הוגש ערעור שכנגד על ידי החברה ביחס לאי פסיקת הוצאות לטובתה בפסק הדין שניתן על ידי בית המשפט המחוזי. בדיון, אשר התקיים בבית המשפט העליון ביום 28 במרץ 2022, נדחה הערעור, לאחר שהמערערים קיבלו את המלצת בית המשפט למשיכתו.
5. בחודש אפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה מסרבת, כביכול, לשפות מבוטחות בפוליסות ביטוח בריאות המקנות למבוטחות זכות לשיפוי עבור הוצאות לבדיקות היריון יותר מפעם אחת בכל היריון. זאת, כביכול, בניגוד להוראות פוליסות הביטוח. ביום 28 באפריל 2022 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את בקשת ההסתלקות מבקשת האישור ומהתובענה, והורה על דחיית תביעתה האישית של המבקשת.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ג. תביעות שהגיעו לסיומן בתקופת הדוח (המשך)

6. בחודש אוגוסט 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי בפוליסות ביטוח רכוש לציוד מכני הנדסי (להלן: "הציוד"), הנתבעות קובעות, לכאורה, את שווי הציוד לצורך חישוב פרמיית הביטוח ללא התחשבות בגיל הציוד ואילו במקרה של אובדן גמור לציוד הן קובעות, לכאורה, את גובה תגמולי הביטוח לפי השווי האמיתי של הציוד במועד קרות האירוע הביטוחי, תוך התחשבות בגיל הציוד. התובעות אינן מכמתות את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הן מבקשות לייצג אולם הן מעריכות אותו במיליוני שקלים. ביום 8 באוגוסט 2022 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז לוד בקשה מוסכמת להסתלקות המבקשים מבקשת האישור נגד החברה ונגד הנתבעות, במסגרתה מתבקש בית המשפט לאשר את הסתלקות המבקשים מבקשת האישור ולהורות על דחיית תביעתם האישית ועל מחיקת בקשת האישור. ביום 11 באוגוסט 2022 אישר בית המשפט המחוזי בלוד את בקשת ההסתלקות מבקשת האישור ומהתובענה, והורה על דחיית תביעתן האישיות של המבקשות ועל מחיקת בקשת האישור.

7. בחודש אפריל 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בפתח תקווה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי במקרה של הפסקת הביטוח במהלך חודש כלשהו, לאחר שפרמיית הביטוח בגין חודש זה נגבתה על ידי הנתבעות מראש, נמנעות כביכול הנתבעות מלהחזיר למבוטחים את החלק היחסי, העודף, של פרמיית הביטוח בגין אותו חודש או לחילופין הן מחזירות, כביכול, את פרמיית הביטוח בערכים נומינליים בלבד. הנזק הכולל לכלל חברי הקבוצה, הנתבע במצטבר מכל הנתבעות, מסתכם להערכת המבקשים בסכום של כ-225 מיליוני ש"ח לתקופה של 10 שנים (התובעים לא ייחסו סכום ספציפי לכל אחת מהנתבעות בנפרד). סכום התביעה האישית של התובעים מהראל ביטוח הינו בסך של 80 ש"ח. בחודש דצמבר 2011 הורה בית המשפט על מחיקת טענות התובעים בכל הקשור לסעיף 28 א' לחוק חוזה הביטוח ובכלל הקשור למבוטחים שהפוליסה שלהם פקעה חלקית או זמנית. בחודש נובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט עמדת הממונה, כי הוראות הפוליסה הן המחייבות לעניין אופן גביית הפרמיה לאחר פטירת המבוטח או בתקופה שלאחר ביטול הפוליסה וכי חוות הדעת האקטוארית שהוגשה לבית המשפט מטעם הנתבעות אינה מלאה לצורך ההוכחה כי הנתבעות תמחרו את הפרמיה באופן שמעיד שהן לקחו בחשבון את העובדה כי פרמיות הביטוח לא יוחזרו למבוטחים בגין התקופה שלאחר פטירת המבוטח או בתקופה שלאחר ביטול הפוליסה. ביום 23 ביוני 2015 אישר בית המשפט המחוזי מרכז-לוד באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. נגד הראל ביטוח אישר בית המשפט את ניהולה של התובענה כתובענה ייצוגית, אך ורק בנושא צירוף הפרשי הצמדה וריבית בעת השבת דמי הביטוח שנגבו בחודשים שלאחר חודש ביטול חוזה הביטוח או שלאחר קרות מקרה הביטוח. בחודש ספטמבר 2016 הוגש לאישורו של בית המשפט הסכם פשרה, במסגרתו, הוסכם, בין היתר, כי הראל ביטוח תתרום 60% מסכום ההחזר הכולל שלה ביחס לעילה הראשונה, כפי שהוגדרה בהסכם הפשרה ובהתאם לדוח הבודק שימונה לבחינת הסכם הפשרה, ו-80% מסכום ההחזר הכולל שלה בגין העילה השנייה, כפי שהוגדרה בהסכם הפשרה ובהתאם לדוח הבודק שימונה כאמור. כמו כן, נקבעו בהסכם הפשרה הוראות ביחס להתנהלות עתידית במקרים של ביטול פוליסות נשוא התביעה. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. בחודש מרץ 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסדר הפשרה, הכוללת הערות שונות ובהן, בין היתר, כי יש למנות בודק אשר יבחן את הסכם הפשרה טרם אישורו וכי הוא מבקש להגיש עמדה משלימה לאחר קבלת חוות דעת הבודק ובחינתה. בחודש יוני 2017 הורה בית המשפט על מינוי בודק להסכם הפשרה. בחודש דצמבר 2019 הוגשה לבית המשפט חוות דעת הבודק ביחס לחברה ולפיה הסכם הפשרה הוא ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה. בחודש דצמבר 2020 הגיש היועץ המשפטי לממשלה עמדה ראשונית בנוגע לדו"ח הבודק, הכוללת מספר הערות, ובהן, בין היתר, התייחסות למנגנון הפיצוי הפרטני וסוגיית איתור מבוטחים וכן בקשה להגיש את עמדתו הסופית לאחר שיתקבלו דוחות הבודק ביחס לכל המשיבות בהליך. בחודש אוגוסט 2021 הגיש היועץ המשפטי לממשלה עמדה נוספת מטעמו בנוגע לדוחות הבודק המתייחסים לנתבעות, במסגרתה חזר על הערותיו מהעמדה הראשונית שהוגשה מטעמו בדצמבר 2020 והעיר מספר הערות נוספות. ביום 16 במאי 2022 הורה בית המשפט ליועץ המשפטי לממשלה להגיש עמדתו לעניין החלת מעשה בית דין על הקבוצות המוחרגות מהסכם הפשרה, והורה למבקשים להודיע מהי בקשתם האופרטיבית מבית המשפט. ביום 26 במאי 2022 ביקשו המבקשים מבית המשפט ליתן פסק דין ולאשר את הפשרה. ביום 28 ביולי הוגש לאישור בית המשפט הסדר פשרה מתוקן. ביום 14 באוגוסט 2022 ניתן על ידי בית המשפט המחוזי בלוד תוקף של פסק דין להסכם הפשרה המתוקן.

ד. תביעות שהגיעו לסיומן לאחר תקופת הדוח

1. בחודש אוקטובר 2019 הוגשה לבית משפט השלום בירושלים התובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה דוחה, כביכול, תביעות ביטוח בביטוח נסיעות לחו"ל, שעניינן ביטול נסיעה לחו"ל או קיצורה עקב מוות או אשפוז של בן משפחה קרוב, בהתבסס על חריגים בפוליסה שאינם עונים, על פי הנטען, על הוראות חוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981 ואינם נכללים, על פי הנטען, ברשימת הביטוח המועברת על-ידי החברה למבוטחים. ביום 13 בנובמבר 2022 דחה בית המשפט השלום בירושלים את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

2. בחודש אוגוסט 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") (להלן: "דקלה"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי בעת יישוב תביעות בביטוח סיעודי, מפצלת דקלה, כביכול, לצורך בחינת קיומו של מקרה הביטוח, את פעולות היומיום לחלקי גוף, תוך בחינה כמותית דווקנית של יכולת המבוטח לבצע כל אחת מן הפעולות. זאת, באופן המרוקן, כביכול, מתוכן את חוזרי הממונה, אשר על פיהם עליה לבצע, כביכול, בחינה מהותית של יכולת זו, ובניגוד לעמדת הממונה בנושא זה מחודש ינואר 2015. בפסק דינו מיום 21 בינואר 2021 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על מחיקת הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. בחודש מרץ 2021 הומצא לדקלה ערעור על פסק הדין, אשר הגישה המבקשת בבקשת האישור לבית המשפט העליון. בדיון, אשר התקיים בבית המשפט העליון ביום 23 בנובמבר 2022, נדחה הערעור, לאחר שהמערערת קיבלה את המלצת בית המשפט העליון למשיכתו.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ה. התקשרויות

1. סיום התקשרויות החברה עם דקלה

ביום 15 בינואר 2022 הודיעה החברה לדקלה כי בכוונת החברה לסיים במהלך שנת 2022 את ההתקשרויות השונות עם דקלה בכל הנוגע לפעילויות שדקלה מבצעת עבור החברה בתחום הביטוח. הודעה על מועד סופי לסיום ההתקשרויות תימסר לדקלה לכל הפחות 14 ימים מראש.

באור 8 - ניהול ודרישות הון

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על החברה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן: "הוראות משטר כושר פירעון כלכלי").

יחס כושר פירעון כלכלי:

יחס כושר פירעון כלכלי מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי המוכר של החברה לבין ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR).

ההון העצמי הכלכלי המוכר נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים (הון רוברד 1 נוסף, מכשיר הון רוברד 2, הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישי).

סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin).

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכונים שוק ואשראי וכן סיכונים תפעוליים.

משטר כושר פירעון כלכלי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון המאפשרות את הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום המחושב בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי (להלן: "הניכוי"). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן: "תקופת הפריסה"). בנוסף לדרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות ומגבלת הכרה מקסימלית שונה עבור הון רוברד 2.

בהתאם לחוזר המאוחד ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב.

ביום 28 בנובמבר 2022 פרסמה הראל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 30 ביוני 2022 באתר האינטרנט שלה (כתובת האתר: <https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel/investor-relations/Pages/repayment-ability.aspx>). בהתאם לדוח, להראל ביטוח יש עודף הון גם ללא התחשבות בהוראות המעבר. החישוב שערכה החברה ליום 30 ביוני 2022 לא בוקר ולא נסקר על ידי רואי החשבון המבקרים.

החישוב שערכה החברה בגין נתוני 31 בדצמבר 2021, נבדק בהתאם לתקן בינלאומי ISAE 3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלבנטי לביקורת חישוב הסולבנטי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. בדוח המיוחד של רואי החשבון המבקרים הודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

בדוח המיוחד של רואי החשבון המבקרים צוין כי הם לא בדקו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2021, פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכונים חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון. כמו כן, מופנית תשומת לב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתן על יחס כושר הפירעון.

יצוין כי למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים, כגון שינויים בריבית, שינויים ברווחי השקעות,

באור 8 - ניהול ודרישות הון (המשך)

2. מדיניות ניהול ההון של החברה

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות ההון והרגולציה הנקבעת לעניין חלוקת דיבידנד.

ביום 30 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון החברה את עדכון התכנית לניהול הון ונקבעו בשלב זה, כללי סף לחלוקת דיבידנד, הכוללים יחס כושר פירעון כלכלי מינימאלי, בהתחשב בהוראות הפריסה ויחס כושר פירעון מינימאלי, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה.

ביום 28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון הראל השקעות מדיניות חלוקת דיבידנד לפיה הראל השקעות תחלק דיבידנד בשיעור של לפחות 30% מהרווח הכולל על פי הדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים שלה. בנוסף, ביום 28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון החברה מדיניות חלוקת דיבידנד לפיה החברה תחלק דיבידנד בשיעור של לפחות 35% מהרווח הכולל על פי הדוחות הכספיים המאוחדים השנתיים של החברה וזאת כל עוד החברה תעמוד ביעדים המינימאליים ליחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2.

3. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

ביום 5 בינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד שעניינו "דיווח לממונה על שוק ההון - הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)" (להלן: "התיקון"). בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, בחודש ינואר. בהתאם לתיקון, החברה תספק לממונה דיווח שיכלול את סיכום התוצאות, מצב עסקי וקשרי גומלין, חשיפה לסיכון, הערכת כושר פירעון ודרישת הון, הערכה צופה פני עתיד ותרחישים וניתוחי רגישויות. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2023. הראל ביטוח נערכת ליישום ההוראות בהתאם לדרישות הממונה.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. השפעות ריבית והשפעות יישום חוזרים על ההתחייבויות הביטוחיות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2021	2021	2021	2022
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	227
-	-	-	-	(279)
-	-	-	-	(52)
(936)	(163)	-	(123)	764
-	-	-	-	15
863	-	-	-	(12)
(73)	(163)	-	(123)	767
(262)	(71)	123	(165)	433
60	-	-	-	-
(202)	(71)	123	(165)	433
(275)	(234)	123	(288)	1,148
(181)	(154)	81	(190)	755

ביטוח חיים - קיטון (גידול) בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות:
 עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה ואובדן כושר עבודה (א)
 השפעות יישום חוזרים (ד)
 סך הכל ביטוח חיים
 ביטוח בריאות - קיטון (גידול) בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות:
 בדיקת נאותות העתודות (LAT) - סיעוד פרט (ג)
 עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודות תביעות בתשלום - סיעוד פרט (ב)
 השפעות יישום חוזרים (ד)
 סך הכל ביטוח בריאות
 ביטוח כללי - קיטון (גידול) בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות:
 השפעות ריבית (ג)
 השפעות יישום חוזרים (ד)
 סך הכל ביטוח כללי
סך הכל השפעות על הרווח והרווח הכולל לפני מס
סך הכל השפעות על הרווח והרווח הכולל לאחר מס

(א) עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב העתודות לגמלה ואובדן כושר עבודה:

בתקופת הדוח (ברבעון השני) נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח בסך של כ-222 מיליוני ש"ח לפני מס בשל עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודות גמלות בתשלום והעתודה המשלימה לגמלה (קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 1990 בסך של כ-27 מיליוני ש"ח לפני מס, קיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 2003 בסך של כ-154 מיליוני ש"ח לפני מס, וקיטון בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון משנת 2004 שאינו תלוי תשואה בסך של כ-41 מיליוני ש"ח לפני מס).

בנוסף, בתקופת הדוח (ברבעון השני) נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח בסך של כ-5 מיליוני ש"ח לפני מס בשל עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודות לתביעות אובדן כושר עבודה בתשלום.

(ב) עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודות תביעות בתשלום:

השפעות הריבית בתקופת הדוח (ברבעון השני) כוללות קיטון בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח בריאות בסך של כ-15 מיליוני ש"ח לפני מס בשל עדכון שיעור הריבית המשמש בחישוב עתודות תביעות בתשלום בביטוח בריאות - ענף סיעוד פרט.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

1. השפעות ריבית והשפעות יישום חוזרים על ההתחייבויות הביטוחיות (המשך):

(ג) ביטוח בריאות:

ברבעון הראשון, בשל עלייה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון אופסה עתודת ה-LAT (מבלי שיהיה צורך להשתמש בעודף שווי הוגן של נכסים לא סחירים אשר מוקצים לענף סיעוד פרט), ובעקבות כך נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בענף סיעוד פרט בסך של כ-764 מיליוני ש"ח לפני מס.

בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד, בשל שינויים של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח כללי בסך של כ-123 מיליוני ש"ח לפני מס וכ-163 מיליוני ש"ח לפני מס, בהתאמה.

ביטוח כללי:

בתקופת הדוח וברבעון השלישי, בשל עלייה חדה של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח כללי בסך של כ-433 מיליוני ש"ח לפני מס וכ-123 מיליוני ש"ח לפני מס, בהתאמה. האמור לא כולל את השפעות העדכונים האקטוארים בביטוח כללי המפורטים בבאור 9(3) להלן.

בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המקביל אשתקד, בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים בפער בין השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים לערכם בספרים, נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח כללי בסך של כ-165 מיליוני ש"ח לפני מס וכ-71 מיליוני ש"ח לפני מס, בהתאמה.

(ד) השפעות יישום חוזרים:

ביום 30 ביוני 2022 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה" (להלן: "החוזר"). החוזר כולל עדכון של הנחות ברירות המחדל המשמשות לחישוב ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה, וכן הנחות מעודכנות של שיעורי השיפורים העתידיים בתמותה.

בעקבות יישום החוזר, בתקופת הדוח נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח בסך של כ-279 מיליוני ש"ח לפני מס גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 1990 בסך של כ-80 מיליוני ש"ח לפני מס, גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון עד שנת 2003 בסך של כ-134 מיליוני ש"ח לפני מס, גידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון משנת 2004 שאינו תלוי תשואה בסך של כ-20 מיליוני ש"ח לפני מס, וגידול בהתחייבויות בגין פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון משנת 2004 תלוי תשואה בסך של כ-45 מיליוני ש"ח לפני מס, וגידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר בריאות בסך של כ-12 מיליוני ש"ח לפני מס.

באשר להשפעות חוזרים שפורסמו בשנת 2021, ראו באור 1ג3 בדוחות השנתיים.

2. עדכון קצב התפתחות הוצאות במודל האקטוארי

בתקופת הדוח וברבעון השלישי, עודכן קצב התפתחות הוצאות במודל האקטוארי ונרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-155 מיליוני ש"ח לפני מס (ענף סיעוד פרט – קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-58 מיליוני ש"ח; ענף מחלות קשות – גידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-23 מיליוני ש"ח).

3. עדכונים להתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי

בחודש יוני 2020, פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון חוזר בנושא "עדכון החוזר המאוחד – הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT)", שעניינו התייחסות לפער שבין העלות המופחתת ובין השווי ההוגן של נכסים שאינם רשומים בדוח על המצב הכספי בשווי הוגן (להלן: "UGL") לצורך בחינת נאותות העתודה (להלן: "החוזר"). בהתאם לחוזר, רשאית חברת ביטוח להקצות נכסים להתחייבויות השונות בהתאם לעקרונות הבאים: (1) בנכסים שקיימים לגביהם מגבלות חישוביות (רגולטוריות) או פנימיות (ניהוליות), יש לפעול בהתאם למגבלות אלה; (2) בנכסים אחרים שאין לגביהם מגבלות ברורות כאמור, ניתן להקצותם על פי נוהל מתועד שתקבע החברה לעניין זה. החוזר מבהיר כי ניתן לבצע שינויים מהותיים בנוהל, ובלבד שלא יתבצעו בתדירות גבוהה, למשל בתדירות העולה על אחת לשנתיים. בחוזר הובהר גם, כי ניתן לקבוע שהקצאת הנכסים תבוצע כפונקציה של סכום ה-LAT (לפני ה-UGL), ובלבד שסכום הנכסים לא יעלה על סכום ההתחייבויות הרלבנטיות (נוהל הקצאה כאמור עשוי להביא לניצול מרבי של השווי העודף, בכפוף למגבלת הנכסים).

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

3. עדכונים להתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי (המשך)

לאור האמור, וכן לאור העלייה החדה של עקום הריבית חסרת הסיכון והעובדה שבעקבותיה אין להראל ביטוח עתודת LAT בסייעוד, עדכנה הראל ביטוח ברבעון השני את נוהל ההקצאה של הנכסים הלא סחירים, בהתאם לנוהל המעודכן, הראל ביטוח יכולה לבצע העברות מעת לעת, ובהתאם לצורך, בין הנכסים המיוחסים למגזרים השונים, באופן שיביא לניצול מרבי של השווי העודף, בכפוף למגבלת הנכסים. בהתאם לחוזר, עדכון נוהל ההקצאה של הנכסים הלא סחירים מטופל כשינוי אומדן בהתאם לתקן חשבונאי בינלאומי (IAS) מספר 8.

כמו כן, במהלך תקופת הדוח, ועם צבירת הניסיון ביישום מודל ה"נוהג המיטבי", עודכן אופן יישום המודל כך שעתודות הבסיס נמדדות בהתאם ל"נוהג המיטבי" ועודכנו ההנחות במודל האקטוארי לרבות בקשר עם הבאה בחשבון של היעדר מתאם מלא בין הענפים השונים, כפי שמתאפשר בעמדת הממונה בדבר "נוהג מיטבי".

בעקבות העדכונים האמורים, נרשם בתקופת הדוח, קיטון נטו בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח כללי בסך של כ-75 מיליוני ש"ח לפני מס (סך של כ-7 מיליוני ש"ח לפני מס בענף רכב חובה, סך של כ-13 מיליוני ש"ח לפני מס בענף רכב רכוש, וסך של כ-55 מיליוני ש"ח לפני מס בענפי חבויות אחרים). מתוך סכום זה סך של כ-84 מיליוני ש"ח לפני מס נובע מתוספת עודף שווי הוגן של נכסים לא סחירים אשר הוקצו בעבר למגזר ביטוח בריאות וכעת מוקצים למגזר ביטוח כללי.

4. בשל ירידות שחלו בשוקי ההון בתקופת הדוח, נרשמו תשואות ריאליות שליליות בפוליסות משתתפות ברווחים שנמכרו בין השנים 1991-2003. בהתאם למנגנון גביית דמי הניהול הקבוע בהסדר התחיקתי, חברת ביטוח לא תגבה דמי ניהול משתנים בגין פוליסות תלויות תשואה שנמכרו בין השנים 1991-2003 עד להשגת רווחי השקעה בגין הנכסים העומדים כנגד התחייבויות תלויות תשואה, שיכסו את הפסדי ההשקעה שנצברו. בהתאם למנגנון שתואר, החברה לא רשמה דמי ניהול משתנים מתחילת שנת 2022, אלא דמי ניהול קבועים בלבד. נכון ליום 30 בספטמבר 2022, אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם בסך של כ-433 מיליוני ש"ח. ראו גם באור 10(1).

5. חלוקת דיבידנד

א. בחודש ינואר 2022, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 250 מיליוני ש"ח. החלטת הדירקטוריון התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות של החברה, סכום העודפים הראויים לחלוקה של החברה ונבחנו עודפי ההון ועמידה בהוראות הסולבנסי. כמו כן דירקטוריון החברה בחן את עמידתה במבחן הרווח ובמבחן יכולת הפירעון הקבועים בסעיף 203 (א) לחוק החברות, ולאחר בחינה זו אישר הדירקטוריון החברה את העמידה במבחן החלוקה. הדיבידנד שולם ביום 3 בפברואר 2022.

ב. בחודש יוני 2022, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 420 מיליוני ש"ח. החלטת הדירקטוריון התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות של החברה, סכום העודפים הראויים לחלוקה של החברה ונבחנו עודפי ההון ועמידה בהוראות הסולבנסי. כמו כן דירקטוריון החברה בחן את עמידתה במבחן הרווח ובמבחן יכולת הפירעון הקבועים בסעיף 203 (א) לחוק החברות, ולאחר בחינה זו אישר הדירקטוריון של החברה את העמידה במבחן החלוקה. הדיבידנד שולם ביום 23 ביוני 2022. סך של 380 מיליוני ש"ח שולם בניירות ערך וסך של 40 מיליוני ש"ח שולם במזומן.

6. סיום כהונה של היועצת המשפטית ומינוי יועץ משפטי

הגב' נטלי משען-זכאי, אשר כיהנה כמשנה למנכ"ל החברה וכיועצת המשפטית הראשית של קבוצת הראל וכן כיו"ר הדירקטוריון של חברות הגמל והפנסיה של קבוצה, סיימה בסוף חודש מאי 2022 את תפקידה בקבוצת הראל בתום שמונה שנות כהונה.

עו"ד גלעד שפירא מונה כמשנה למנכ"ל החברה וכיועץ המשפטי הראשי של קבוצת הראל, החל מיום 1 ביוני 2022.

7. העמדת מסגרת אשראי לחברה בת של הראל השקעות – "המצפן" - שותפים לדרך בע"מ ("להלן: "המצפן")

בחודש דצמבר 2019 התקשרה המצפן עם החברה בהסכם לקבלת מסגרת אשראי בסך 150 מיליוני ש"ח לצורך העמדת אשראי ללקוחותיה, בחודש ספטמבר 2020 הוגדלה מסגרת האשראי ב-100 מיליוני ש"ח נוספים ובחודש נובמבר 2021 אושרה על ידי דירקטוריון החברה הגדלה נוספת של מסגרת האשראי כאמור ב-50 מיליוני ש"ח נוספים. כבטוחה להעמדת מסגרת אשראי זו חתמה הראל השקעות על כתב התחייבות להשקיע בהון המצפן את הסכומים הנדרשים מעת לעת על מנת שההון העצמי של המצפן לא יפחת בכל עת מ-15% מסך המאזן של המצפן. נכון ליום 30 בספטמבר 2022, יתרת האשראי שהעמידה החברה להמצפן הסתכמה לסך של כ-272 מיליוני ש"ח. נכון למועד פרסום הדוח יתרת האשראי שהעמידה החברה להמצפן הסתכמה לסך של כ-232 מיליוני ש"ח.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

8. הקצאת אופציות לעובדים

במסגרת התכנית המתוארת בבאור 38 לדוחות השנתיים, הוקצו בתקופת הדוח 1,317,000 אופציות ל-42 מעובדי החברה. הממוצע המשוקלל של מחיר המימוש של האופציות למועד ההענקה, הינו 35.73 ש"ח. השווי ההוגן של האופציות במועד ההענקה הסתכם לסך של כ-11 מיליוני ש"ח.

9. התקשרות בעסקאות מתן ערבות פיננסית ושירותי תפעול לתיקי משכנתאות המבוטחים על ידי צדדים שלישיים באמצעות החברה ו-EMI

במהלך תקופת הדוח התקשרה הראל בעסקאות מתן ערבות פיננסית ושירותי תפעול לתיקי משכנתאות שהועמדו על ידי מוסדות פיננסיים ומבוטחים על ידי חברת ביטוח משנה זרה. במסגרת העסקאות כאמור, החברה תעניק ערבות לחברת ביטוח המשנה בגובה של 50% מעלות התביעות, ככל שיוגשו, ותהיה זכאית לעמלה בשיעור של 50% מהפרמיה נטו שמקבלת חברת ביטוח המשנה. EMI תעניק שירותי תפעול בקשר עם התיקים המבוטחים במתכונת של TPA – Third Party Administrator.

התמורה שמקבלת EMI בגין שירותי התפעול מתקבלת מהחברה לפי מנגנון עלות פלוס 10%, כאשר בקביעת העלות תשוקלל, בין היתר, מורכבות התפעול בקשר עם התיקים החדשים מהעסקאות לעיל.

10. השקעה והתקשרות עם נושא משרה ב"המצפן- שותפים לדרך בע"מ" (להלן: "המצפן")

בחודש יולי 2022 החליט דירקטוריון המצפן, חברה בת של הראל השקעות, על הגדלת ההון העצמי של המצפן בסך כולל של 30 מיליוני ש"ח על מנת לשמור על דרישות הלימות ההון נוכח תיק האשראי הצפוי של המצפן עד לסוף שנת 2022. לפיכך, ובהתאם להוראות הסכם המייסדים של המצפן, הזרימה הראל השקעות להמצפן את חלקה בסכום זה העומד על סך של 21 מיליוני ש"ח. בנוסף, ובהתאם להוראות הסכם המייסדים העמידה הראל לבעלי המניות האחרים של המצפן, שותפות אלון ומר מישל סיבוני את חלקם היחסי בסכום הנדרש לצורך הגדלת ההון, כהלוואות Non-recourse בסך של 6 מיליוני ש"ח ו-3 מיליוני ש"ח, בהתאמה. זאת, בהתאם לתנאים הקבועים בהסכם המייסדים ביחס להלוואות אלו. על פי חוות דעת כלכלית חיצונית שקיבלה הראל השקעות, שווי ההטבה הגלום בהלוואה שקיבל מר מישל סיבוני מצוי בטווח שבין (35,621) ש"ח לבין 170,812 ש"ח. הראל השקעות העריכה את שווי ההטבה הגלום בהלוואה בסך של כ-85 אלפי ש"ח. מר מישל סיבוני נושא בעלותה של הטבה זו, באופן שמלוא עלותה הופחת מעלות שכרו הכוללת של מר מישל סיבוני. יובהר, כי ההלוואה למר מישל סיבוני, המכהן כמנכ"ל הראל השקעות וכיו"ר החברה, אושרה ע"י ועדות התגמול, ועדות הביקורת והדירקטוריונים של הראל השקעות ושל החברה.

11. דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה

ביום 30 במאי 2022 פרסמה החברה דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021. לפרטים נוספים, ראו באור 8.

באור 10 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

1. בהמשך לאמור בבאור 9(4), סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם בסך של כ-366 מיליוני ש"ח.

כמו כן, מאז המחצית הראשונה של שנת 2022 ועד בסמוך למועד פרסום הדוח נמשכה מגמת העלייה החדה של עקום הריבית חסרת הסיכון. יצוין כי מידת ההשפעה של השינויים של עקום הריבית על הדוחות הכספיים תלויה, בין היתר, בפרמטרים שונים, לרבות מאפייני ההתחייבויות הביטוחיות, המח"מ הרלבנטי, והריבית הרלבנטית לכל אחת מסוגי ההתחייבויות ואופן המדידה שלהן.

2. דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה

ביום 28 בנובמבר 2022 פרסמה החברה דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2022. לפרטים נוספים, ראו באור 8.

3. אישור פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים חלה על נושאי משרה ודירקטורים בהראל השקעות ובחברות הבנות של הראל השקעות המכהנים כיום וכן שיכהנו בהראל השקעות ו/או בחברות הבנות מעת לעת (לרבות נושאי משרה בהראל השקעות או בחברות הבנות הנחשבים לבעלי שליטה או קרוביהם).

ביום 20 בנובמבר 2022 וביום 28 בנובמבר 2022, אישרו ועדת התגמול של החברה וכן דירקטוריון החברה, בהתאמה, התקשרות החברה עם הראל השקעות, החל מיום 31 באוקטובר 2022 למשך שנה, בהסכם לביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בהראל השקעות וביתר החברות בקבוצה, ובהם מי שעשוי להיחשב כבעל שליטה בהראל השקעות, כך שסכום הביטוח יעמוד על 200 מיליוני דולר ארה"ב. עלות הפרמיה השנתית בגין הכיסוי כאמור וגובה ההשתתפות העצמית הינם בהתאם לתנאי השוק, ונקבעים בהתאם להצעות שקיבלה החברה ממבטחי משנה.

הראל חברה לביטוח בע"מ

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד
בעלי המניות של הראל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") ליום 30 בספטמבר 2022 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך ואשר נכלל בנספח א' למידע הכספי לתקופות ביניים המאוחד של החברה לתאריך ולתקופות האמורים. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בחוזר ביטוח 2015-1-15.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 בנובמבר 2022

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו")

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן: דוחות סולו), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). המדיניות החשבונאית שפורטה בראש 3 לעיל בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית, יושמה בהכנת באור תמציתי זה, למעט המפורט להלן:

- א. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס שיטת השווי המאזני למעט:
1. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת שהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.
 2. פעילות בתחום ההלוואות לכל מטרה לבני 60 ומעלה באמצעות חברה מוחזקת שזוהי פעילותה היחידה.

דוחות על המצב הכספי ביניים

	30 בספטמבר	31 בדצמבר	
	2022	2021	2021
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים			
נכסים בלתי מוחשיים	1,134	875	1,052
הוצאות רכישה נדחות	2,424	2,299	2,316
רכוש קבוע	1,332	1,349	1,346
השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	1,415	1,183	1,194
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה	2,017	1,856	1,963
נדל"ן להשקעה אחר	2,258	1,987	2,163
נכסי ביטוח משנה	5,360	4,488	5,148
נכסי מסים שוטפים	217	55	-
חייבים ויתרות חובה	3,185	1,270	1,168
פרמיה לגבייה	1,515	1,338	1,373
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה	68,549	70,556	73,850
השקעות פיננסיות אחרות			
נכסי חוב סחירים	10,143	11,848	12,699
נכסי חוב שאינם סחירים	13,149	12,002	12,326
מניות	1,604	1,489	1,635
אחרות	3,585	3,002	3,183
סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות	28,481	28,341	29,843
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה	5,137	4,178	5,012
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	1,357	1,989	2,202
סך כל הנכסים	124,381	121,764	128,630
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה	78,061	*77,723	81,548

* מוין מחדש

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות על המצב הכספי ביניים (המשך)

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2021	2021	2022	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				הון והתחייבויות
				הון
869	869	869	869	הון מניות ופרמיה על מניות
1,538	1,386	693	693	קרנות הון
3,624	3,284	3,346	3,346	עודפים
6,031	5,539	4,908	4,908	סך כל ההון
				התחייבויות
30,430	*29,370	30,887	30,887	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
80,532	*76,648	75,581	75,581	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,202	1,087	757	757	התחייבויות מסים נדחים
263	240	237	237	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
20	-	9	9	התחייבויות מסים שוטפים
4,590	3,679	4,425	4,425	זכאים ויתרות זכות
5,562	5,201	7,577	7,577	התחייבויות פיננסיות
122,599	116,225	119,473	119,473	סך כל ההתחייבויות
128,630	121,764	124,381	124,381	סך כל ההון וההתחייבויות

* מוין מחדש

שלומית זק"יש אנגל
משנה למנכ"ל
ומנהלת הכספים

אריק פרץ
משנה למנכ"ל ומנהל
חטיבת כספים ומשאבים

ניר כהן
מנהל כללי

מישל סיבוגי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 28 בנובמבר 2022

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
14,831	3,688	4,159	10,921	12,556	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,780	457	548	1,288	1,583	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
13,051	3,231	3,611	9,633	10,973	פרמיות שהורווחו בשייר
11,735	1,653	(1,397)	7,923	(5,629)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו
922	154	129	630	393	והכנסות מימון
301	76	90	220	267	הכנסות מדמי ניהול
10	2	10	2	25	הכנסות מעמלות
					הכנסות אחרות
26,019	5,116	2,443	18,408	6,029	סך כל ההכנסות
22,747	4,267	1,845	16,096	3,709	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
1,468	331	445	1,084	1,219	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
21,279	3,936	1,400	15,012	2,490	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,472	628	694	1,835	2,060	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
874	203	235	613	693	הוצאות הנהלה וכלליות
-	2	2	4	7	הוצאות אחרות
261	67	97	220	359	הוצאות מימון, נטו
24,886	4,836	2,428	17,684	5,609	סך כל ההוצאות
164	24	(1)	99	106	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,297	304	14	823	526	רווח לפני מסים על ההכנסה
365	92	12	230	156	מסים על ההכנסה
932	212	2	593	370	רווח לתקופה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
932	212	2	593	370	רווח לתקופה
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
					שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
832	224	(483)	522	(1,403)	שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(426)	(54)	(21)	(345)	(71)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד חלק הקבוצה ברווח (בהפסד) כולל של חברות מוחזקות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
49	2	18	12	61	הטבת מס (מסים על ההכנסה) בגין פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
2	1	-	2	(35)	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד, נטו ממס
(53)	(18)	6	(14)	106	פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
(152)	(58)	169	(62)	491	הערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע בשימוש עצמי
18	5	(1)	6	(28)	קרן הערכה מחדש לגבי פריטי רכוש קבוע
270	102	(312)	121	(879)	מדידה מחדש של תכנית הטבה מוגדרת מסים על ההכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
-	-	2	-	21	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועברו לרווח והפסד, נטו ממס
29	2	-	29	-	סך כל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
(1)	(2)	7	(1)	33	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה
(8)	-	(3)	(8)	(14)	
20	-	6	20	40	
290	102	(306)	141	(839)	
1,222	314	(304)	734	(469)	

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

ס"ה"ב	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12,556	-	3,115	4,401	5,040
1,583	-	1,168	261	154
10,973	-	1,947	4,140	4,886
(5,629)	363	83	(229)	(5,846)
393	2	-	3	388
267	-	208	13	46
25	4	-	-	21
6,029	369	2,238	3,927	(505)
3,709	-	2,188	2,520	(999)
1,219	-	717	408	94
2,490	-	1,471	2,112	(1,093)
2,060	-	631	752	677
693	38	53	273	329
7	-	7	-	-
359	204	70	67	18
5,609	242	2,232	3,204	(69)
106	84	24	2	(4)
526	211	30	725	(440)
(1,288)	(557)	(25)	(372)	(334)
(762)	(346)	5	353	(774)
30,887	-	10,760	7,690	12,437
75,581	-	-	5,164	70,417

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות (ההוצאות)
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

ס"ב	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,159	-	1,077	1,538	1,544
548	-	405	90	53
3,611	-	672	1,448	1,491
(1,397)	205	(24)	(46)	(1,532)
129	(1)	-	1	129
90	-	69	4	17
10	3	-	-	7
2,443	207	717	1,407	112
1,845	-	784	1,104	(43)
445	-	251	158	36
1,400	-	533	946	(79)
694	-	219	258	217
235	18	15	92	110
2	-	2	-	-
97	63	10	20	4
2,428	81	779	1,316	252
(1)	8	4	(5)	(8)
14	134	(58)	86	(148)
(471)	(281)	44	(115)	(119)
(457)	(147)	(14)	(29)	(267)
30,887	-	10,760	7,690	12,437
75,581	-	-	5,164	70,417

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל ההפסד הכולל לפני מסים על ההכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

ס"ה"ב	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10,921	-	2,586	3,965	4,370
1,288	-	925	225	138
9,633	-	1,661	3,740	4,232
7,923	395	360	751	6,417
630	1	-	3	626
220	-	177	14	29
2	-	-	-	2
18,408	396	2,198	4,508	11,306
16,096	-	2,313	3,677	10,106
1,084	-	647	347	90
15,012	-	1,666	3,330	10,016
1,835	-	535	688	612
613	36	39	239	299
4	4	-	-	-
220	168	3	37	12
17,684	208	2,243	4,294	10,939
99	50	24	12	13
823	238	(21)	226	380
205	47	78	47	33
1,028	285	57	273	413
29,370	-	9,762	*7,618	11,990
76,648	-	-	*5,619	71,029

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* מוין מחדש

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,688	-	908	1,368	1,412
457	-	326	81	50
3,231	-	582	1,287	1,362
1,653	69	141	177	1,266
154	-	-	1	153
76	-	58	5	13
2	-	-	-	2
5,116	69	781	1,470	2,796
4,267	-	796	998	2,473
331	-	196	114	21
3,936	-	600	884	2,452
628	-	188	235	205
203	7	13	81	102
2	2	-	-	-
67	54	(4)	13	4
4,836	63	797	1,213	2,763
24	5	6	5	8
304	11	(10)	262	41
155	52	15	35	53
459	63	5	297	94
29,370	-	9,762	*7,618	11,990
76,648	-	-	*5,619	71,029

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* מוין מחדש

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס		ביטוח חיים	
	למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
14,831	-	3,580	5,364	5,887
1,780	-	1,286	307	187
13,051	-	2,294	5,057	5,700
11,735	528	503	1,097	9,607
922	2	-	4	916
301	-	243	19	39
10	-	-	-	10
26,019	530	3,040	6,177	16,272
22,747	-	3,248	4,966	14,533
1,468	-	892	453	123
21,279	-	2,356	4,513	14,410
2,472	-	750	917	805
874	99	53	315	407
261	213	(11)	45	14
24,886	312	3,148	5,790	15,636
164	83	40	21	20
1,297	301	(68)	408	656
432	149	109	104	70
1,729	450	41	512	726
30,430	-	10,794	7,683	11,953
80,532	-	-	5,786	74,746

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות (הכנסות) מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

ס"ב	ענפי חבויות אחרים **	ענפי רכוש ואחרים *	רכב רכוש	רכב חובה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,415	842	1,021	939	613	פרמיות ברוטו
1,244	321	785	47	91	פרמיות ביטוח משנה
2,171	521	236	892	522	פרמיות בשייר
224	65	37	92	30	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
1,947	456	199	800	492	פרמיות שהורווחו בשייר
83	34	15	7	27	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
208	46	154	4	4	הכנסות מעמלות
2,238	536	368	811	523	סך כל ההכנסות
2,188	345	489	866	488	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
717	152	412	64	89	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,471	193	77	802	399	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
631	132	204	198	97	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
53	9	12	16	16	הוצאות הנהלה וכלליות
7	-	1	3	3	הוצאות אחרות
70	35	2	5	28	הוצאות מימון, נטו
2,232	369	296	1,024	543	סך כל ההוצאות
24	11	1	2	10	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
30	178	73	(211)	(10)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(25)	(12)	-	(2)	(11)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
5	166	73	(213)	(21)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
10,760	5,192	1,181	932	3,455	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2022
7,212	3,215	233	873	2,891	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2022

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 73% מסך הפרמיות בענפים אלו

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים **	ענפי רכוש ואחרים *	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,011	197	326	288	200
370	89	247	8	26
641	108	79	280	174
(31)	(45)	7	4	3
672	153	72	276	171
(24)	(13)	4	(2)	(13)
69	15	51	1	2
717	155	127	275	160
784	163	149	287	185
251	62	126	16	47
533	101	23	271	138
219	48	70	68	33
15	3	2	5	5
2	-	-	1	1
10	5	-	1	4
779	157	95	346	181
4	2	-	-	2
(58)	-	32	(71)	(19)
44	20	2	4	18
(14)	20	34	(67)	(1)
10,760	5,192	1,181	932	3,455
7,212	3,215	233	873	2,891

פרמיות ברוטו	200
פרמיות ביטוח משנה	26
פרמיות בשייר	174
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	3
פרמיות שהורווחו בשייר	171
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	(13)
הכנסות מעמלות	2
סך כל ההכנסות	160
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו	185
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	47
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	138
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	33
הוצאות הנהלה וכלליות	5
הוצאות אחרות	1
הוצאות מימון, נטו	4
סך כל ההוצאות	181
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	2
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה	(19)
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה	18
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה	(1)
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2022	932
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2022	873

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 62% מסך הפרמיות בענפים אלו

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,899	786	842	775	496	פרמיות ברוטו
981	305	658	13	5	פרמיות ביטוח משנה
1,918	481	184	762	491	פרמיות בשייר
257	63	17	95	82	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
1,661	418	167	667	409	פרמיות שהורווחו בשייר
360	181	19	26	134	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
177	40	134	3	-	הכנסות מעמלות
2,198	639	320	696	543	סך כל ההכנסות
2,313	842	359	560	552	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
647	324	304	7	12	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,666	518	55	553	540	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
535	115	178	167	75	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
39	8	11	11	9	הוצאות הנהלה וכלליות
3	2	-	-	1	הוצאות מימון, נטו
2,243	643	244	731	625	סך כל ההוצאות
24	12	1	2	9	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(21)	8	77	(33)	(73)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
78	41	2	6	29	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
57	49	79	(27)	(44)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
9,762	5,420	1,006	681	2,655	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2021
6,845	3,406	179	669	2,591	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2021

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
848	172	284	214	178
316	93	218	4	1
532	79	66	210	177
(50)	(59)	4	(23)	28
582	138	62	233	149
141	71	7	10	53
58	14	43	1	-
781	223	112	244	202
796	280	107	215	194
196	101	90	4	1
600	179	17	211	193
188	42	60	61	25
13	-	5	4	4
(4)	(1)	-	(1)	(2)
797	220	82	275	220
6	2	1	1	2
(10)	5	31	(30)	(16)
15	8	1	1	5
5	13	32	(29)	(11)
9,762	5,420	1,006	681	2,655
6,845	3,406	179	669	2,591

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2021
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2021

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 62% מסך הפרמיות בענפים אלו

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים**	ענפי חבויות אחרים**	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
620	953	1,119	1,001	3,693
19	19	881	412	1,331
601	934	238	589	2,362
32	11	8	17	68
569	923	230	572	2,294
192	34	28	249	503
1	5	182	55	243
762	962	440	876	3,040
796	806	441	1,205	3,248
22	19	370	481	892
774	787	71	724	2,356
108	236	245	161	750
13	15	14	11	53
(4)	(1)	-	(6)	(11)
891	1,037	330	890	3,148
15	3	1	21	40
(114)	(72)	111	7	(68)
42	7	3	57	109
(72)	(65)	114	64	41
3,499	760	1,028	5,507	10,794
2,952	706	188	3,426	7,272

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
 פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2021
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, שייר ליום 31 בדצמבר 2021

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 73% מסך הפרמיות בענפים אלו

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

- ג. קשרים, התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות
1. לעניין דירוג מידרוג, ראו באור 6 לדוחות הכספיים המאוחדים.
 2. לעניין פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ח') של הראל הנפקות, ראו באור 6 לדוחות הכספיים המאוחדים.
 3. לעניין חלוקת דיבידנד ע"י החברה, ראו באור 9 דוחות הכספיים המאוחדים.
 4. לעניין סיום כהונה של היועצת המשפטית ומינוי יועץ משפטי, ראו באור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים.
 5. לעניין העמדת אשראי לחברת המצפן, ראו באור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים.
 6. לעניין עדכונים להתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי, ראו באור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים.
 7. לעניין אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת נכון ליום 30 בספטמבר 2022 ובסמוך למועד פרסום הדוחות, ראו באור 9 ובאור 10 לדוחות הכספיים המאוחדים, בהתאמה.
 8. לעניין הקצאת אופציות לעובדים, ראו באור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים.
 9. לעניין התקשרות בעסקאות מתן ערבות פיננסית ושירותי תפעול לתיקי משכנתאות המבוטחים על ידי צדדים שלישיים באמצעות החברה ו-EMI, ראו באור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים.
 10. לעניין השקעה והתקשרות עם נושא משרה ב"המצפן- שותפים לדרך בע"מ", ראו באור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים.
 11. לעניין פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה לימים 31 בדצמבר 2021 ו-30 ביוני 2022, ראו באור 9 ובאור 10 לדוחות הכספיים המאוחדים, בהתאמה.
 12. לעניין אישור פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, ראו באור 10 לדוחות הכספיים המאוחדים.

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה

א. פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחיובים	מוחזקים לפידיון	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
10,166	-	15	10,151	-	נכסי חוב סחירים (1א)
13,145	13,145	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,604	-	-	1,604	-	מניות (2א)
3,595	-	-	3,290	305	אחרות (3א)
28,510	13,145	15	15,045	305	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחיובים	מוחזקים לפידיון	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11,876	-	28	11,809	39	נכסי חוב סחירים (1א)
11,997	11,997	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,489	-	-	1,489	-	מניות (2א)
3,013	-	-	2,760	253	אחרות (3א)
28,375	11,997	28	16,058	292	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחיובים	מוחזקים לפידיון	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
12,732	-	14	12,718	-	נכסי חוב סחירים (1א)
12,321	12,321	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,635	-	-	1,635	-	מניות (2א)
3,194	-	-	2,847	347	אחרות (3א)
29,882	12,321	14	17,200	347	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים ראו באור 6 "מכשירים פיננסיים" בדוחות המאוחדים

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה (המשך)

1. נכסי חוב סחירים

עלות מופחתת			הערך בספרים		
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2021	2021	2022	2021	2021	2022
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7,105	6,920	6,185	7,601	7,269	5,734
4,719	4,236	4,739	5,131	4,607	4,432
11,824	11,156	10,924	12,732	11,876	10,166
			-	-	-

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

2. מניות

עלות			הערך בספרים		
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2021	2021	2022	2021	2021	2022
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
800	734	908	1,278	1,160	1,110
260	249	308	357	329	494
1,060	983	1,216	1,635	1,489	1,604
			61	38	95

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך כל המניות ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

3. השקעות פיננסיות אחרות

עלות			הערך בספרים		
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2021	2021	2022	2021	2021	2022
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
545	543	288	556	545	287
1,848	1,783	2,146	2,638	2,468	3,308
2,393	2,326	2,434	3,194	3,013	3,595
			171	127	184
			5	17	301

השקעות פיננסיות סחירות

השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

מכשירים נגזרים המוצגים בהתחייבויות פיננסיות

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

**דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הראל חברה לביטוח בע"מ
ליום 30 ביוני 2022**

תוכן עניינים
דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הראל חברה לביטוח בע"מ
ליום 30 ביוני 2022

1.	רקע ודרישות גילוי	2
א.	משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II	2
ב.	הוראות בתקופת הפריסה	2
ג.	הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי	3
ד.	הוראות בנושא הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון	3
ה.	הגדרות	4
ו.	מתודולוגית החישוב	5
ז.	הערות והבהרות	6
2.	יחס כושר פירעון וסף הון	7
3.	מידע אודות מאזן כלכלי	8
4.	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14
5.	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	16
6.	סף הון (MCR)	17
7.	השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה	18
8.	מגבלות על חלוקת דיבידנד	19

1. רקע ודרישות גילוי

א. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר ביטוח 2020-1-15 מיום 14 באוקטובר 2020, שעניינו "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "הוראות משטר כושר פירעון כלכלי") ובהתאם להבהרות והנחיות נוספות של הממונה שעניינן יישום משטר כושר פירעון כלכלי.

המידע נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1 שבחלק 4 לשער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו לאחרונה בחוזר ביטוח 2020-1-17 מיום 14 באוקטובר 2020 שעניינו עדכון הוראות החוזר המאוחד בעניין "דין וחשבון לציבור" - גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי (להלן - "הוראות הגילוי") ובהתאם להבהרות והנחיות נוספות של הממונה שעניינן גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי.

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי המוכר, לצורך משטר כושר פירעון כלכלי, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות מגבלות על הרכב הון עצמי ביחס ל-SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן בסעיף 1.ב. נקבע כי שיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון המוכר יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - "SCR"). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - "MCR" או "סף הון"). בהתאם להוראות סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לסכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהוראות סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR. ההון המוכר וההון הנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. חישובים אלה הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

ב. הוראות בתקופת הפריסה

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות, בין היתר, הוראות מעבר, במסגרתן נקבעה תקופת פריסה בה תיושמה ההנחיות הבאות:

(א) ניכוי מעתודות הביטוח

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, חברת ביטוח רשאית, לאחר שקיבלה אישור הממונה לכלול בחישוב עתודות הביטוח בתקופת הפריסה ניכוי מעתודות הביטוח (להלן - "הניכוי"). הניכוי מחושב, בהתאם להנחיות הממונה במכתב למנהלי חברות הביטוח מיום 15 באוקטובר 2020, המפרט את העקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה (להלן - "מכתב עקרונות הניכוי") והוא מופחת באופן הדרגתי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

בהתאם לעקרונות חישוב הניכוי, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. על החברה לוודא שערכו של הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בצורה זהירה ושמרנית ובכל מועד דיווח יהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון, כאשר הוא מחושב ללא הניכוי בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

החברה נדרשת לחשב מחדש את הניכוי בתקופת הפריסה בתקופות עוקבות מידי שנתיים, אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של החברה או בהתאם לדרישת הממונה. חישוב מחדש עשוי לשנות את ערכו של הניכוי. חישוב הניכוי לראשונה בוצע ביום 31 בדצמבר 2019 וחישוב מחדש של הניכוי בוצע ביום 31 בדצמבר 2021. נכון ליום 30 ביוני 2022 בוצע חישוב מחדש של הניכוי, על רקע ההשפעה המהותית של עליית הריבית על גובה הניכוי. בנוסף, בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. דירקטוריון החברה אישר ביום 3 בנובמבר 2022 את סכום הניכוי שחושב מחדש וביום 21 בנובמבר 2022 הודיע הממונה, כי אין לו הערות לחישוב מחדש של הניכוי ליום 30 ביוני 2022.

- (ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- (ג) לעניין הרכב ההון המוכר, נקבע שההיקף המקסימלי של הון רובד 2 בתקופת הפריסה יעמוד על שיעור של 50% מההון הנדרש לכושר פירעון.

הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד בדוח זה

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, הנחות על דפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש ומרווח הסיכון, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ג. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי

בהוראות הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי יפורסם באתר האינטרנט של החברה וייכלל במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה. כמו כן הוראות הגילוי כוללות הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו. בהתאם להוראות הגילוי, חברת ביטוח נדרשת לכלול בדוח השנתי מידע בדבר מבחני רגישות של יחס כושר הפירעון ביחס לגורמי סיכון שונים המהותיים לחברה באופן מדורג, כך שדיווח רגישות לשינוי בריבית חל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 ודיווח רגישות לשינוי בשאר גורמי הסיכון המהותיים יחל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021. לא נדרש דיווח של מבחני רגישות בדוח ליום 30 ביוני 2022. החל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2021, חברת ביטוח נדרשת לכלול בדוח השנתי גם מידע כמותי, שיסביר את הגורמים המרכזיים לשינוי בעודף ההון משנה לשנה. מבנה "דוח תנועה בעודף ההון" נקבע בחוזר ביטוח 1-8-2022 מיום 13 במרץ 2022 ונועד לתת ביטוי נאות להשפעות על עודף ההון. לא נדרש דיווח של דוח תנועה בעודף ההון בדוח ליום 30 ביוני 2022.

ד. הוראות בנושא הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון

ביום 5 בינואר 2022 פורסמו מכתב עקרונות ותיקון לחוזר המאוחד בנושא יישום הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון של חברת ביטוח (להלן "הנחיות ORSA"). עיקרון מרכזי בבסיס ההערכה העצמית של הסיכונים וכושר הפירעון הוא יצירת קשר בין אסטרטגיה עסקית, סיכונים וניהול ההון. חברת ביטוח המנהלת את סיכונה לפי עיקרון זה, תיצור הבנה והבהרה של יכולתה לשאת לאורך זמן את הסיכונים להם היא נחשפת כתוצאה ממימוש האסטרטגיה העסקית שלה. בהתאם לסעיף 7.4.28 בפרק 3 לחלק 4 בשער 5 בחוזר המאוחד שכותרתו "דיווח לממונה על שוק ההון", חברת ביטוח תמסור לממונה דיווח אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. היישום צפוי להיות הדרגתי, חלקו ביום 1 בינואר 2023 עם השלמות ביום 1 בינואר 2024. החברה נערכת ליישם את ההוראות בהתאם ללוח הזמנים שנקבע.

הגדרות	ה.
החברה	- הראל חברה לביטוח בע"מ.
הממונה	- הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
הוראות משטר כושר פירעון כלכלי	- הוראות חוזר הממונה 2020-1-15 בעניין "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II, על הבהרותיו.
אומדן מיטבי (Best Estimate)	- צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	- Similar to Life Techniques. ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	- Non-Similar to Life Techniques. ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)	- Basic Solvency Capital Requirement. הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	- Solvency Capital Requirement. סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון עצמי מוכר	- סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר סולבנסי.
הון רובד 1 בסיסי	- הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרו לאחר תאריך הדוח ועד ליום פרסומו לראשונה של הדוח.
הון רובד 1 נוסף	- שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.
הון רובד 2	- מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כשוויים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי.
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון	- השפעת המתאם החלקי בין סיכונים שונים במודל על סכימתם. ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים, כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
יחס כושר פירעון	- היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
התאמת תרחיש מניות	- דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
מאזן כלכלי	- מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי.
מרווח סיכון (RM)	- Risk Margin. סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
מתאם תנודתיות (VA)	- Volatility Adjustment. רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
ניכוי בתקופת הפריסה	- חברת ביטוח רשאית, לאחר שקיבלה אישור לכך מהממונה, לנכות בתקופת הפריסה סכום מעתודות הביטוח, בהתאם לעקרונות שקבע הממונה. גידול בעתודות הביטוח יפרס בצורה הדרגתית עד לשנת 2032.
סף הון מינימלי (MCR)	- Minimum Capital Requirement. הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.

<p>Expected Profit in Future Premiums. הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות קיימים הנובע מפרמיות עתידיות.</p>	<p>רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)</p>
<p>Ultimate Forward Rate. שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.</p>	<p>UFR</p>
<p>ביקורת רואה החשבון המבקר של החברה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי 3400 ISAE - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.</p>	<p>מבוקר</p>

1. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. להלן עיקרי ההוראות:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי ההוראות המפורטות שפרסם הממונה, אשר מבוססות על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על פי ההוראות, מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של הוצאות רכישה נדחות ושל נכסים לא מוחשיים, למעט נכסי אינשורטק שקיבלו הכרה על ידי הממונה.

ניכוי בתקופת הפריסה

הניכוי בתקופת הפריסה מחושב בהתאם למכתב עקרונות הניכוי, כמתואר בסעיף 1.ב.א) לעיל.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים, אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחדים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי, בגין נכסים לא מוחשיים ובגין חברות מנהלות.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי. דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו בהוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, חברת ביטוח רשאית להכיר בהתאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה עד לגובה יתרת העתודה למסים נדחים נטו הרשומה במאזן הכלכלי, בתוספת נכס מס כנגד רווחים עתידיים שמתקיימים בו כל התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה, כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם;

- הוא נובע מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד ;
- ערכו אינו עולה על שיעור של 5% מה-BSCR.

ז. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח הכספי של החברה ליום 30 ביוני 2022. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח הכספי של החברה ליום 30 ביוני 2022 אם וככל שבוצעו. יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה יכולת להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב. למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.1, 2.2, 2.3 בחלק ב' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2021 ובסעיף 2.4 בדוח הכספי ליום 30 ביוני 2022.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם להוראות סולבנסי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שוויין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37. מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבאור 39א' לדוחות הכספיים לשנת 2021 ובבאור 7 בדוח הכספי ליום 30 ביוני 2022, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

2. יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
(מבוקר)	(בלתי סקור ובלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
17,873	16,694
10,236	9,261
7,637	7,433
175%	180%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון – ראו סעיף 4

הון נדרש לכושר פירעון – ראו סעיף 5

עודף הון

יחס כושר פירעון כלכלי

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

(פדיון) הון

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף הון

יחס כושר פירעון כלכלי

-	-
17,873	16,694
7,637	7,433
175%	180%

שינויים עיקריים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים

מצב ההון של החברה ליום 30 ביוני 2022 הושפע מההתפתחות העסקית השוטפת של החברה, חלוקת דיבידנד, שינויים במשנני שוק, עדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות, עדכון הנחיות רגולטוריות ועדכוני מודל שוטפים.

- בתקופת הדוח החברה חילקה דיבידנד בסך 670 מיליוני ש"ח, מזה 250 מיליוני ש"ח ששולמו בפברואר 2022 ונכללו בחישוב יחס כושר פירעון כלכלי לסוף 2021.
- במהלך תקופת הדוח חלה עליה משמעותית בעקום הריבית השקלית הצמודה חסרת הסיכון וברכיב ה-Volatility Adjustment, באופן שגרם לירידה בשווי ההתחייבויות הביטוחיות במוצרי החיסכון ומוצרי סיעוד ולירידה בדרישות ההון של חלק מהתרחישים הביטוחיים וגרם לגידול בעודף ההון. מנגד, עליית הריבית תרמה לירידה בשווי נכסי חוב ולקיטון בעודף ההון. במצטבר, שינויים אלה הובילו לגידול בעודף ההון וביחס כושר פירעון כלכלי של החברה.
- נכון ליום 30 ביוני 2022 בוצע חישוב מחדש של הניכוי, על רקע ההשפעה המהותית של עליית הריבית על גובה הניכוי. בנוסף, בוצעה הפחתה ליניארית מסכום הניכוי, בהתאמה לתקופת הפריסה. עדכון הניכוי הביא לקיטון בעודף ההון וביחס כושר פירעון כלכלי של החברה.
- ביום 30 ביוני 2022 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות – עדכון מערך הנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה" (להלן: "עדכון לוחות תמותה"). החוזר כולל עדכון של הנחות ברירות המחדל המשמשות לחישוב ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה, וכן הנחות מעודכנות של שיעורי השיפורים העתידיים בתמותה. בעקבות יישום החוזר, נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח וגידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזר בריאות. שינויים אלה הובילו לקיטון בעודף ההון וביחס כושר פירעון כלכלי של החברה.
- ביום 20 בספטמבר 2022 פורסם חוזר ביטוח 2022-1-13 שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 3 פרק 1 - עדכון תעריפים בפוליסות בריאות מתעדכנות", במסגרתו נוספו הוראות בפרק 1 לחלק 3 בשער 6 לחוזר המאוחד שעניינן "שינוי תעריפים בביטוח הוצאות רפואיות פרט", הקובעות, בין היתר, כי חברות ביטוח רשאיות לשנות את הפרמיה מבלי שתחול חובה להודיע על כך מראש לממונה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתקיים תנאים מוגדרים. הוראות החוזר יחולו על תכניות ביטוח הוצאות רפואיות פרט שישווקו או שיחדשו לאחר מועד התחילה, למעט ביטוח סיעודי, ביטוח תאונות אישיות, ביטוח שינויים וביטוח עובדים זרים, ותחילתן ביום פרסומן. יישום הוראות החוזר הביא לעליה בעודף ההון וביחס כושר פירעון כלכלי של החברה.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד עודף ההון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 8 להלן.

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
(מבוקר)	(בלתי סקור ובלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
2,735	2,771
13,302	12,618

סף הון (MCR) - ראו סעיף 6.א

הון עצמי לעניין סף הון - ראו סעיף 6.ב

3. מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (פרק 1 חלק 2 של שער 5) (להלן - "פרק מדידה בחוזר המאוחד"), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי, כדלהלן:

(1) מאזן מאוחד

הנתונים במאזן הכלכלי מוצגים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה.

(2) נכסים

א. **נכסים בלתי מוחשיים** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס. ביום 13 ביולי 2021 פרסם הממונה מכתב למנהלי חברות הביטוח (שה. 740-2021) בנושא "עקרונות להכרה בהשקעה באינשורטק בחישוב יחס כושר פירעון כלכלי". בהתאם למכתב, חברת ביטוח תהיה רשאית להגיש לממונה בקשה להכרה בנכס בלתי מוחשי בשל השקעה באינשורטק.

ב. **הוצאות רכישה נדחות** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס.

ג. **השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו. בחברה מנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.

ד. **נכסי חוב בלתי סחירים** - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

ה. **אג"ח מיועדות** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.

(3) התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, מרווח סיכון (RM) ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן - "BE" או "Best Estimate") המבוסס על הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, חישוב התחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, וחישוב התחייבויות ביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE - בפרק המדידה בחוזר המאוחד המתייחס לנוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי.

מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר ניתן ביטוי לסיכון ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהם מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמותאר בבאור 3 ג' לדוחות השנתיים.

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע על ידי הממונה. חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1.1. לעיל - הערות והבהרות.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו וגם לא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלוונטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ואו על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, מספר כיסויים, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

א) הנחות כלכליות

- ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה צמודות בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) המחושב על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווין ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.

(ב) הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכם הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

(ג) הנחות דמוגרפיות

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות)
- תמותת גמלאים ופעילים
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות
- מימוש ומסלולי גמלה

(ד) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם - בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך.

(4) מרווח סיכון (Risk Margin)

בנוסף להתחייבויות הביטוחיות על בסיס הערכה מיטבית, מחושב רכיב של מרווח סיכון, המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושבות על בסיס הערכה מיטבית, במלואן. ה-Risk Margin מחושב בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת, אך ללא רכיב ה-VA. דרישת ההון העתידית מחושבת לפי "שיטת גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח, למעט דרישת הון בגין סיכונים שוק, בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את התפתחות הסיכונים על פני ציר הזמן.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון

כאמור לעיל, מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי בגין סיכונים ביטוחיים לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בנוסף, דרישות ההון מבוססות על ההערכה המיטבית, לרבות מגבלותיה כפי שתוארו לעיל. כמו כן, תרחישי הקיצון והקורלציות המוגדרים במסגרת המודל הסטנדרטי לחישוב דרישות ההון מתבססים על סדרת תרחישים והנחות אשר הוגדרו על ידי הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל.

(5) התחייבויות אחרות

- התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף 2.1.1 (ב) לעיל.
- התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בהוראות סולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור. היתרה כוללת גם התחייבות בגין מיסים נדחים הנובעים מהניכוי בתקופת הפריסה.

ג. **זכאים ויתרות זכות** - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

ד. **התחייבויות פיננסיות** - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בהוראות סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

(6) ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 30 ביוני 2022

הניכוי בתקופת הפריסה חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "מכתב עקרונות הניכוי").

הניכוי, אשר הסתכם לסך של 3,374 מיליוני ש"ח נכון ליום 30 ביוני 2022 (לאחר הפחתה ליניארית בהתאם לתקופת הפריסה), חושב כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים לאותו מועד. הפרשים אלו חושבו ברמת קבוצות מוצרים ובהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות.

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 30 ביוני 2022		א. מאזן כלכלי
(מבוקר)		(בלתי סקור ובלתי מבוקר)		
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
187	1,052	187	1,105	נכסים:
-	2,316	-	2,413	נכסים בלתי מוחשיים
1,346	1,346	1,350	1,350	הוצאות רכישה נדחות
				רכוש קבוע
27	27	26	27	השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
1,166	1,167	1,444	1,445	חברות מנהלות
				חברות מוחזקות אחרות
1,193	1,194	1,470	1,472	סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
1,963	1,963	2,019	2,019	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
2,163	2,163	2,236	2,236	נדל"ן להשקעה – אחר
1,861	5,148	2,249	5,315	נכסי ביטוח משנה
1,094	1,168	1,927	1,990	חייבים ויתרות חובה
73,850	73,850	71,582	71,582	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
12,700	12,699	10,750	10,750	השקעות פיננסיות אחרות
8,604	7,547	7,987	7,577	נכסי חוב סחירים
8,105	4,779	7,366	4,913	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
1,635	1,635	1,685	1,685	אג"ח מיועדות
3,183	3,183	3,534	3,534	מניות
				אחרות
34,227	29,843	31,322	28,459	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
5,012	5,012	3,604	3,604	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,202	2,202	1,549	1,549	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
1,373	1,373	1,764	1,764	נכסים אחרים
126,471	128,630	121,259	124,858	סך כל הנכסים
81,614	81,548	78,610	78,539	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
				הון
12,625	6,031	11,631	5,207	הון רוברד 1 בסיסי
12,625	6,031	11,631	5,207	סך כל ההון
16,098	30,430	15,217	30,689	התחייבויות
75,348	80,532	72,411	77,010	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
12,044	-	10,201	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(5,079)	-	(3,374)	-	מרווח סיכון (RM)
4,628	1,202	4,268	929	ניכוי בתקופת הפריסה
4,499	4,590	4,133	4,246	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
6,025	5,562	6,525	6,530	זכאים ויתרות זכות
283	283	247	247	התחייבויות פיננסיות
				התחייבויות אחרות
113,846	122,599	109,628	119,651	סך כל ההתחייבויות
126,471	128,630	121,259	124,858	סך כל ההון וההתחייבויות

ב. הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 30 ביוני 2022		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
(בלתי סקור ובלתי מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
4,913	(1,215)	6,128
10,304	3,236	7,068
15,217	2,021	13,196
72,411	228	72,183
87,628	2,249	85,379

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2021		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
5,990	(1,557)	7,547
10,108	3,164	6,944
16,098	1,607	14,491
75,348	254	75,094
91,446	1,861	89,585

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

שינויים עיקריים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים

הקיטון בסה"כ ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה במחצית הראשונה של 2022 נובע בעיקר מהשפעת עליית עקום הריבית השקלית הצמודת חסרת הסיכון.

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 30 ביוני 2022			
סה"כ	הון רובד 1		
	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
(בלתי סקור ובלתי מבוקר)			
מיליוני ש"ח			
16,939	4,807	501	11,631
(69)	-	-	(69)
-	-	-	-
(176)	(176)	-	-
16,694	4,631	501	11,562
<u>11,525</u>			<u>11,525</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2021			
סה"כ	הון רובד 1		
	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
(מבוקר)			
מיליוני ש"ח			
18,584	5,479	480	12,625
(350)	-	-	(350)
-	-	-	-
(361)	(361)	-	-
17,873	5,118	480	12,275
<u>11,902</u>			<u>11,902</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

- (א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - "נספח משטר כושר פירעון כלכלי"). ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.
- (ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".
- (ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)
(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליים 31 בדצמבר 2021	ליים 30 ביוני 2022
(מבוקר)	(בלתי סקור ובלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
12,275	11,562
480	501
480	501
12,755	12,063
3,151	2,829
1,524	1,415
804	563
(361)	(176)
5,118	4,631
17,873	16,694

הון רובד 1:

הון רובד 1 בסיסי

הון רובד 1 נוסף:

מכשירי הון ראשוני מורכב

סך הון רובד 1 נוסף

סך הון רובד 1

הון רובד 2:

מכשירי הון רובד 2

מכשירי הון משני מורכב

מכשירי הון שלישוני מורכב

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.
לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 7 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

לייום 31 בדצמבר 2021	לייום 30 ביוני 2022
(מבוקר)	(בלתי סקור ובלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
5,294	4,983
319	449
4,419	4,085
9,834	8,632
2,046	2,018
21,912	20,167
(7,175)	(6,769)
94	94
14,831	13,492
429	432
(5,044)	(4,684)
10	11
10	10
20	21
10,236	9,261

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק (*)
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי

סה"כ

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

הון נדרש בשל סיכון תפעולי

התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

הון נדרש בשל חברות מנהלות:

קרן החיסכון לצבא הקבע-חברה לניהול קופות גמל בע"מ

לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

(*) הון נדרש בשל סיכון שוק כולל התאמת תרחיש מניית

לפרטים אודות מידע בדבר הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניית ראה סעיף 7 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה

שינויים בהון הנדרש לכושר פירעון משנה לשנה מושפעים מהתכלות דרישת ההון בגין מוצרי ביטוח קיימים, אשר מקטינה את ההון הנדרש לכושר פירעון ומנגד מכירות מוצרים חדשים אשר מגדילים את ההון הנדרש לכושר פירעון.
לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

6. סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022
(מבוקר)	(בלתי סקור ובלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	
2,735	2,771
2,559	2,315
4,607	4,167
2,735	2,771

סף הון MCR לפי נוסחה (MCRlinear)

גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 30 ביוני 2022		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
(בלתי סקור ובלתי מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
16,870	4,807	12,063
(4,252)	(4,252)	-
12,618	555	12,063

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (לאחר ניכויים והפחתות)

חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)

הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2021		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
(מבוקר)		
מיליוני ש"ח		
18,233	5,478	12,755
(4,931)	(4,931)	-
13,302	547	12,755

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (לאחר ניכויים והפחתות)

חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)

הון עצמי לעניין סף הון

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 30 ביוני 2022					
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	
מיליוני ש"ח					
97,829	-	-	(3,374)	94,455	סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
9,342	-	-	2,220	11,562	הון רובד 1 בסיסי
14,141	926	(132)	1,759	16,694	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
10,745	-	(330)	(1,154)	9,261	הון נדרש לכושר פירעון
ליום 31 בדצמבר 2021					
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	
מיליוני ש"ח					
103,490	-	-	(5,079)	98,411	סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
8,932	-	-	3,343	12,275	הון רובד 1 בסיסי
14,336	1,023	(134)	2,648	17,873	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
12,308	-	(335)	(1,737)	10,236	הון נדרש לכושר פירעון

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

8. מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות ההון והרגולציה הנקבעת לעניין חלוקת דיבידנד.

ביום 30 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון החברה את עדכון התכנית לניהול הון ונקבעו בשלב זה, כללי סף לחלוקת דיבידנד, הכוללים יחס כושר פירעון כלכלי מינימאלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, בשיעור של 135% ויחס כושר פירעון מינימאלי, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה בשיעור של 105%.

ב-28 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון החברה מדיניות חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 35% מהרווח הכולל כל עוד הראל ביטוח עומדת ביעדים המינימאליים ליחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2.

כללי הסף נועדו לאפשר להראל ביטוח התמודדות עם משברים מבלי לפגוע מהותית בפעילותה ובעמידתה בדרישות ההון החלות עליה. עם זאת, אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד בכללי הסף שנקבעו בכל עת.

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה בחודש אוקטובר 2017 (להלן "המכתב"), חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות, כנדרש במכתב. יחס זה עומד ביחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 ביוני 2022	
(מבוקר)	(בלתי סקור ובלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח		
14,336	14,141	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
12,308	10,745	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
2,028	3,396	עודף הון
116%	132%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום זוח יחס כושר פירעון:

-	-	גיוס מכשירי הון
14,336	14,141	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
2,028	3,396	עודף הון
116%	132%	יחס כושר פירעון
סטאטוס ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:		
105%	105%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון
1,412	2,859	עודף הון ביחס ליעד

לפירוט הסיבות שהביאו לשינויים מהותיים שחלו לעומת מספרי השוואה בסעיפים מרכזיים ראו סעיף 2.א. לעיל.

אדוה ענבר
מנהלת הסיכונים

ניר כהן
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

28 בנובמבר, 2022
תאריך